

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
SANAYİ, TİCARET, ENERJİ,
TABIÎ KAYNAKLAR, BİLGİ VE
TEKNOLOJİ KOMİSYONU
TUTANAK DERGİSİ

2'nci Toplantı
29 Ocak 2020 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu Teklifi (2/2537)

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Mustafa Elitaş'ın, (2/2537) esas numaralı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde görüşmelerde bazı milletvekillerinin yaptıkları konuşmalardaki geçen ifadeler üzerine, geçen dönem Komisyondan mutabakatla çıkan kanun teklifinin seçimler nedeniyle kanunlaşamadığına ve sivil toplum örgütlerine de çağrıda bulunulduğuna ilişkin açıklaması

2.- Komisyon Başkanı Mustafa Elitaş'ın, İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın (2/2537) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerinde yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

3.- Komisyon Başkanı Mustafa Elitaş'ın, Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine ve (2/2537) esas numaralı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde yaptığı konuşmasındaki terimik santrallere baca filtresi takılmasıyla ilgili yasa teklifine yönelik ifadelerine ilişkin açıklaması

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, katkı sunan bütün milletvekillerine teşekkür ettiğine, sistemin yürümediğine ve Komisyonların daha güçlü olması gerektiğine ilişkin açıklaması

2'nci Toplantı

29 Ocak 2020 Çarşamba

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu saat 14.38'de açıldı.

Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu Teklifi (2/2537) görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

Komisyon Başkanı Mustafa Elitaş,

(2/2537) esas numaralı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde görüşmelerde bazı milletvekillerinin yaptıkları konuşmalardaki geçen ifadeler üzerine, geçen dönem Komisyondan mutabakatla çıkan kanun teklifinin seçimler nedeniyle kanunlaşamadığına ve sivil toplum örgütlerine de çağrıda bulunulduğuna,

İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın (2/2537) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerinde yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadelerine,

Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine ve (2/2537) esas numaralı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde yaptığı konuşmasındaki termik santrallere baca filtresi takılmasıyla ilgili yasa teklifine yönelik ifadelerine,

İlişkin açıklama yaptı.

Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan, katkı sunan bütün milletvekillerine teşekkür ettiğine, sistemin yürümediğine ve Komisyonların daha güçlü olması gerektiğine ilişkin açıklama yaptı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 17.31'de toplantıya son verildi.

29 Ocak 2019 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 12.01

BAŞKAN: Mustafa ELİTAŞ (Kayseri)

BAŞKAN VEKİLİ: Fahri ÇAKIR (Düzce)

SÖZCÜ: Ahmet ÇOLAKOĞLU (Zonguldak)

KÂTİP: İffet POLAT (İstanbul)

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun değerli üyeleri, değerli basın mensupları, değerli misafirler; 2’nci Birleşimi açıyorum.

Toplantı yeter sayımız vardır, görüşmelerimize başlıyoruz.

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu Teklifi (2/2537) (x)

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Gündemimizde Meclis Başkanlığınca 20 Ocak 2020 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilen (2/2537) esas numaralı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu Teklifi yer almaktadır.

Teklifin tümü üzerinde görüşmelere geçiyoruz.

Teklif hakkında Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere ilk sözü teklif sahibi Sayın Hulusi Şentürk’e bırakıyorum.

Buyurun Sayın Şentürk.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım; sizleri ve Komisyonumuzun değerli üyelerini saygıyla selamlıyorum.

Bugün görüşülmeye başlanacak olan bu teklifin aslında bir hayli uzun bir geçmişi var. Ürün güvenliği ve piyasa gözetimi ve denetimiyle ilgili var olan 4703 sayılı Yasa’nın yeni baştan dizayn edilmesiyle ilgili bir çalışma.

Hepimizin malumu olduğu üzere ürün güvenliği, insan sağlığı, can ve mal güvenliği açısından hayati öneme sahip olduğu için doğrudan doğruya kamu gücü tarafından denetimi yapılması gereken bir husustur fakat aynı zamanda, bu denetim yapılırken ekonominin rutin işleyişini de aksatmamak gerekmektedir çünkü bu da toplumun çıkarı için önemlidir. Dolayısıyla toplumun bu iki çıkarı arasında hassas dengeyi oluşturarak sağlıklı, güvenli ürünlerin tüketiciye ulaşmasını sağlama mecburiyeti var.

Yine, hepimizin bildiği gibi, Türkiye, Gümrük Birliği Anlaşması’na taraf olduğu için Türkiye pazarları aynı zamanda AB pazarı olarak kabul edilir yani AB pazarı ve Türkiye pazarı eşit olarak kabul edilir. Dolayısıyla AB’yle yapılan anlaşmalar gümrük birliği anlaşmaları gereği de pazarlarımıza çıkacak olan ürünlerin AB’nin ilgili mevzuatına ve teknik düzenlemelere de uygun olmaya mecburiyeti var, aksi takdirde; özellikle bu ülkelerle olan ticaretimizi sekteye uğratabilecek olumsuzluklar yaşanacaktır.

*Bu gerçeklerden hareketle, 2001 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisinde 4703 sayılı bir Yasa kabul edildi. Bu yasa, ürün güvenliğine uygun değerlendirme faaliyetinin usul ve esaslarını, kimin, neyi ve nasıl denetleyeceğini belirten bir yasaydı ve tamamen de Avrupa Birliğinin ilgili mevzuatı göz önüne

(*) (2/2537) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

alınarak hazırlanmıştı fakat 2010 yılında Avrupa Birliği mevzuatında çok önemli değişimler meydana geldi. Ürünlerin geri çağırılması, ürünlerin izlenebilirliği başta olmak üzere e-ticaret gibi konularda Avrupa Birliği mevzuatı değişince 4703 sayılı Yasa'mızın da bu AB mevzuatına uygun hâle getirilmesi için revizyonu gerekiyordu. Bu anlamda, bununla ilgili olarak 2013 yılında ilgili bakanlıklarımızın katkısıyla bir taslak oluşturuldu. Bu taslak Başbakanlığa 2015 yılında görüşler alındıktan sonra -sivil toplum kuruluşları, meslek teşekkülleri ve ilgililerin görüşleri alındıktan sonra- gönderildi fakat kasım ayında hükümet değişikliğinden dolayı Meclise gelememi ve iade oldu. Daha sonra, var olan bu taslak üzerinde tekrar çalışıldı, görüşlere açıldı, son değişikliklere göre de revizyonlar yapıldı ve Türkiye Büyük Millet Meclisine geldi. Türkiye Büyük Millet Meclisinde 2018 yılı içerisinde bu Komisyonumuzda da görüşüldü ve geçti fakat tam o sırada Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi değişikliği olduğu için Genel Kurulda görüşülemedi ve bu çalışma da hükümsüz kaldı. Ama süratle hem piyasanın işleyişini bir an önce sağlıklı hâle getirebilmek hem AB mevzuatına zorunlu uyumumuzu sağlayabilmek için bu taslakların bir an önce kanunlaşması gerekiyordu. Bakanlıklarımızda yapılan çalışmalardan sonra bu mevcut olan taslağın tekrar ele alınması, tekrar bakanlıklarımızın ve tarafların görüşü alındıktan sonra gerekli revizyonlar yapılarak kanun teklifi olarak sunulmasını kararlaştırdık ve bugün önünüzde bulunan metin bu çalışmanın sonucu olarak gerçekleşmiştir. Yani yedi yıldır taslak olarak süren bir çalışmanın bugün teklif olarak Meclisimize gelmiş hâliyle karşı karşıyayız. Dolayısıyla bu kadar süre zarfında çok geniş kesimlerin de görüşleri alındı, değerlendirmeler yapıldı ve zaman içerisinde de geliştirildi.

Peki, bu teklifte 4703 sayılı Yasa'ya göre ne gibi önemli değişiklikler geliyor, kısaca size ondan da bahsetmek istiyorum. Her şeyden önce mevcut 4703 sayılı Yasa'mız ithalatçıyı, dağıtıcıyı, yetkili temsilciyi ve üreticiyi bir kabul ediyordu oysa AB mevzuatına göre bunların her birinin ayrı ayrı tanımlanması, sorumlulukların ayrı ayrı tanımlanması ve yarın bir olumsuzluk olduğunda da asıl müsebbibiyle ilgili yaptırımların uygulanması gerekiyordu. Dolayısıyla bu mevzuatla biz, imalatçıyı, ithalatçıyı, yetkili temsilciyi ve dağıtıcıyı ayrı ayrı tanımladık, yetki ve sorumluluklarını da ayrı ayrı burada tanımladık.

İkincisi: Güvensiz ürün ile teknik mevzuata aykırı ürün arasında bir ayırım yapılması gerekiyordu, mevcut yasada bir belirsizlik vardı çünkü bir ürünün teknik mevzuata uygunsuzluğu o ürünün güvensiz ürün olduğu anlamına gelmez. Örneğin, bir şekil şartını yerine getirememiş olabilir, bir etiket şartını yerine getirememiş olabilir; ürün, gene güvenli üründür ama formalite eksikliğinden dolayı sıkıntı vardır, oysa güvensiz bir ürün ne olursa olsun çok daha ciddi yaptırımlarla karşılanması gereken bir üründür. Dolayısıyla burada teknik mevzuata aykırı ürün ile güvensiz ürün ayırımını net olarak ortaya koyduk ki güvensiz ürünlere daha ciddi, caydırıcı tedbirler alınabilsin.

Üçüncüsü: Avrupa Birliğinin şart koştuğu, ürünlerin izlenebilirliği. Yani bir ürün olumsuz bulunduğu takdirde ya da bir üründen birisi zarar gördüğü takdirde bu ürünü kimin ürettiğini, bu olumsuzluğa neyin sebep olduğunu geriye doğru izleyebilmemiz gerekmekte. Bu konuda mevcut yasamızda ciddi eksiklikler vardı, o yüzden de asıl sorumluları bulmada sıkıntı yaşıyorduk, bazen de -tabiri caizse- top, ithalatçı, imalatçı, dağıtıcı arasında dönebiliyordu "Yok, onun; yok, bunun." Şimdi, burada tüm zincir içerisinde tüm iletişim bilgilerinin yer alma mecburiyetleri getirilerek ürünlerin geriye doğru izlenebilirliğinin altyapısı oluşturuldu. Üründen zarar gören taraf -bu nihai tüketici de olabilir ya da bir işletme de olabilir, bir makine almıştır- üründeki bir uygunsuzluktan dolayı zarar görmüşse bununla ilgili, tazmin yükümlülüğüyle ilgili düzenlemeler geldiğini Avrupa mevzuatına uygun olarak... Bizde, evet, Borçlar Kanunu başta olmak üzere diğer mevzuatlara göre bu konuda elbette tazmin yükümlülükleri var ama bu yasada açıkça yer aldı ve daha ağırlaştırılmış olarak yer aldı Avrupa Birliği mevzuatına uygun bir biçimde.

Piyasa gözetimi ve denetiminin risk odaklı yapılabilmesiyle ilgili altyapı oluşturuldu. Yetkili kurumlar yüksek riskli ürünlerle ilgili daha caydırıcı tedbirler alabilecek ve denetimleri de yüksek risk grupları üzerinde planlayabilecekler.

Yine, burada bir başka düzenlememiz, AB dışındaki bir ülkeye ihraç edilen ürünlerle ilgili. Mevcut mevzuatımızda bununla ilgili hiçbir hüküm yoktu fakat Türk malının prestijinin korunmasıyla ilgili ciddi problemlerimiz var. Bu şikâyetler size de geliyordu. Birçok ülkeye Türkiye’den gönderilen ürünlerin ne yazık ki sahte olması, etiketi farklı içeriği farklı “tağşiş” dediğimiz muameleye tabi tutulmuş ve bu da Türk ürününün, Türk malının itibarını düşürdüğü gibi, aynı zamanda ihracatımıza da çok ciddi zarar veriyordu. Bu düzenlemeyle kısmen AB dışı ihracata konu ürünlerle de ilgili denetim şartları getirildi. Zaten, ilgili ülkenin standartlarını uygulamak zorunda ama her hâlükârda tüketiciyi yanıltıcı bilgiler, içeriğinin yanlış verilmesi, tağşişe konu olması gibi hususlar doğrudan doğruya yasa kapsamında denetime alındı. Bununla ilgili herhangi bir ülkeden şikâyet geldiği takdirde Piyasa Gözetim ve Denetimi Yönetmeliği gereği yetkili bakanlıklarımız bu konuda denetim yapma ve yaptırım uygulama hakkını kazanıyorlar. Bunu kısmi olarak tutmamızın sebebi aynı zamanda ihracatımıza da engel çıkarmamak. Yani bu hassas dengeyi de korumamız gerekiyordu.

Son yıllarda -e-ticaret- biliyorsunuz, gerek internet üzerinden gerek radyo ve televizyon üzerinden ürün satışları yapılıyor ve burada da ciddi problemler yaşıyordu, birçok sağlıksız ürün sunuluyor ama bunun reklamını yapan, piyasaya arzını sağlayan bu kurumların hiçbir sorumluluğu yoktu. Bu yasayla birlikte internet servis sağlayıcılarından Radyo ve Televizyon Kurumuna kadar bu ürünlerin pazarlamasını yapan kuruluşlara da sorumluluklar getiriliyor. Bunlara da yetkili kuruluşlara bilgi vermek, reklamı yapılan ürünlerin, satışa arz edilen ürünlerin kime ait olduğuyla ilgili izlenebilir kayıtları tutmak ve bunu, istendiği takdirde, bakanlıklara verme mecburiyeti getirildi.

Yine, bir başka düzenleme: Uygunluk değerlendirme kuruluşlarımız daha evvel sadece yetkilendirildikleri alanlarda yetkili kuruluşa karşı sorumluydular. Yeni düzenlemeyle şu getiriliyor: Bir bakanlık tarafından yetkilendirilmemiş olsa bile elindeki akreditasyona dayanarak piyasa gözetimi ve denetimi yapan –kısmen, ürün üzerinden, doğrudan doğruya, bildiğimiz, piyasa gözetimi değil ama- uygunluk değerlendirme kuruluşları da artık bakanlıklara karşı –yetkilendirilmemiş olsa bile- sorumlu tutuluyorlar. Yani ilgili bakanlık bu uygunluk değerlendirme kuruluşuna bu belgeyi nasıl verdiğinin tüm detaylarını vesairesini isteyebilme, onun uygunsuz belge verdiğini fark ettiği anda da faaliyetlerini kısıtlamadan menetmeye kadar ceza yaptırımı getirmeye imkân sağlıyor ve böylece mevzuatımızda var olan bir boşluğu da gidermiş oluyoruz.

Yaptığımız bir başka düzenleme de idari para cezalarını artırarak caydırıcılığın daha da yüksek seviyeye gelmesini sağlamaya çalışıyoruz.

Ürünün geri çağırılmasıyla ilgili müessesenin kurulması bu tekliftteki en önemli değişiklik. Biliyorsunuz, uzun yıllardır Avrupa’da uygulanmaya başlandı, Amerika’da uygulanmaya başladı. Sağlıksız ürünün piyasadan geri toplatılmasıyla ilgili bizim mevzuatımızda bir düzenleme yoktu, bu yeni teklifle beraber artık kürünün hangi şartlarda geri çağırılacağı, geri çağırılma durumunda bunun sorumlusu –imalatçı, dağıtıcı- her kimse sorumlusunun cezai müeyyideleri de burada düzenlenmiş oldu.

Dediğim gibi, bu, 2013 yılından beri devam eden, hatta 2018’de Komisyonumuzdan geçen, var olan bir çalışmanın yeni şartlarda tekrar gözden geçirilmesi ve Meclisimizin görüşlerine arz edilmesi hususudur.

Emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, bu imkânı verdiğiniz için de sizlere teşekkür ediyorum.

Saygılarımla.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Çok teşekkür ediyoruz.

Gruplar adına görüşmelere başlayacağız.

Önce, Komisyon üyesi arkadaşlarımıza istemleri üzerine söz vereceğim.

Buyurun Sayın Tarhan.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, ilgili bakanlık temsilcileri, değerli basın mensubu arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Elâzığ depreminde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza başsağlığı, yaralı vatandaşlarımıza acil şifalar diliyorum.

Ürün Güvenliği Yasa Teklifi’ni değerlendirmeden önce birkaç şey söylemek istiyorum. Komisyonumuz kurulduğundan beri doğru işler yapmaya çalışıyor. Burada yaptığımız çalışmalarda iktidar-muhalefet ayrımı olmadan ortak doğruya buluşmaya çalışıyoruz. Özellikle, biz muhalefet olarak komisyonların Meclisin mutfağı olduğunu, daha da güçlendirmek gerektiğini, belirli yasalarda her ilgilinin görüşü alınarak çalışmamız gerektiğini defalarca dile getirdik. Bunun için, başta Sayın Başkan olmak üzere Komisyon üyesi tüm milletvekili arkadaşlarıma da teşekkür etmek istiyorum.

Türkiye’nin gündemini meşgul eden, taraflı-tarafsız herkes tarafından reddedilen, kamuoyunda tepkiye neden olan termik santrallere baca filtresi takılmasını erteleyen yasa teklifi önce bizim Komisyonumuza gelmişti. Burada uzun uzun anlattık, bu işin çevresel ve sağlık yönünden yaptırımlarından bahsettik. Nihayetinde, Komisyon ve Genel Kurul aşamasından sonra baca filtresi takılmasını iki sene daha uzatan teklif maddesi bizim Komisyonumuzdan geçmedi. Bunun için de Komisyon üyesi tüm arkadaşlarıma ayrı ayrı teşekkür ediyorum. Ancak daha sonra aynı madde başka bir torba kanun teklifiyle başka bir komisyona gitti ve oradan geçti. İşin daha üzücü yanı, Genel Kurul aşamasında -yine defalarca anlatmamıza rağmen- bizim Komisyonumuzda olan vekillerimizin de onayıyla Genel Kurulda kabul edildi.

Değerli arkadaşlar, bizler burada doğru olduğuna inandığımız her kanun teklifinde sizlere destek veriyoruz, yanlış gördüklerimize de muhalefet ediyoruz, sizleri uyarıyoruz. Aynı teklife burada “Hayır.” deyip Genel Kurul aşamasında “Evet.” denmesini doğru bulmadığımı belirtmek istiyorum. Baca filtresiyle ilgili teklife siz “Evet.” dediniz, sonuna kadar savundunuz ancak Cumhurbaşkanımız reddetti. Bu aşamada, Meclisin etkinliğini ve yetkinliğini korumak gerekiyor. Dün “Hayır.” dediğimize bugün “Evet.” dersek, dün komisyondan geçirmediğimizi yarın başka komisyondan geçirirsek burada olmamızın bir anlamı yok. Burada işin büyük bir kısmının iktidar partisi milletvekillerinde olduğunu belirtip ona göre davranmaları gerektiğini düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar, kabul etseniz de etmeseniz de Türkiye büyük bir kriz içerisinde. İşsiz sayımız her geçen gün artıyor. Ülkenin borcunun gelirine oranı yüzde 60 oranında artıyor. Hepiniz sosyal medya kullanıyorsunuz, hemen hemen her gün doğal gaz faturasını ödeyemeyen, elektrik faturasını ödeyemeyen vatandaşları görüyorsunuz, ailece intihar haberlerini duyuyorsunuz. Artık bunlara çözüm getirecek, vatandaşın cebindeki deliğe yama olacak yapısal reformlar gerçekleştirmeliyiz.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarımız; bugün görüşecek olduğumuz Ürün Güvenliği Yasa Teklifi'ne gelince: Üzerinde çalışılmış, sektörlerin ve piyasanın ihtiyacı olan doğru bir teklif olarak görüyoruz. Teklif ile ilgili bazı ufak değişiklik tekliflerimiz, maddeler üzerinde önergelerimiz ve açıklanmasını istediğimiz bazı hususlar var. Özellikle, 20'nci maddenin iyice açıklanmasını istiyoruz. Onları maddelere geçtiğimiz zaman belirteceğim.

Değerli arkadaşlar, ayrıca, her toplantımızda bu şekilde gelen kanun tekliflerinde teker teker konuyu dile getireceğim. "Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle bürokrasi azalacak, milletvekilleri doğrudan teklif verecek, kanunlar daha hızlı bir şekilde görüşülecek." deniyordu. Komisyonumuza gelen bir önceki kanun teklifi de aynı şu an görüşeceğimiz gibiydi.

Değerli arkadaşlar, biz, komisyonların kanunların temeline inene dek çalışması gerektiğini, iyice anlaşılması gerektiğini savunuyoruz. Kanun teklifi Komisyonumuza geliyor, aynı gün içinde komisyon çalışması bitiyor. "Haftaya Genel Kurulda olacak." diyorsunuz, acele geçiriyorsunuz buradan ancak Genel Kurula gelmiyor. Bugün tartıştığımız kanun teklifi bunun bir örneği. Elimizdeki kanun teklifinde 96 milletvekili arkadaşımızın imzası var. "Yeni sistemde bürokrasi azalacak, milletvekilleri daha etkin ve daha yetkin olacak." deniyordu. Şimdi, bakıldığı zaman "Meclis iradesi bürokrasi tarafından mı yönetiliyor?" diye sormak istiyorum.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, son olarak, eğer yasama yeri Meclis ise bu işin mutfağı da komisyonlarımızdır. Siparişle de gelse, bürokratik yolla da gelse kanun tekliflerine ve tasarılarına daha fazla zaman ayırıp önem vermeliyiz Sayın Başkan, kanundan etkilenen tüm sektörlerin görüşlerini almalıyız; ortak akılla uzun soluklu, yıllarca çıkartılmayacak temel kanunlar yapmalıyız diye düşünüyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Sayın Tarhan, teşekkür ediyorum.

Yasin Bey, buyurun.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Öncelikle, Türk milletinin başı sağ olsun. Elazığ ve Malatya'da vefat eden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyorum.

Dijitalleşen dünyada ekonominin itici güçlerinden birisi de e-ticaret. Dolayısıyla bu e-ticaretle ilgili genel olan şikâyetler üzerine burada bir kanun taslağı yapmaya gayret gösteriyoruz ama genel olan şikâyetlere baktığımızda vatandaşlarımızın ağırlıklı olarak verdiği şikâyet; gönderim sürelerinin beyan edilenden uzun olması, ürünün bozuk veya yanlış ürün olması "web" sitelerindeki arıza veya 7/24 açık olmaması, beklenmeyen işlem masrafları, yüksek kargo ücretleri ve kredi kartı bilgilerinin çalınması veya ürünün teslimi esnasında dolandırıcılık olayları vatandaşlarımızın genel şikâyetleri. Şimdi dünyada bu konuda en çok bilinen şirket Amazon. Amazonun bütçesine baktığımızda bizim Türkiye'nin bütçesinin üzerinde bir bütçesi söz konusu ve Türkiye'de de bu konuyla en bilinen şirketlere baktığımızda da aslında dünyadaki hacmin yanında -tabiri caizse- devede kulak kalıyor. Bu anlamda e-ticaretin bir sonraki aşaması da e-ihracat. Elbette ki bu taslak üzerinde çok önemli şeyler söz konusu ama yine dünya üzerinde baktığımızda tüketicilerin en önemli değer önerisi olarak Türk tüketicisi ucuzluğa bakıyor, dünya pazarındaki dünya vatandaşları ise kolaylığa yani en kolay nasıl teslim alınabildiğine bakıyor. Bu anlamda bu satış sonrası süreçlerin de iyileştirilmesi açısından bu konuda katkı verilebilecek ilave maddelerin de olması gerektiğini düşünüyorum. Satış sonrası süreçlerin bu işin içinde olmazsa olmazlardan biri olması gerekir.

Ayrıca, bahsettiğiniz gibi, gerek görsel televizyon kanallarından gerek kişisel verilerimizin, daha sonradan vatandaşların... Sizlerin de mutlaka başına gelmiştir. Bir bakıyorsunuz, bir telefon geliyor 850'li numaralardan veya 212'li numaralardan, hiç alakası olmayan bir şirketten bir reklam dinleyebiliyorsunuz. Dolayısıyla bu konularla ilgili kişisel verilerin de çok gizli kalmadığını görüyoruz. Bu anlamda e-ticaretin geliştirilebilmesi açısından bu taslağın böyle çok hızlı bir şekilde, günübirlik geçmemesi gerektiğini, üzerinde daha çalışılması lazım olduğunu veya sadece bu işin ürün güvenliğiyle ilgili kısmın dışında da e-ticaretin başka sorunları olduğunu da görmek lazım. Burada belki geçiş süreci olması açısından zorunluluk anlamında bir zorunluluk koymamışsınız. Tabii, dünya üzerinde de bu zorunluluk yok belki ama yani bu ürün güvenliğiyle ilgili sadece bir logo almakla, vatandaşın sadece o logoyu görmesiyle güvenliğin oluştuğunu da görmemek lazım. Bunun sonrasındaki o denetim aşamalarının... Yine, aynı şekilde e-ticaret vasıtasıyla, örneğin, siyanür tarzı satışların; örneğin, silah satışlarının yani kamu zararına oluşabilecek satışların da daha sıkı denetlenmesinin önemli olduğunu düşünüyor, ilerleyen safhada tekrar söz almak istiyorum.

Kolay gelsin.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Yasin Bey, teşekkür ediyorum.

Komisyon üyesi arkadaşlarımızdan Ömer Bey, buyurun.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Değerli Başkan, değerli arkadaşlar; cuma günü bir deprem yaşandı, depremde yaşamını yitiren yurttaşlarımıza Allah'tan rahmet, yakınlarına baş sağlığı, halkımıza da sabır diliyorum.

Zorlu ve zahmetli bir süreçten geçiyoruz. Dünden beri dünyanın bir çok yeri ve Türkiye'nin bir çok ilinde depremler yaşanıyor. Bu noktada siyasetüstü bir plan ve projeye duruma yaklaşmamız gerekiyor. Aynı zamanda, Elâzığ'da yaşanan depremde HDP'nin, partimizin belediyeleri yardım kampanyası başlatmıştır. Ergani Belediyesi Elâzığ'a 2 kamyon malzeme götürmek istedi, maalesef çeşitli gerekçelerle engellendi. Yaşanan bu kadar acı ve sorunların üzerine çıkıp bir de bu tür gerekçeleri öne sürerek bu işi siyasallaştırmanın da anlamı yoktur; bu, partimiz tarafından da kabul edilebilir bir durum değildir.

Ürün güvenliği açısından, doğrudur, Avrupa Birliği standartlarını tutturmamız gerekir ama insan sağlığını referans almalıyız, önceliğimiz insan sağlığı olmalıdır, sadece Avrupa Birliği standartlarına uysun diye değil.

Bakınız, bizim Akdeniz'de bulunan illerimiz Rusya'ya ve çeşitli ülkelere sebze, meyve ihracatında bulunmaktadırlar. Geçen yıl ve 2018 yılında bu ürünlerin büyük bir kısmı sağlık açısından uygun olmadığı için, çeşitli haşereler ve tarımsal zararlılar bulunduğu için ülkemize tekrar gönderildi. Aynı zamanda, biz de ülkemize -Brezilya gibi- Latin Amerika'dan hayvan getirdik, hayvan ithalatı yaptık. Bu noktada, İskenderun'a getirilen büyükbaş hayvanlarda şarbon hastalığı tespit edildi ve birçok sorun bulunmaktadır. Önemli bir kanun teklifidir, umut ediyoruz ki buradan eksiklikleri de göz önünde tutularak Meclise gönderilmesi ama 15'inci maddeye bakınca kimi istisnalar vardır. Bu istisnalar Cumhurbaşkanlığına, Cumhurbaşkanımıza bırakılıyor. Bence ülkede yaşanan tüm problemleri veya sıkıntıları çözmeyi sadece Cumhurbaşkanının sırtına yüklememeliyiz. Bu istisnalar nedir, ayrıntılı bir şekilde burada açıklanması gerekiyor. Acaba bu istisnaların içinde farklı durumlara mı bakmak gerekiyor yoksa ilgili bakanlık -Ticaret Bakanlığı olur, Sanayi Bakanlığı olur- kendi yetki alanıyla ilgili kendi işini yapabilir. Bence her defasında kimi istisnaları öne sürerek Cumhurbaşkanını da fazla yormamalıyız, sözün tek sahibi yapmamalıyız. Çünkü burada Komisyonun da yapması gereken şeyler var, Meclisin de yapması gereken şeyler var ve bakanlıkların da yapması gereken şeyler var. Bir deprem oluyor, Cumhurbaşkanı bakanları görevlendiriyor, gönderiyor; hiç gerek yok. Sorumlu bakan,

yetkili bakan kendi ekibiyle, kendi iş arkadaşlarıyla gidip sorunu çözebilir. Bence Cumhurbaşkanının yükünü de daha fazla yükseltmemeliyiz. Bu noktada biz de ilerleyen safhalarda kimi maddelerle ilgili görüşlerimizi dile getireceğiz.

Başarılar.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Ömer Bey, teşekkür ediyorum.

Müzeyyen Hanım, buyurun.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli Bakanlık görevlileri, çok değerli milletvekilleri, basının değerli temsilcileri; ben de hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu Teklifi'yle ilgili grup olarak olumlu baktığımızı Başkanımız zaten ifade ettiler. Maddelerle ilgili küçük çekincelerimiz konusunda görüşlerimizi ifade edeceğiz ama ben de şunu ifade etmek istiyorum: Bu Komisyonda görüşülen Maden Yasası enine boyuna bir alt komisyonda tartışıldı, bir de daha sonra Komisyonda tartışılarak yasallaştı. O zaman da tüm sektörlerin, tüm bileşenlerin, odaların, sivil toplum örgütlerinin, herkesin görüşü alınarak dört başı mamur bir yasa çıkarılması... Hani, ne acelemiz var? Yapılacaksa gerçekten uzun yıllar Türkiye'ye hizmet edecek. Elbette ihtiyaç duyuldukça yasalarda düzenleme yapılır ama mümkün olan en iyi yasal düzenlemeyi yapabilecek sektörün tüm bileşenleriyle yasa yapmamız konusundaki görüşleri o dönemde de ifade etmiş olmamıza rağmen geçti ve yine hemen üç ay sonra yeni ihtiyaç doğarak bir torba yasa içerisinde Maden Yasası'na ilişkin üç dört maddeyle ilgili yeniden bir değişiklik ihtiyacı duyuldu. Ben de özellikle milletvekillerinin gerçekten üretim yaparak komisyonlara konuyu getirmesi gerektiğini düşünüyorum, bakanlıklar eliyle değil. Yani bunun böyle olmadığını hepimiz biliyoruz. 70-80 milletvekilinin imzalaması yeterli değil, gerçekten milletvekillerinin bu işi hazırlaması gerektiğini, bu konuya vâkıf olarak Komisyona getirmeleri gerektiğini ve dediğim gibi, sektörün tüm bileşenleri; sivil toplum örgütleri, üniversiteler, bu konuya dâhil milletvekilleri ve her kesimin görüşleri alınarak ihtiyaca cevap veren kanunların hazırlanmasının çok önemli olduğunu düşünüyorum. Komisyonlara hemen kırk sekiz saat içerisinde geçen hafta, tatil öncesi, İmar Yasası'yla ilgili çekincelerimizi ilettik; hemen akabinde ne yazık ki Elâzığ ve Malatya civarında 41 vatandaşımızı yitirdiğimiz bir depremle karşı karşıya geldik. Ben ölen vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, tüm acılı ailelerine başsağlığı diliyorum, ülkemizin başı sağ olsun. Elbette ki bu felaketlerde topyekûn hareket etmemiz gerekiyor ama İmar Yasası'nda da yine benzer şekilde gündeme getirdik; bunun böyle alelacele gece üçlere kadar, uykusuz, insanların yorgun düşerek "evet" dedikleri noktalarla çıkarılması yerine, gerçekten üniversitelerle, odalarla, sivil toplum örgütleriyle, milletvekilleriyle tartışılarak yapılması gerektiğini düşünüyorum, tüm kanuni çalışmaların bu kapsamda yürütülmesi gerektiğini düşünüyorum ve siz iktidar milletvekillerinin de bu konuda bize destek vermesini istiyoruz açıkçası, böyle olmalı çünkü. Her seferinde sadece başsağlığıyla geçiştirilemeyecek kadar önemli bence. Gerek İmar Yasası gerek madenlerde yaşadığımız kazalar gerek iş cinayetleri, tüm yasal prosedürler için bunun böyle olması gerektiğini düşünüyorum.

Çok teşekkür ederim.

Başarılı bir çalışma olmasını diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Müzeyyen Hanım'a teşekkür ediyorum.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Mustafa Elitaş'ın, (2/2537) esas numaralı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde görüşmelerde bazı milletvekillerinin yaptıkları konuşmalardaki geçen ifadeler üzerine, geçen dönem Komisyondan mutabakatla çıkan kanun teklifinin seçimler nedeniyle kanunlaşmadığına ve sivil toplum örgütlerine de çağrıda bulunulduğuna ilişkin açıklaması

BAŞKAN MUSMTAFA ELİTAŞ – Konuşan arkadaşlarımız bir konuyu ifade ettiler. Bu kanun teklifi gelirken -Sayın Şentürk hikâyesini çok güzel anlattı- 2001 yılındaki yasanın 2013 yılında tasarı olarak gelmesi, 2015 yılında yeniden gözden geçirilerek düzeltilmesi, nitekim 2018 yılında bizim Komisyonumuzda bu kabul edilip Genel Kurul gündemine girmişti biliyorsunuz. Yine aynı şekilde mutabakatla çıkmış bir konuydu ama seçimin anda olması münasebetiyle maalesef tasarı kanunlaşamadı. Bu konuyla ilgili değerli arkadaşımız gerekli izahatta bulundu.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Efendim, söyledğim bu kanunla ilgili değil yani genel anlamda.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Ben bunu söyleyeyim: Bu kanunla da ilgili bütün bu prosedürü aşmış olmasına rağmen yine biz konuyla ilgili sivil toplum örgütlerine çağrıda bulunduk. Çağrı yaptığımız sivil toplum örgütleri: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türkiye İhracatçılar Meclisi, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu, Türk Akreditasyon Kurumu, Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği, Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği, Uluslararası Yatırımcılar Derneği, Tüketici Dernekleri Federasyonu, Tüketici Hakları Derneği, Uygunluk Değerlendirmesi Derneği, Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu. Muhtemelen arkadaşlar da bu kanunla ilgili hikâyeyi bildiklerinden dolayı ve daha önce de sivil toplum örgütlerinin buna katkısı olduğundan dolayı herhâlde bir olumsuz görüş de bugüne kadar Komisyon Başkanlığımıza gelmediğini ifade etmek istiyorum. Bunu açıklama gereğini hissettim.

Ben görüşleriniz için teşekkür ediyorum.

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu Teklifi (2/2537) (Devam)

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Sayın Akar, buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, sevgili arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Söz hakkı doğmaması için Sayın Elitaş'a, 60'a göre söz almaması için, bu kanun, gelen kanun hakkında değil, genel olarak Komisyon hakkında bir şeyler söylemek istiyorum.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – 60 yok burada.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Şimdi, Komisyonun başlığına bakınca Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Ezberleyememişsin daha.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Tek tek söylüyorum ki anlaşılımsın diye.

Burada bu başlıklara bakıldığında bir icra, aslında Türkiye'nin kalbinin attığı bir Komisyon, bir tek ulaştırma eksik burada bana göre, ulaştırma ayrı ama. Bunu da buraya koysak var ya, Türkiye bu Komisyondan yönetilir diyebiliriz. Peki, böyle mi oluyor? Hele sistem değişikliğinden sonra hep övündüğünüz bir şeyi sürekli söylüyorsunuz "Sistem değişti, sistem değişti." Biraz evvel önergelerle ilgili olarak arkadaş -şuradan duydum- "Bakanlık yetkililerine verdim." diyor. Niye bakanlık yetkililerine verdiniz? İşte, bu kanun teklifini getiren arkadaşımız var, çok da bilgili bu konuda. Bence bakanlık yetkililerine değil, ona vermeniz, o arkadaşına vermeniz gerekiyordu.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – İtiraz etmem.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Doğrusu bu.

Şimdi, niye söylüyorum bütün bunları? Yürütme burada çıkan kanunları, yasaları piyasada uygulayan, onların gerçekleşmesini sağlayan, kontrol eden, düzeni sağlayan, eksiklikleri gören, bu eksiklikleri gördükten sonra da bununla ilgili düzenleme yapma talebinde bulunacak taraf yürütme bana göre. Yürütme kanunu hazırlamayacak. Şimdi, gelenek -yıllardır buradayız- biz geliyoruz buraya, ilk defa geçen şeye katıldım, oturduk, çalıştık ama öyle olmadığını gördüm, burada takır takır geçti, tartışılmadı bile. “Biz ortak mutabakatla çıkartıyoruz.” diyorsunuz ama tartışılmadı bile, konuya bile vâkıf olmadık. Hatta soru sorduğumuz arkadaşlar cevaplayamadılar. Ben Genel Kurulda da söylediğim için rahatlıkla söylüyorum. Yani tereddüt ettiğimiz, endişe ettiğimiz veya o düzenlemenin niçin yapıldığını anlamadığımız kısımlarını niye anlamadık? Çünkü konuya vâkıf değiliz. Konuya vâkıf olmanın yolları nedir? Yürütme böyle bir eksikliği görüp bununla ilgili bir düzenleme yapılması gerektiğini söylerse evet, biz bunu birlikte çalışırsak, birlikte sivil toplum örgütleriyle, birlikte işin taraflarıyla, ithalatçısıyla, ihracatçısıyla -bugünkü konu için söylüyorum- çalışırsak konuya buradaki arkadaşlarımız da vâkıf olur, hep birlikte “doğru mu, yanlış mı”yı tartışabiliriz. Şimdi geliyor teknik açıdan hukuksal bir metin, günlerce uğraşmanız gerekiyor bu konuya bu şekilde vâkıf olabilmek için. Sizin buraya çağırıp gördüğünüze bizim ayrıca “Acaba bu nedir?” diye sormamız gerekiyor. Metne baktım, üç gün önce gelmiş masama ve biz de dün geldik, bakacağız, buna hazırlanacağız.

Ha, şununla ilgili söylemiyorum tabii bunu, bu geçmişte ihtiyaç olarak doğmuş, birkaç defa tartışılmış Komisyonda, ortak bir mutabakat var, muhalefet partileri destekliyor, AB uyum yasaları gereğince çıkması gereken bir kanun ama yöntemi farklılaştırmalıyız.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Ortak tartışalım.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Tartışmadan ziyade, biz hazırlayalım. Yani Türkiye'nin bu konulardaki problemlerine çare üretecek yasaları bu Komisyon hazırlasın. Hele şimdi bakanlar milletvekili de değil, halkla çok da ilişkileri yok. Hepimiz siyasi insanlarız ve alanlarda hesap vermek zorunda kalıyoruz, o bakanların hiçbiri hesap falan vermiyor. Burada çeşitli lobilerle getirilen kanunların bir günde el kaldırılarak, indirilerek -tümünü kapsamaz tabii, istisnalar kaideyi bozmaz- çıkarılması hepimizi sıkıntıya sokuyor. Ben buradaki arkadaşların -teklifi getiren, ilk imzayı atan sayın arkadaşımız çok vâkıf konulara, tabii, biraz da geçmişteki mesleği gereği ama- imzayı atan diğer arkadaşların bu metni okuduklarını da düşünmüyorum. Bu bir gelenek hâline gelmiş; metin önüne konuluyor, imza atıyor. Bunun için de suçlamıyorum çünkü sistem böyle çalışıyor. Eğer biz Türkiye için bir şey yapmak istiyorsak ve bize halk tarafından verilen görevi doğru yerine getirmek istiyorsak uturalım, çalışalım ve yerine getirelim, onların bize vermiş olduğu görevi yerine getirelim. Türkiye gerçekten kritik bir süreçten geçiyor. Yok, Endüstri 4.0 gelecekmiş falan filan, bunlar gelecek demeyeceğiz arkadaşlar, Endüstri 4.0 iliklerine kadar işledi Türkiye'nin, “embedded teknoloji” dediğimiz teknoloji iliklerine kadar işledi. Siz bundan beş sene, on sene önce fabrikalara gittiğinizde, üretim yapan tesislere gittiğinizde 20 makinede 20 işçinin, 4 vardiyada 80 işçinin çalıştığı yerde 1 makine 4 işçi 4 vardiya çalışıyor; 76 işçiyi elimine etmiş, bu hâle gelmiş sistem. Ticaret yapanlar ve üretim yapanların hiçbiri devlete vergi vermek, daha çok istihdam etmek için değil, daha çok kazanmak için yapıyorlar. Onun için, biz daha çok çalışmak zorundayız, yeni istihdam alanları yaratmak zorundayız. Hele böyle bir Komisyonun görevi, bana göre, Plan ve Bütçe Komisyonunununkinden çok daha önemli. Doğru işler koyabilirsek, doğru işler yapabilirsek Türkiye'nin de önünü açmış oluruz.

Bu arada hemen size bir soru sorayım, maddelerde de konuşacağız ama. Dediğiniz ki: “AB ülkeleriyle ilgili bir kısıtlamaya tabi tutmadık ama onun dışındaki ülkelerle ilgili bir kısıtlama var maddeler arasında, ihracatçıya da sıkıntı çıkarmamak için.” Bana göre doğru bir mantık değil, bir sefer yapalım tam yapalım; ondan sonra her üç ayda bir, altı ayda bir bu kanun değişiklikleri buraya gelmesin. Yani biz Rusya’ya “Domatesi verirken kaçırmız.” ya da ne bileyim “Mandalınayı verirken arada kaçırmız onun için de ihracatçıyı çok sıkımayalım.” mantığı, doğru bir mantık değil bana göre. AB, uyum yasalarını sadece kendisi için çıkardığında Almanya, Fransa, İspanya, İtalya bu şekilde mi düzenliyor bunu? Yani “AB içerisindeki kriter bu ama AB dışındaki bundan muaf tutulabilir.” mi diyor?

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Aynen öyle.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Aynen öyle mi diyor? Bana göre onlar da yanlış yapmışlar, her zaman doğru yapmıyorlar demek ki. Bilmediğim için soruyorum. O maddeye gelince yine söyleriz ama bana göre doğru bir şey değil.

Teşekkür ediyorum ama dediğim gibi, Sayın Komisyon Başkanım, bizi daha önce bilgilendirirseniz ve eğer o “Görüşük.” dediğiniz arkadaşlarla görüşmelere bizi de davet ederseniz en azından konuya vâkıf oluruz, burada daha çok tartışma ve bilgiyle tartışma şansını yakalamış oluruz diyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Sayın Akar, teşekkür ediyorum.

Az önceki okuduğum sivil toplum örgütleri, davet yazısında bulunduğumuz sivil toplum örgütleri görüşmek için, varsa bir itirazları diye... Öyle olsaydı zaten... Sayın Tarhan, Tacettin Bey, bütün bu Komisyon üyesi arkadaşlarımız ve diğer arkadaşlar konuyu bilirler; biz, ya alt komisyon kuruyoruz veya daha önce kendi aramızda bunları değerlendirerek ilgili sivil toplum örgütlerinin görüşlerini de almaya çalışıyoruz. Açıkçası, söylediklerinize teşekkür ediyorum fakat buradaki mesele -biraz sonra herhalde Hulusi Bey açıklayacaktır- Avrupa Birliği ülkelerinin dışındaki ülkelerde... O maddeyi iyi okursanız o maddede Avrupa Birliği ülkelerinde bu kesin kural olarak uygulanmaz. Mesela, domateste ölçü Avrupa Birliğinde diyelim ki 10 cm’dir. Rusya diyor ki: “Domatesi 15 cm’den aşağıya istemem kardeşim.” “Rusya’nın şartlarına göre onu verebilirsiniz.” diye ifade ediyor.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Öyle düzenlenebilir.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Düzenleme o şekilde zaten. Hulusi Bey bu konuyu ifade edecektir.

Bununla ilgili bir şey söylemek istiyor musunuz Hulusi Bey?

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Geneliyle ilgili müsaade ederseniz...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – İsterseniz Haydar Bey bitirsin, ondan sonra siz genel olarak verirsiniz.

Komisyon üyesi arkadaşlarımızdan Tacettin Bey var. Tacettin Bey’e söz veriyorum.

Buyurun Sayın Bayır.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Şimdi, genel olarak baktığımızda, söz konusu kanun teklifi, dünya pazarında Türk malının ve Türk ürünlerinin kaliteli ve güvenilebilir olduğunun algısını oluşturmaya dayanan bir yasa teklifi. Dolayısıyla bu önemli, bunu önemsiyorum ben. Neden önemsiyorum? Kırk bir yıldır ticaret yapan, belli ülkelere ihracat yapan biri olarak, karşımıza çıkan sıkıntıların yıllardır sürüncemede kaldığını, zaman zaman gönderdiğimiz malların geri geldiğini, neden geri geldiğinin

bazen siyasete dayandığını, bazen gerçekten malın kalitesiyle ilgili olduğunu, bazen de günlük dış politikayla ilgili geri gönderildiğini... Yani, örneğin Rusya'dan geri gönderilen domateslerin gerekçesi boyut olarak söylene de hiç inandırıcı değil. Ben çok iyi biliyorum...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – O zaman Ekonomi Bakanıydım.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – O zaman Sayın Cumhurbaşkanımızın “Ey Rusya!” demesinden dolayı geri geldi domatesler, bunu da biliyoruz yani. Ama bunu yasalara dayandırdığımız zaman yani Avrupa Birliği... Adı üzerinde, niye Avrupa Birliği dışındakilere uygulanmıyor, Avrupa Birliği... Çünkü Avrupa Birliği, adı üstünde, Avrupa'nın birliği. O kendi yasasını yaratmış ve o yasaya uygun ürünü istiyor; tarifi bu ama bugün bir Orta Doğu'ya yüzünüzü döndüğünüzde, Japonya'ya döndüğünüzde çok farklı. Mesela, Japonya'daki ticari mantık böyle bir birlikten bahsetmiyor, diyor ki: “Kardeşim sen bu ürünü kaç satarsın? Kaça satacağını bana söyle, ben sana ona göre ürün üreteyim.” Aynı görüntüde, aynı evsafa görünse de aynı ürün olsa da 1 liraya da 10 liraya da 100 liraya da aynı ürünü yapabiliyor. Sen kaç pazarlarsın?

Şimdi, bizim de burada, bence, Avrupa Birliğine ürettiğimiz ürünlerin satışı ve pazarlamasında asıl yaratmamız gereken olgu, o “yerli malı” vurgusu ve Türk malının güvenilirliğini yaratmak. Yani bir dönem bizim gençliğimizde “Japon'a gel, tapona gel.” diye Japon mallarıyla ilgili ucuz olduğu... Şimdi Çin için geçerli aynı şeyler, Çin mallarındaki kalitesizlik. Bu olguyu yaratmamalıyız yani burada çıkardığımız yasayla yaratacağımız şu olmalı: “Evet, Avrupa normlarına uygun, Avrupa'da da Norveç'te de Almanya'da da Fransa'da da İngiltere'de de ne üretiliyorsa, hangi kalitede üretiliyorsa Türkiye'de de bunu bu kalitede üretebilecek kabiliyete sahip bizim sanayicimiz, üreticimiz. Siz yeter ki sipariş verin, biz üretelim size gönderelim.” Ama bunu yaparken yani dışarıya böyle uyum sağlarken kendi üretimimizde, ithal ettiğimiz ürünlerde de gerekli özeni göstermek zorundayız, esas orada bir problemimiz var yani son dönemde biz gerçekten ciddi bir ithalat, ithal mal çılgınlığı içerisindeyiz, yerli üretimi desteklemekten vazgeçtik. Yani yerli piyasada 10 liraya mal oluyorsa bir ürün, eğer dış pazarda 8 liraya varsa “Ya, bunu 10 liraya üretmekle niye uğraşıyoruz, bırakalım bunun üretimini, dışarıdan 8 liraya getirelim.” mantığı doğru bir mantık değildir. Bu, yerli üretimi cezalandırma anlayışıdır. Dolayısıyla, yerli malını kenara öteleme anlayışıdır. Bu da işsizliği tetikler, ekonominin çöküşünü tetikler.

Bu anlamda, yasa teklifini desteklememizin temel gerekçesi şu: Cumhuriyet Halk Partisi olarak, Türk malının dışarıdaki algısının “Türkler kaliteli iyi mal üretirler.” imajının yaratılması olduğu için destekliyoruz. Bunu ifade etmek istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Sayın Bayır'a teşekkür ediyorum.

Komisyon üyesi arkadaşlarımızdan Ahmet Bey, buyurun.

AHMET ÇOLAKOĞLU (Zonguldak) – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Biz de aynı şekilde Elâzığ ve Malatya'da olan depremde rahmetli olan vatandaşlarımıza rahmet diliyoruz. Bununla beraber, yaralı olanlara da acil şifalar diliyoruz. Gerçekten ülkemizi üzen bir olay olmuştur. Tabii ki bu depremin olmasıyla beraber ülkemizin her köşesinde vatandaşların duyarlılığıyla yardım çalışmaları başlamıştır ve bu yardımlar da AFAD Başkanlığımızın organizasyonu ile gerekli bir şekilde vatandaşlarımıza ulaştırılmıştır. Tekrar geçmiş olsun temennilerinde bulunuyorum.

Tabii ki bununla beraber, Komisyon olarak aslında çok uyumlu ve çok güzel bir çalışma içindeyiz. Bugüne kadar gelen bütün kanunlarda ve kanun tekliflerinde istişare yaparak çalışmalarımızı yürüttük. Aslında Mustafa Başkanımızın Başkanlığında, muhalefeti veya iktidarı hiçbir şekilde gözetilmeyerek ve görüş alışverişinde bulunularak, istişare yapılarak ve bu kanun tekliflerinde özellikle muhalefetin teklifleri de göz önünde bulundurularak gerçekten ülkemizin, vatanımızın hizmetine hizmet edecek şekilde kanunlarımızı geçirdiğimizi düşünüyorum ve ben bütün Komisyon üyelerine verdiği desteklerden dolayı da ayrıyeten çok çok teşekkür ediyorum. Bütün muhalefetin görüşlerine de bu zamana kadar Komisyonda her zaman açık olduğumuzu belirtmek istiyorum.

Tabii, bugün gelen kanun teklifi, Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu Teklifi de gerçekten ihtiyacımız olan bir kanun teklifi. Bu kanun teklifi, kamu olarak risklerin önlenmesi için gerekli düzenlemelerin yapılması, ürünlerin kurallara uygunluğunun denetlenmesi, uygunsuzluk hâllerinde gerekli tedbirlerin alınmasını sağlaması konusunda güzel bir kanun teklifi. Ülkemizde üretilen ürünlerin, piyasada buldurulan imalatçıların, yetkili temsilci, ithalatçı ve dağıtıcıların yükümlülüklerini, test ve muayene ve belgelendirme faaliyeti yapan uygunluk değerlendirme kuruluşlarının nitelikleri ve yükümlülüklerini, ürünlerin kurallara uygunluğunun denetimini yapacak olan yetkili kamu kuruluşlarının görev ve yetki sorumluluklarını ve uygunsuzluk hâllerinde uygulanacak yaptırım ve cezaları düzenliyor bu kanun teklifi. Burada bir boşluk vardı, bu boşluğu da bu çerçevede gidermiş oluyoruz. Avrupa Birliği mevzuatı çerçevesinde, bu kanun teklifi gerçekten uygun bir şekilde hazırlandı.

Tabii, ülkemizde sürdürülebilir ihracatın olması gerekiyor. Bu bağlamda da Türk malının imajının korunması gerekiyor. İhraç edilen ürünlerin de güvenli olması, tağşişe konu olmaması, ürüne ilişkin işaretleme, etiketleme ve belgelendirmenin alıcıyı unutmayacak şekilde olması da bu kanun teklifinin önemli maddelerinden.

Ben kanun teklifimizin Komisyonda yine tartışılarak, en iyi sonuçla çıkarak Genel Kurula geçeceğine inanıyorum. Tekrar tekrar bütün Komisyon üyelerine ve kanun teklifini hazırlayanlara teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Ahmet Bey’e de teşekkür ediyorum.

Komisyon üyesi arkadaşlarımızdan söz talep eden yok.

Değerli milletvekili arkadaşlarımız Komisyonumuzu teşrif etmişler.

Şimdi söz talebi olan Ömer Fethi Gürer’e söz vereceğim.

Buyurun.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bütününe baktığımız zaman, bir ihtiyaçtan kaynaklanan bir kanun teklifi bu. Bu anlamda Avrupa Birliği uyum kriterleri dikkate alınarak yapılmış ancak bir gerçeği söylemekte yarar var. Bu tür teklifler kanunlaştıktan sonra uygulamasında çok ciddi sorunlar da problemler de oluşuyor. Kanun yazılı olarak metinde kalıyor ama bunun alandaki takibi, kontrolü, denetimi ve sürdürülebilirliğinde sorunlar oluyor. Örneğin, bugün gıdayla ilgili baktığımızda, açıkçası, ülkemizde yasalar var, düzenlemeler var ama takibi ve kontrolü sağlanamadığı için ne yediğimizi, ne içtiğimizi bilmiyoruz. Bu anlamda çıkarılmış olan düzenlemeler de yeterince takip edilmediği için... Örneğin, bugün bir kasaba gittiğimiz zaman at eti satın alırsanız, domuz eti satın alırsanız onu satan kişi suç işlemiş olmuyor çünkü 2006 yılında çıkarılan düzenlemeyle ülkemizde at ve domuzun kasapta satılması serbest, ne var ki bunların dana eti diye satılması suç. Bunlarla yeterince ilgilenilmediği için de kamuoyunda bir bilgi kirliliği var.

Ben uzun yıllar gıda gruplarında yöneticilik yaptım. Denetimlerde genelde gıdalar alınır, örnekleme usulü oluşturulur, kontrolü yapılır, sonra yurt dışına gönderilir. Üzücü olan şu: Avrupa Birliği normlarına uydurulmaya çalışılanın kendi ülkemiz insanına yedirilmesini olağanlaştıran bir durumdayız. Bunu ortadan kaldırmadan bu tür yapılan düzenlemeler yalnızca şekilsel olarak işlev görüyor. Türkiye Büyük Millet Meclisinin bu konuda daha farklı düzenlemeleri de beraberinde ele alması gerektiğini düşünüyorum.

Burada da ürün örneklemelerinde yapılan kontrollerde genelde üreticinin kendisinin gelen kontrolöre sundukları denetleniyor veya inceleniyor. Onun dışındaki denetimlerde ürün gittikten sonra ortaya çıkan sorunlar oluşuyor yani “örnekleme” denilen yöntem üreticinin kendi isteğine göre düzenleniyor. Onun yarattığı sıkıntılar da ürünlerin yurt dışına gidişinde geri dönüşüne neden oluyor. Ayrıca, ülkemizde şu anda kontrol olduğu söylenmesine rağmen, özellikle çocukların kullandığı oyuncaklar dâhil, ithal edilen çok sayıda ürünün insan sağlığına zararlı olduğu piyasada örnekleriyle sabit. Keza, son dönemde Greenpeace’in yaptığı araştırmada kullanımının zararlı olduğu kesinleşen tarım zehirlerinden olan ve Tarım Bakanlığının da yasakladığı bir ilaç, 2018’de yasaklanmasına rağmen, geçen ay yapılan denetimde ne yazık ki ürünlerimizde çıktı. Yani salt kanunun çıkması değil, bunun caydırıcılığının da beraberinde ele alınması lazım.

Buradaki parasal değerler yeterli görülebilir ama bu anlamda şöyle bir mantıktan arınmamız gerekiyor: “Ya, müteşebbisi koruyalım.” Müteşebbis ahlaklı olsun. Para kazanmak, düzgün çalışan adamların en büyük hakkıdır. O düzgün çalışan insanlar yanlış yapanların yüzünden zarara uğruyorlar. Bunun için de yapılması gereken... Hapis cezası da bu tür kanunlarda ve uygulamalarında gündeme alınsın. Özellikle gıda insan sağlığı açısından çok önemlidir. Bu tür uygulamalarda hapis cezası caydırıcı olarak uygulamaya alınmazsa para cezası o firmanın... Tıpkı otoparkı yapmayan apartmanda bir daire parasının yarısını ödeyip de otoparktan farklı gelir elde edilmesi noktasına taşınıyor.

İçerik olarak baktığımız zaman, Avrupa Birliği uyum yasaları çerçevesinde düzenlenmiş bir yasa bu. Türkiye’nin ihtiyaçlarını karşılıyor mu? Bana göre karşılamıyor. Bu anlamda yasanın farklı biçimde de düzenlemelere ihtiyacı var.

İkincisi, ülkemizdeki ekonomik kriz nedeniyle üretimi en ucuz şekilde elde etme duygusu, kaliteli insanın iş alanlarında varlığını zorluyor. Bu anlamda, üretimin en ucuza mal edilecek yöntemleri aranıyor. Kalite konusunda sıkıntılarımız var. Yurt dışına giden ürünlerde de AR-GE çalışması yapıp... Kurumsallaşmış ciddi firmaların ürünlerinin zaten bu düzenlemelere ihtiyacı yok çünkü o firmalar bu düzenlemelere göre çalışıyorlar. Bu anlamda, onlarla ilgili bir düzenleme de değil bu. Bu, bizim ülkemizi sıkıntıya sokan, yanlış iş yapanların kontrolüne yönelik bir düzenleme. Onun için, bu tür iş yapanlara da cezai hükümlerin daha da artırılması gerektiğini düşünüyorum. Bütünüyle ilgili faydalı ama ülkenin gerçekleriyle yetersiz bir yasa teklifi olduğunu belirtmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Katkılarınız için teşekkür ediyorum Sayın Gürer.

Sayın Tanal...

İFFET POLAT (İstanbul) – Sayın Başkan, benim de söz talebim vardı.

BAŞKAN – Sayın Tanal, izninizle Komisyon üyesi arkadaşlarımıza öncelik...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan, Anayasa’mızın 10’uncu maddesi zaten pozitif ayrımcılığı getiriyor kadın arkadaşlarımız için, o yönden de öncelik en doğal hakkı arkadaşımızın.

BAŞKAN – Çok nazıksınız her zaman olduğu gibi.

Buyurun Sayın Polat.

İFFET POLAT (İstanbul) – Sayın Tanal’a teşekkür ediyorum nezaketi için.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; ben de Elâzığ depreminde hayatını kaybeden bütün vatandaşlarımıza rahmet, yaralılarımızda da acil şifa diliyorum.

Ayrıca, dün bütün dünyada infial yaratan, Amerikan Başkanı Trump’ın Kudüs’ün İsrail’in bölünmez başkenti olduğu açıklamasını da kınıyorum. Kudüs, Filistin’de yaşayan bütün halkların, Müslümanların, Hristiyanların ve Yahudilerin ortak başkentidir.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Trump, bizim Cumhurbaşkanının arkadaşı ama.

İFFET POLAT (İstanbul) – Bu yaklaşım, Orta Doğu ve dünya barışına karşı büyük bir tehdittir. Bunu da bütün kurulumuzun önünde ifade etmek istiyorum.

Ürün güvenliğiyle ilgili olarak da Türkiye’de ve dünya standartlarında üretim yapan çok büyük, önemli şirketlerimiz var. Bu yasa teklifinin, o şirketlerimizin yaptığı işleri daha da pekiştiren ve rekabetçi olmalarını, hem Türkiye pazarında hem dünya pazarında rekabetçi olmalarını sağlayacak önemli bir yasa teklifi olduğunu düşünüyorum ve merdiven altı üretim yapan, prosesini geliştirmemiş olan, üretim standartlarını dünya standartlarına çekmemiş olan şirketler için de bir nevi teşvik edici, zorlayıcı bir yasa teklifi olduğunu ifade etmek istiyorum. Özellikle ithalat konusunda ülkemizin, Çin gibi bazı standart dışı üretim yapan ülkelerin pazarı hâline gelme tehlikesi vardı. Bu yasayla da çok ciddi bir önlem almış olacağız, bunu da ifade etmek istiyorum. Bunun üretime engel değil, üretimi iyileştirecek ve çoğaltacak bir yasa teklifi olarak kabul etmemiz gerekiyor.

Dünyada ihracat konusunda Türkiye’de üretilen her ürün Türkiye markasıyla beraber dünyaya taşınmaktadır. Bu noktada da ortak bir görüş, ortak bir strateji koymak için bu teklifin oluşturulmuş olması da çok önemli ve Komisyonumuzun inşallah hiç fire vermeden bu teklifi de Genel Kurula havale edeceğine inanıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – İffet Hanım, teşekkür ediyorum.

Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Değerli milletvekili arkadaşlar, değerli bürokratlar, basın mensupları; hepinizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

Öncelikle, Elâzığ, Malatya ve diğer illerimizde meydana gelen deprem nedeniyle ölen vatandaşlarımıza Allah’tan rahmet diliyorum, yaralılara acil şifa diliyorum. Bir daha böyle felaketleri ülkemize, milletimize ve dünyaya yaşatmamasını Allah’tan niyaz ediyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, tabii, bu yasa teklifi iyi niyetle hazırlanmış. Teşekkür ediyorum emeği geçen tüm arkadaşlara; yalnız, bazı sıkıntılar var. Sıkıntılar da nedir? Değerli Başkanım, geneli üzerine herhâlde konuşmalar açıldı, ben de fazla uzatmayacağım.

Bir: Bu ceza kısmına baktığımız zaman, bazı yerlerde 10 kat artıyor, bazı yerlerde 5 kat artıyor. Bir kanun koyucunun bu artışların limitlerini koyarken makas aralığında tutarlı olması gerekiyor. Neden bir yerde 5 kat, diğer yerlerde 10 kat? Mümkünse, bunu bize açıklarlarsa yararlı olur.

Bir de idari para cezaları -Sayın Başkanım, siz Bakanlık da yaptınız- diğer mevzuatlarımızda da var. Hatırlayabildiğim kadarıyla, diğer mevzuatlarda idari para cezaları arasındaki makas aralığı bu kadar geniş değil yani 10 kat aralık... Ne olabilir? Eğer amacımız gerçekten bundan caydırmaksa o 50 bini 100 bine çıkarın, 10 kat makasını yapmayın yani alt cezayı yükseltin. Hiç olmazsa caydırıcılık amacını

yine görmüş olur çünkü makas aralığını açtıkça keyfilik artar, şirketlerden şirketlere değişik idari para cezaları gelir. Peki, o zaman ne gündeme gelir? Husumet gündeme gelir, siyasi şeyler gündeme gelir, kayırmacılıklar gündeme gelir yani biz keyfilikğin makasını da açmış oluruz. İleride eleştiriler hepimize gelir maalesef. Buna tatmin edici bir cevap beklerim doğrusu.

Şimdi, bu kanun teklifi -yayım tarihi- bir yıl sonra yürürlüğe giriyor. Madem güvenliğe, ürün güvenliğine bu kadar önem veriyoruz, neden bir yıl sonraya erteliyoruz da bunu hemen yürürlüğe sokmuyoruz? “Uyum” denilebilir ama sağlık, bunun ötesi yok ki.

3’üncü bir konu Sayın Başkanım: Burada benim görebildiğim kadarıyla tüm arkadaşlar, herkes gıda güvenliğinden bahsetti ama “Tanımlar” kısmına baktığımız zaman, gıdalla ilgisi sanki yok yani yok gibi. Çünkü burada ürünün tanımı yapılmış yani ürünün tanımında da madde... Tabii bu “her türlü madde” olayı bence doğru bir kavram değil Sayın Başkanım. Yani “her türlü madde”ye siz burada uyuşturucu maddeyi de mi katarsınız? Burada bari hiç olmazsa “yasaklanmayan her türlü madde” deyin, “imalatı yasaklanmayan, meşru olan bir madde” deyin. Yani burada esrar, afyon gibi zehirli maddeler de bu kapsama girer, “her türlü madde” kavramı doğru bir kavram değil bence. Kanun koyucu halının ilmekleri ne kadar ince olursa o kadar iyi bir kanun yapıcı oluruz ki bence biz kavramları keyfi, hoyratça kullanamayız. Yani bu “her türlü madde” ibaresi doğru değil.

Şimdi, Değerli Başkanım, “Tanımlar” kısmında aslında bende bir kafa karışıklığı oldu, sizlerde oldu mu olmadı mı, bilmiyorum ama. Şimdi, bir, güvenli ürün; iki, ciddi risk taşıyan ürün; üç, risk taşıyan ürün. Bana sorarsanız siz güvenli olan ürünün tanımını dört dörtlük yaparsınız, geri kalan hepsi riskli ürün olur, güvensiz ürün olur. Aksi takdirde burada üç tane tanımla boşlukta kalan hususlar olur ki ileride sıkıntı yaratır, sıkıntı yaşarız. Yani burada bence bu tanımlar üzerinde de ayrı ayrı düşünmek lazım. Burada ithalatçı var, imalatçı var. Aracı, komisyoncu vesairesi ne olacak? Yani hani, nasıl, bir yangın çıktığı zaman, ürünü aldığınız yerde montajcıdan aracıya herkes o tüketiciye karşı müşterek, müteselsilen o zincirlemeden sorumluysa bizim burada da aynı zincirleme sorumluluğu getirmemiz gerekiyor diyorum.

Kahve için de çok teşekkür ediyorum, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Sayın Tanal, teşekkür ediyoruz.

Bizim kahveyle kırk yıl hatıramız değil, dostluğumuz bakidir.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Zaten bunda gıda yok.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Abdurrahman Bey buyurun.

ABDURRAHMAN BAŞKAN (Antalya) – Çok Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri, değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, özelde, Elâzığ ve Malatya’da yaşayan kardeşlerimizin, sonra da Türkiye’imizin başı sağ olsun. Hakikaten zor bir dönemden geçtik ve maalesef, Türkiye’nin her tarafı da sırayla, Manisa’sından Marmaris’ine kadar sallanıyor. Bu deprem gerçeğiyle yaşamayı öğrenmemiz gerektiğini de hatırlatıyor bize.

Sayın Hulusi Şentürk Milletvekilimizin hazırladığı kanun teklifi ve daha önce de biliyorsunuz 2001 yılında çıkarılan 4703 sayılı Kanun’un yeniden düzenlenmesi... Türkiye için çok önemli. Hulusi Bey değerli bir milletvekilimiz ve deneyimli, Türk Standardları Enstitüsünden deneyimi var. Sayın Sezai Bey, Bakan Yardımcımız, yılların bürokratu ve hakikaten deneyimli.

Bu kanun teklifinin geneline baktığımızda herhangi bir sorun gözüküyor çünkü Türkiye'nin itibarını yükseltecek. Buradaki en önemli konu, Türkiye'de Türk milleti ürünlerine inanırsa zaten yabancılar da yavaş yavaş buna inanıyor. Türkiye markası ve Türkiye'nin ürettiği ürünlerde, bu konuda önemli gelişmeler kaydettik ve bizim Komisyonumuza da hakikaten bu konuda önemli iş düşüyor. Biz bunu genellikle olumlu değerlendiriyoruz.

Bunu ben maddeler bazında açıklayacaktım fakat biraz önce Sayın Tanal açıkladığı için söylüyorum. Özellikle cezalar arasındaki rakamların açılması keyfiyet doğuruyor. Örneğin, 5'inci maddenin (a) bendindeki 2 bin lira ile 6.943 ila 86 bin arasında -yani 6 bin ila 86 bin arasında- neredeyse 46 kat fark var. Üçüncü fıkrasına baktığımızda, 32 bin lira ila 434 bin lira gibi bir rakam var. Bu, özellikle denetleme yapanlara keyfiyet oluşturuyor. Yani Bakanlığımız her ne kadar iyi olsa da...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – O eski, size gönderdiğimiz 4703'teki ceza.

ABDURRAHMAN BAŞKAN (Antalya) – Evet, şimdi öngörülen bu cezaların sınırları, aradaki şeyleri çok fazla. Yani memurun... Çünkü Türkiye'de bakıyorsunuz, firma düzgün değilse, merdiven altıysa ona çok ceza yazamıyorsunuz. En çok cezalar da bilinen firmalara yazılıyor aslında baktığımız zaman. Büyük firmalar, göz önünde ve adresi kaydı belli olan firmalar yazıldığı için bu sefer merdiven altı... Mesela bir Antalya milletvekili olarak ben size söyleyeyim: Türkiye'de saat 5'ten sonra, gece, özellikle merdiven altı firmalar üretime başlıyor, gece yarısı üretimi bitirip sabah olmadan dağıtım yapabiliyorlar ve bunlarla ilgili herhangi bir kayıt da tutulamıyor. Çünkü mesai saatlerinde denetlenemiyor ama organize sanayideki bir firma -adresini belli, yeri belli- bütün kuralları uyguluyor, bunlara ceza... Bu cezanın keyfi kısmını, özellikle biz Bakanlık ve Komisyon olarak arada çok fazla uçurum oluşturmadığımız takdirde en azından bu keyfiyeti ortadan kaldırırız. Hakikaten, kişisel husumet olabilir, başka şeyler olabilir. Bu konuda yani firmaların... Hani cezayı kimi gördüyseniz ona yazıyorsunuz. Bu da tabii ki olumsuz ve işini doğru yapan insanların bir nevi de önünü kesmek oluyor. Bunlar arasındaki marjları daha kabul edilebilir hâle getirdiğimizde, ürün güvenliğiyle ilgili bu konu son derece önemli ve Türkiye'nin itibarına da çok katkı sağlayacak bir madde. Bizim Komisyonumuzdan geçmesi ve bunun altında bizim imzamızın olması bize de gurur verir.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Abdurrahman Bey, teşekkür ediyorum.

Sibel Hanım, buyurun.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; ben de Avrupa Birliği Uyum Komisyonu üyesi olarak toplantıya katıldım. Geç kaldım çünkü şu anda Avrupa Birliği Uyum Komisyonunun da bir toplantısı vardı.

Aslında, açıkçası bu kanunun içeriğine baktığımız zaman, Avrupa Birliği Uyum Komisyonu üyelerini de gerçekten oldukça ilgilendiren bir kanun teklifi. Teşekkür ediyorum teklifi hazırlayanlara ben de. Ancak burada bir eksiklik var: Avrupa Birliği Uyum Komisyonu üyelerinin teknik anlamda bu yasadaki haberdar olmaları gerekiyor. Çünkü şu anda Avrupa Birliğiyle temel gündemimiz ve Türkiye'nin de gerçekten gerçekleşmesini istediği temel alan Gümrük Birliği Anlaşması'nın güncellenmesi, modernizasyonu ve şu anda müzakere edilen en önemli başlıklardan birisi bu. Yani doğal olarak burada biz Avrupa Birliğine "Gümrük Birliği Anlaşması'nı güncelleyin." derken ülkemizde yapılan güncellemelerle ilgili Komisyonumuzun bilgi sahibi olmaması bir eksiklik, büyük bir eksiklik. Baktığımız zaman, Avrupa Birliği Uyum Komisyonu tali bir komisyon olarak gözüküyor. Ancak Komisyonumuzun bu teklifi görüşüp bir rapor hazırlamasından ziyade, belki birçok Komisyon

üyemizin böyle bir kanun teklifinden de haberi yok. Toplanıp bunu en azından belki gerekli yetkililerin, kanun teklifini veren değerli milletvekillerimizin bilgilendirmesi, Komisyonumuza bir bilgi vermesi... Ki şu anda, aynı anda toplantı oldu. Ben genel sunuşu dinlemek istedim, çok istememe rağmen bu gerçekleşmedi çünkü bizim de Komisyonumuzun bir toplantısı vardı. En azından belki Sanayi Komisyonu ile AB Uyum Komisyonu üyelerinin ortak... Belki Çevre Komisyonunu da, orayı da ilgilendiren kısımlar var ama en çok da Avrupa Birliği Uyum Komisyonunu ilgilendiriyor. Dedğim gibi, biz gümrük birliği modernizasyonu müzakere sürecindeyken kendi ülkemizde ne tür yenilikler yapıldığı ya da nelerde, hangi kanunlarda değişiklik yapıldığı konusunda bilgi sahibi olamayacağız. Bu da bizim katıldığımız müzakerelerde bir eksiklik yaratacak. Görüş ve önerilerimiz eksik kalacak burada. Belki Komisyon toplanıp bir bilgilendirmeyle, bir rapor hazırlayıp size katkı sunabilirdi diye düşünüyorum.

Ben bireysel olarak gümrük birliği konusuyla ilgilendiğim için, gelen bütün kanun teklifleriyle ilgilendiğim için bireysel olarak bilgi sahibi oldum. Bu nedenle bunu bilginize sunmak istiyorum Sayın Başkan.

Kanun teklifine kısaca ve hızlıca baktığım zaman da Türkiye ile Avrupa Birliği arasında teknik anlamda düzenlemelere ihtiyaç var. Buna yönelik, bu amaca yönelik bir kanun teklifi hazırlanmış. Türkiye ile Avrupa Birliği arasında yapılan Gümrük Birliği Anlaşması'nın da en büyük katkısı sadece Avrupa Birliğiyle ülkeleriyle olan ticaretimizde değil, bütün üçüncü ülkelerle de, gümrük birliği alanı dışındaki bütün ülkelerle de ticaretimizde, özellikle teknik ve standartlar anlamında Türkiye'ye büyük katkı sağlayan bir anlaşma. Eleştirdiğimiz kısımlar bu Komisyonun tabii ki gündemi değil. Türkiye'ye getirdiği zararlar açısından ya da gümrük birliğinin Avrupa Birliğiyle ilişkilerinde ülkemize getirdiği, kattığı fayda ve zararlar bu Komisyonun gündemi değil ama teknik anlamda, standartlar anlamında gerçekten Türkiye'ye önemli bir katkı sağlayan anlaşma. Güncellenmesine de ihtiyaç var. Burada da teknik düzenlemeler yapılıyor. 4703 sayılı Kanun ortadan kalkacak ve yeni hazırlanmış olan kanun gündeme gelecek. İlk olarak 2018 yılında, yine Sanayi Komisyonunda görüşmeleri yapıldı, kadük kaldı.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Genel Kurulda.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Orada en büyük eksiklik, ilgili tarafların -çünkü Türkiye'de ticaretle ilgili olan bütün kesimleri ilgilendiren bir anlaşma- gerekli öneri ve görüşlerinin tam olarak yansımadığını görüyorum ben. Ben İktisadi Kalkınma Vakfında bu konuda, ticaretle ilgili çalışan uzmanları aradım, tam bilgileri yoktu. Mesela ticaret kesimiyle ilgili alanların ya da o alandaki ilgili sivil toplum kuruluşlarının, gümrük birliğiyle ilgili teknik çalışmalar yapan kesimlerin gerekli bilgileri buraya yansımamış. Ki benim, bir Komisyon üyesi olarak Mecliste benim dönemimde geçen bir yasaya ilişkin dahi eksik bilgim varken... Diğer sivil toplum kuruluşlarının haberi olmaması da açıkçası çok büyük eksiklik çünkü neticede tekrar tekrar yasa yapmak yerine, daha iyi, dikkatli... Çünkü bu, Avrupa Birliğiyle ilişkilerimize önemli katkı sağlayacak bir anlaşma, bizim savunabileceğimiz bir anlaşma, "Biz bu düzenlemeleri yaptık, sizler eksik bıraktınız." diyeceğimiz bir anlaşma. O nedenle burada bu eksikliği de yine dile getirmek istiyorum. Mesela, İktisadi Kalkınma Vakfı önemli bir kurum. Geçmişte Başbakanlığa bağlı olarak kuruldu ve Türkiye-AB ilişkilerimizin temel taşı oluşturulan bir kurum ve orada çok değerli uzmanlar var ve salt gümrük birliği çalışıyorlar. Mesela, onların görüşlerinin hiç alınmaması beni şaşırttı. Sordum, "Bilgimiz yok." dediler. En azından belki Başkan ya da gerekli uzmanlar da burada olabilirlerdi, daha iyi yasa olması adına. Özellikle de bu geri çağrılan ürünlerimizde, işlenmiş tarım ürünlerinde, bunlarda gümrük birliğiyle ilgili çok büyük sıkıntılar yaşıyoruz. Burada alandan eksiklikler de yansıtılabilir.

Gereğe baktığımız zaman, benzer şeyler yazılmış. Bir paragraflık bir cümle var mesela, tamamen bir paragraf, sadece bir cümle yazılmış ve sadece gerekli yükümlülükler, kamunun görevi olduğu... Elbette, kamu kurumlarının görevidir bu teknik denetimi yapmak. “Ülkemizin ihracat artışının teminini sağlamak” diyor. Bu, tabii, evet, Türkiye’nin ihracat hedefi ama Avrupa Birliğiyle olan ticaretimizde ve diğer üçüncü ülkelerle ticaretimizde yatırımların, ihracatın, ticaretin artmasının, güvenli olmasının evrensel bazı kuralları da var teknik düzenlemelerin yanında. Tabii ki güvenli, kurumsal kurumlarınızın olması, bağımsız işleyen kurumsal yapılarınızın olması yabancı yatırımcılara bir teminat verir. İhracat pazarlarınızın güvenli olması, hukuk ve adalet sisteminizin güçlü olması, bağımsız olması, bunlar çok değerli ve çok önemli. Ki Türkiye ile Avrupa Birliği arasında Gümrük Birliği Anlaşması’nın modernizasyonu, güncellenmesi Türkiye’nin Kopenhag Siyasi Kriterlerinde atacağı adımlara şu an endekslenmiş bir durumda. Bu da çok önemli bir değerlendirme. Yani siyasi kriterlerde güvenlik, adalet, yargı bağımsızlığı, hukukun üstünlüğü, bağımsız işleyen kurumsal yapıların güvence altına alınması çok önemli. Bunlarda eksiklikler varken, bu teknik düzenlemeler şart ama onların da güvence altına alınması gerekiyor. Şu nedenle söylüyorum bunu: Bazı düzenlemelere baktığımız zaman doğrudan Cumhurbaşkanına yetki veriliyor. Şimdi burada biz Avrupa Birliğiyle çelişen bir durumda kalıyoruz. Bağımsız işleyen kurumsal yapıları güçlendirmemiz gerekirken doğrudan Cumhurbaşkanına bu teknik düzenlemeleri vermek kaygı yaratıcı bir durum olabilir çünkü orası kişisel bir makam. Yarın, gelecek vadede Türkiye’nin Cumhurbaşkanı kim olacak ve Avrupa Birliğine bakışı ne olacak, ticarete bakışı ne olacak, açık bir ekonomik sistem isteyecek mi istemeyecek mi? Çünkü burada vergi dışı engelleri kaldırma yetkisini veriyoruz Cumhurbaşkanına. Buradaki teknik engeller ticarete vergi dışı engellerdir yani vergi mevzuatınızın dışında bireysel... İşte, Japonya’yla araba ihracatını ya da Almanya’yla araba ihracatını, bunu vergi dışı engeller koyarak engelleyebilir Cumhurbaşkanı yani ileri vadede seçilecek Cumhurbaşkanının kişisel inisiyatifine bağlıyoruz. Çünkü bu teknik uygulamalar. İşte, 4’üncü maddede var mesela, diyor ki: “Düzenlemeler yapmaya, sınırlamalar getirmeye, istisnalar tanımaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.” Yani Cumhurbaşkanı bir kurul, kurum ya da Ticaret Bakanlığının yetkili birimleri, müsteşarlık değil; bir kişi. Ben bunu sakıncalı görüyorum ve Avrupa Birliğiyle de çelişiyor. Avrupa Birliğinde güçlü, kurumsal yapılar kurmamız isteniyor bizden, özellikle de ticarete bu güvenciyi vermemiz, sağlamamız gerekiyor. Yani, burada, içeriğinde doğrudan “Cumhurbaşkanı” diyor. Cumhurbaşkanlığındaki bir kurul... Ve Bakanlığın işlevi burada sadece... Çünkü Bakanlık başka bir görevdedir. Şu an Ticaret Bakanlığı ile Cumhurbaşkanlığı arasında çok büyük bir fark vardır. Bu, uluslararası yatırımcı açısından da bizler açısından da öyledir. Bu nedenle ben bunları dikkatinize sunmak istedim. Bunlarda bir düzenlemeye gidilmesi gerekiyor ve Ticaret Bakanlığı tamamen denetim ve gözetim yapacak bir pozisyona getirilmiş. Şimdi bu denetim görevi sizin ama bütün yetki Cumhurbaşkanında yani bir paralellik var burada. Bunu nasıl açıklıyorsunuz? Ben sunumu dinleyemedim, geneli üzerindeki görüşmeleri kapsamlı dinleyemedim, geç kaldım, özür diliyorum.

Ve mesela yetkili kurumlara “varsayabilir, yapabilir, belirtir, alabilir” gibi... Yani netlik de yok bazı maddelerde; yapmayabilir de. Mesela diyor ki: “Ürüne ilişkin, uygunluk işareti veya teknik düzenlemenin gerektirdiği telmik –saymıyorum hepsini- risk değerlendirmesini yapmak için yeterli gerekçenin bulunduğunu varsayabilir.” Varsaymayabilir de. Bunları netleştirmemişsiniz. Ben özür dileyerek söylüyorum, başlangıç kısmını dinlemedim. Bunları da yine dikkatinize sunmak istiyorum.

Ve özellikle bu yetki kısmında nasıl bir değerlendirmede bulunacaksınız, bunu da merak ediyorum çünkü biz Avrupa Birliğinde mevkiidışlarımızla konuşurken doğal olarak bu kanunlardan bahsedeceğiz ve burada tek yetkili kurumun Cumhurbaşkanının olması bağımsız işleyen kurumsal yapıların teminatı anlamında bir soru işareti olarak karşımıza gelebilir. Belki biz bunu Komisyonumuzda daha dikkatli tartışıp size öneri olarak da sunabilirdik.

Yeşil ekonomi çok tartışılıyor, Avrupa Birliğinin bugün gündeminde temel nokta bu yani doğaya, iklimle duyarlı ürünlerin üretilmesi, ihtiva etmesi. Bu noktada nasıl? Bu kanun yapılırken bununla ilgili de düzenlemelere dikkat edilmesi gerekiyordu ya da bunlar da eklenebilir diye düşünüyorum. Ama burada gerçekten önemli kısım, değinildi sanırım.

Bir de kanunun uygulamaya girmesine değinmek istiyorum. Bu kanun Meclisten geçtiği andan itibaren Cumhurbaşkanı o bir yıllık süreyi beklemeden tek yetkili olarak yönetmelik çıkarabiliyor ve gerekli düzenlemeleri yapabiliyor. Çünkü 24'üncü madde Cumhurbaşkanıya bu yetkileri tanıyor. 25'inci madde, yürürlük maddesi de diyor ki: "24 üncü maddede belirtilen düzenlemeler yürürlüğe konuluncaya kadar" yani Cumhurbaşkanı bir yönetmelik çıkarıncaya kadar... Sanırım böyle ya da yanlış mı? Çünkü okudum ben bunu, dinleyerek söylemiyorum. Cumhurbaşkanı doğrudan, yarın ya da kanunun geçtiği günden itibaren tam yetkili. Yani o bir yıllık sürenin bir anlamı yok, bir yıllık süre sadece 4703'ün yerine bunun tekrar ikame edilmesine kadar. Yani Cumhurbaşkanı kanunun yürürlüğe girdiği günden itibaren tek yetkili kişi olacak bu düzenlemeleri yapmakla ilgili. Böyle mi diye soruyorum ben size.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – 4703'te de Cumhurbaşkanı tek yetkili, biliyorsunuz.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Ama yarın kanunun... Bir yıl süreyi beklemeden Cumhurbaşkanı...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Verilen bir yıllık süre kadük oluyor.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – O öyle değil. 4703 sayılı Kanun'a göre de Cumhurbaşkanı tek yetkili, biliyorsunuz.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Hayır, onu biliyorum, orada zaten tek yetkili şu anki düzenlemede.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Bakın Sibel Hanım, uyum yasalarıyla birlikte Bakanlar Kuruluna yapılan atıfların tamamı Cumhurbaşkanına dönüştürülmüştür.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Onlarda bir sorun yok, hepsi var.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Orada diyor ki: "Eğer bir yıl içerisinde bu yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, herhangi bir yönetmelik yayımlanmadığı takdirde 4703 sayılı Kanun'a göre yayımlanmış yönetmelikler geçerlidir."

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Tamam, orada sorun.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Yani Cumhurbaşkanı kanun yürürlüğünden önce...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Var öyle bir yetkisi.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Zaten 4703 sayılı Kanun bir yıl geçerli mi? Ne zaman? Bir yıl daha geçerli, yürürlüğe girene kadar. O çerçevede Cumhurbaşkanı yönetmelik yapmaya yetkili mi? Cumhurbaşkanı 4703 sayılı Kanun'dan aldığı yetkiyi kullanabiliyorsa, bunda engel nedir, anlayamadım ben.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Hayır şöyle bir şey, şimdi diyor ki: Uygulama mevzuatına 24'üncü, 25'inci maddeler ve bir de geçici madde konulmuş. Burada "Cumhurbaşkanı tarafından belirlenir bütün teknik mevzuat; uyumlaştırma, piyasa gözetimiyle ilgili, CE işaretiyle ilgili, bütün yönetmelikler Cumhurbaşkanlığına yürürlüğe konulur." diyor. Bunu anlatmış 24'üncü madde. O zaman niye ihtiyaç duyduz bu 24'üncü maddeye? Bunu koymayalım. "Bunları yapar." diyor ki 25'inci maddede de. "24 üncü maddede belirtilen düzenlemeler yürürlüğe konuluncaya kadar, 4703 sayılı Kanununun 14 üncü maddesinde belirtilen uygulama mevzuatı ile 4703 sayılı Kanuna dayanılarak yürürlüğe konulan teknik düzenlemelerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilir." Demek ki ben

şunu anladım burada: Cumhurbaşkanı, kanunun yürürlüğe girdiğinden itibaren, burada verdiğimiz bu 4703'e ek olarak -Cumhurbaşkanına tanınan bütün yetkiler- şu kanunda yeni, güncellediğiniz yetkileri kullanmaya başlayabilir.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Hanımefendi, zaten 4703'e göre Cumhurbaşkanı kullanabiliyor diyorum.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Tamam, onlara ek olarak yetkiler de veriliyor ama burada.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Bakın, bu 2021 den sonraki...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Burada bir yetki devri var Başkan.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) - Burada da yetkiler veriliyor ama.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Hayır, hayır, yetki devri yok.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – 4'üncü maddeye bakın.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ - Sayın Tanal... Sayın Tanal

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Özür dilerim, sözünüzü kestim.

4'üncü maddenin (2)'nci fıkrası diyor ki: “Bu fıkra da belirtilen hususlarda düzenlemeler yapmaya, sınırlamalar getirmeye ve istisnalar tanımaya Cumhurbaşkanı...”

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ - Sayın Tanal, 4703 sayılı Kanun yürürlükte mi?

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Yürürlükte.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ - 4703'ün 5'inci maddesine bakar mısınız?

4703'ün 5'inci maddesinde diyor ki: “Az önceki saydıklarınızı düzenlemeye yetkili olan Cumhurbaşkanıdır.”

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Kötü emsal emsal olmaz.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ - Sayın Tanal, 2018'den önce Bakanlar Kuruluna atf yapıyordu.

TACETTİN BAYIR (İzmir) - Helal gıdaya mı vereceğiz mesela bu denetim yetkisini?

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Nasıl? Helal gıda burada geçmiyor, o SMIIC'te geçiyor, biliyorsunuz. Helal Akreditasyon Kurumuyla ilgili bir kurum kurduk.

Arkadaşlar, bakın, burası denetimin hangi ölçülerde yapılacağıyla ilgili bir esas çerçeve çiziyor. Bunun ne olacağıyla ilgili kısım zaten 4703 sayılı Kanun ve yönetmeliklerde var. Mesela, gıdayla ilgili -Ömer Fethi Bey gitti- eğer şunlar şunlar dışında bir şey olursa, bu, denetimin standardını ortaya koyuyor, cezalarını veriyor. Gıdayla ilgili denetim yapacak kurulun nasıl bir denetim yapacağıyla ilgili kısım bu kanun çerçevesinde ortaya çıkacak yani denetleyen kurumların yapacakları faaliyet alanları ortaya çıkıyor. Bu bir temel yasadır.

Sibel Hanım bitti mi?

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Evet, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Ben aslında tartışmalara katılmak istemiyorum ama siz bana doğrudan doğruya sorduğunuz için bu cevabı verdim, kusura bakmayın. Tartışmalara pek katılmak istemiyorum, arkadaşlarımızın görüşleri her zaman bizim için çok önemli diyorum.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) - Evet, biliyorum. Sanayi Komisyonunu geçen dönemde de takip ettim. Gerçekten ortak hedeflere odaklı, daha iyi yasa yapılması noktasında da katkılar sağlamaya çalışan bir komisyon.

Teşekkür ediyorum ben. AB Uyum Komisyonu üyesi olarak görüşlerimi paylaşmak istedim.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Ben de katkılarınızdan dolayı teşekkür ediyorum.

Zaten AB Uyum Komisyonu 2013’te görüştü, 2015’te görüştü, 2018’de de görüşmüş. Sizden de gelen bilgi, 20 Ocak tarihinde komisyona gönderilmiş.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Bize bilgi verilmedi.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Bilgi zaten TBMM internet sitesinde yayınlandığı için oradan arkadaşlarımız bakabilirlerdi.

ABDURRAHMAN BAŞKAN (Antalya) – Zaten bu, 4703, 29/6/2001’de yani 57’inci Hükümet döneminde, bizim Ahmet Kenan Tanırıkulu döneminde zaten Avrupa Birliğiyle uyum mevzuatı, teknik mevzuat dikkate alınarak hazırlanan bir program. Zaten, dediğimiz gibi, herhangi bir değişikliği yok, sadece ceza ve diğer yürütmelerin güncel hale gelmesini sağlıyor. Zaten Avrupa Birliği Uyum Mevzuatı’na göre yapılmıştır.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Sibel Hanım, şunu da bir ifade edeyim. Biz bu sivil toplum örgütlerinin -az önce Sayın Tarhan sormuştu- hepsiyle yazışmışız fakat onlardan herhangi bir itiraz yok. Burada da sivil toplum örgütlerinden TOBB var. TÜSİAD katılmak istemişti.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – TOBB’un görüşü ne Sayın Başkan, merak ettik.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – TOBB’u sonra dinlerseniz...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Sayın Tanal, önce bir komisyonu dinleyelim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Özur diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Sibel Hanım teşekkür ediyorum.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Gerçekten konjonktür değişiyor ve güncelleniyor. Avrupa Birliğiyle olan ticaret ilişkilerimizde bir saat geçmesi dahi çok değerli. Bunun güncellenmesi, bilgilendirilmesi ve daha iyi yasa yapılması noktasında benim kaygılarım. Elbette mutlaka sorulmuştur. Ama bunu ben tekrar sizlerin bilgisine sunmak istedim.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – İlginize teşekkür ediyorum.

Sayın Öztürk...

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Sayın Başkanım, ikinci defa söz verdiğiniz için teşekkür ederim ama konu galiba ana mecrasından çıkıyor çünkü Komisyon üyesi arkadaşlarımızın içinde de benzer görüşleri gördüm.

Öncelikle tekrar söyleyelim: Konumuz e-ihracat değil, e-ticaret. Bu noktada bakarsak şu şekilde bakmamız lazım: Dünya ortalaması internet kullanıcılarının yüzde 8,5’u e-ticaretle ilgili ama Türkiye’de bu yüzde 3,5’ta. Öncelikle “Biz bu e-ticareti Türkiye’de, Türkiye içinde doğru ve sağlıklı nasıl yapabiliriz?”i aslında konuşuyoruz. Bunun bir sonraki aşaması e-ihracat, onu da kabullenmek lazım. Ama hâlâ toplam perakende yapan ilk 100’deki firmalarımızın dahi üçte 2’si e-ticarette yok. Aynı şekilde, yine baktığımızda, bu güven damgasını alabilecek kapasitede, kabiliyette şu anda sadece 12 tane internet sitemizin olduğu söyleniyor. Dolayısıyla -bunun kontrolünü- TOBB vasıtasıyla bu güven damgasının verileceği söyleniyor ama TOBB, bu konulardaki kriterleri nasıl sağlayacak? Aynı şekilde, bu üretici olan firmalarımız e-ticarete nasıl katkıda bulunabilir ve e-ticaretin kayıt altına alınabilmesini nasıl sağlayabiliriz? Esasen bizim bakmamız gereken konular bunlar. Yoksa açıkçası, örneğin, Almanya’daki bir Alman vatandaşı Türkiye’deki bir internet sitesinden alışveriş yapacak diye düşünüyorsanız, bu çok çok çok daha sonra olabilecek şeyler. Yoksa tekrar söyleyeyim: E-ticarette önce kendi vatandaşımızın bu e-ticareti yapmasındaki en büyük engel güven unsuru. Bu güven unsurunun -üretim anlamındaki, üretici firmalarımızın- sağlıklı bir şekilde e-ticarette nasıl olabileceğini bizim

düzenlememiz gerekiyor. Şu anda Amazon'dan bahsetmiştim. Türkiye'nin bütçesinden çok daha yüksek bir bütçesi olduğunu söyledik ama Türkiye'de internetten alışveriş sitelerine baktığımızda daha dünya ticaretinde yüzde 1'i bile bulmayan bir yapıdan bahsediyoruz. Bizim kendi içimizde ürün güvenliğiyle ilgili, güven damgasıyla ilgili, kendi üreticilerimizin sağlıklı bir şekilde, vatandaşımızın görmeden alacağı ürünle ilgili o güveni sağlayabilmek adına bu kanunların ve bu kanun taslağının önceliğinin bu olduğunu düşünüyorum. Yanlış düşünüyorsam da taslağı düzenleyen Sayın Milletvekilimiz de düzeltilebilir bizi. Sonraki aşamasında elbette ki e-ihracat var, sonraki aşamasında elbette ki Avrupa Birliği uyumlarına göre bu kanunların düzenlenmesi var ama ilk aşama kendi Türk vatandaşımızın e-ticarette sağlıklı alışverişini nasıl yapabiliriz, aynı şekilde üretici olan o perakende firmalarımızın e-ticarette bulunmasını nasıl sağlayabiliriz; esasen bizim ana unsurlarımızın bu olduğunu düşünüyorum. Ama ben TOBB'la ilgili şunu tekrar edeyim: Bu güven damgası verilirken olacak olan kriterleri kim belirleyecek? Bunun en azından TOBB yerine bir devlet kurumumuz tarafından yapılması daha mı doğru olurdu? Çünkü açıkça söyleyeyim: TOBB da bu yetkileri kendi illerindeki ticaret odalarına bırakacak. Ticaret odalarında bu iş yine dost-hatır ilişkisiyle de o güven damgasını alma noktasına gidecek. Bu defa da o güven oluşumu tekrar zedelenme riskiyle karşı karşıya olabilir.

Ben bu konularla ilgili alt komisyon kurulmasının ve daha detaylı incelenmesinin doğru olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Sayın Öztürk, teşekkür ediyorum.

Genelî üzerindeki görüşmeler tamamlandı.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İki cümle söz verebilir misiniz. Çok özür diliyorum. Bir dakikayı geçmeyecek.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ - Sayın Tanal, biz Komisyon üyelerimize veriyorduk ama siz dostumuzsunuz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Kanunlar ve Kararlara teşekkür ederim. Onların düzenlemiş oldukları, size verdikleri bir rapor var. Raporun 2'nci sayfasında aynen şu deniyor: "Kanun teklifinin adı doğru değildir. Kanunun adının şu olması gerekir: 'Ürün Güvenliği ve Ürünlerle İlişkin Teknik Düzenlemeler Hakkında Kanun Teklifi' şeklinde düzeltilmesini..." öneriyor. Gerçekten bunu bir an önce böyle düzeltin bence.

İki: Benim dediğim her türlü maddeyi aynen onlar da buraya yazmışlar, onu da lütfen sayı şeklinde düzeltin.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Teşekkür ediyorum.

Hulusi Bey, siz de çok kısa... Arkadaşlar genel gördükleri şeyi yaptılar, zaten kendileri de meseleyi ifade ederken ne olduğunu söylediler. Bir tek Haydar Bey'in söylediği, diğer ülkelerle ilgili kısmı bir açıklığa kavuşturursanız; 3'ün herhalde dördüncü fıkrasında mı, 2'nin (4)'üncü fıkrasındaki sorunu. Haydar Bey'in ve bizim bütün arkadaşların zihnindeki bulanıklığı kaldırırsanız memnun oluruz. Çok kısa olsun.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Öncelikle teşekkür ediyorum.

Şunu söyleyeyim: Yedi yıl boyunca her türlü görüş alındığı gibi, bu kanunla ilgili çalıştığım günden beri ben uygunluk değerlendirme kuruluşlarından ithalat işlemi yapan müşavirlik firmalarına varıncaya kadar da sektörün hepsiyle bire bir görüşmeler, hatta bunlara danışmanlık yapan firmalarla

bile görüşmeler yaptım çünkü çok önemli bir yasa ama öncelikle bu yasanın bir çerçeve yasa olduğunu hep göz önünde bulundurmanız lazım, çünkü asıl uygulama bu yasaya göre çıkacak olan tebliğ ve yönetmeliklerle belirleniyor. Dolayısıyla burada her şeyi detaylı yazmamız, ayrıntıya girmemiz mümkün değil; bu bir çerçeve yasa biçiminde.

Bu yasa teklifinin tanımlarla ilgili maddesi son düzenlenen AB mevzuatının bire bir tercümesidir. Mesela, ürünle ilgili kısım da oradan gelir. Bir de “gıda” dendi ama gıdalla ilgili, biliyorsunuz, özel bir kanun var; gıda ürünlerinin üretimi, imalatı... E-ticaretle ilgili, yine e-ticaretin düzenlenmesiyle ilgili kanun var. Yani bu kanunlar kapsamında...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Tercüme hatası yok mu?

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) –Yok.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İyi bakın.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Şimdi şöyle: Burada aslolan genel ilkeleri koymak. Özellikle iki hususun altı çok çizildi: Yerli Türk malının korunması, ihracatı. Hepimiz biliyoruz ki ne yazık ki bazı ihracatçılarımızın üç kuruş için yaptığı hilekârlıklardan dolayı, biz, Balkan pazarlarında, Orta Asya pazarlarında rezil rüsva olduk ve ciddi pazar kaybı yaşadık; çok ünlü bir markanın adını koyup, içine son derece dandik malzemeleri koyup göndermek gibi. Ve Türkiye bunun çok ağır bedellerini ödedi çünkü bunun bir düzenlemesi yoktu, karşı taraf ile buradaki satıcı... Şimdi, bu yeni düzenlemeyle Türkiye artık diyebilecek ki: “Hayır, bir dakika kardeşim. Tamam, sen onu standartlarına göre üretiyorsun, kabul, ama onu kandırma hakkını -etiketli ürünü, iç bilgisini, farklılığını- böyle bir şeyi sana tanımıyorum.” deme hakkı geliyor. Dolayısıyla bu, ihracatçıyı koruma değil; Türkiye’nin ihracat kabiliyeti ve Türk malını koruma, imajını koruma anlamında ilk defa böyle bir düzenlemeye gidiyoruz. Burada, deminki sözüm yanlış anlaşılmasın, ihracatçıyı korumak için kısmen demiyoruz. Değerli arkadaşlar, eğer biz ihracatın tamamını iç piyasa gibi önce denetime almaya kalkarsak bunun altından kalkamayız. Yani Uruguay’ından Kamerun’una, Mısır’ından Japonya’sına farklı ülkelerin farklı talepleri var. Adam diyor ki: “Ben böyle bir ürün istiyorum.” Dolayısıyla bizim, o ürünü daha üretim aşamasındayken kalkıp da onun standartlarına uygun üretme kabiliyetimiz... Böyle bir şey olamaz. Kaldı ki bu, biliyorsunuz, uygunluk değerlendirme kuruluşlarının görevidir aynı zamanda. Dolayısıyla bizim buradaki amacımız, AB pazarları dışında, tam tersi Türkiye’nin imajını koruyabilmek.

Son bir şey: Sayın Cumhurbaşkanının istisna yetkisiyle ilgili. Değerli arkadaşlar, bakın, burada bulunan herkesin bir şekilde ticaretle ilgisi var. Ben de evet, dört yılı aşkın süre Türk Standardları Enstitüsü Başkanlığı yaptım, hatta “Küresel Rekabette Standardizasyon Etkisi” diye de bir kitabım var. Ne yazık ki gelişmiş Batı ülkeleri bugün standardizasyon ve uygunluk değerlendirmeyi teknik koruma aracı olarak kullanıyorlar ve son derece vahşice kullanıyorlar. Az önce sayın vekilimiz de söyledi, Rusya’dan iade edilen domatesler politikaya bağlı olduğu gibi... Bu ülkeler kendi çıkarları adına o kadar gereksiz bazen teknik düzenlemeleri önümüze engel koyuyorlar ki bu durumda her ülkenin kendisini koruyabilme, kendi üreticisini koruyabilme adına farklı önlemler alma hakkı vardır. Daha evvel bu hak Bakanlar Kurulundaydı, zaten vardı ama yeni sistemin gereği olarak bu hak Cumhurbaşkanlığına aktarıldı. Bunlar her ülkenin, bugün Almanya’sına varıncaya kadar her ülkenin uyguladığı kurallardır. Bunları uyguluyorlar, sadece davul zurnayla ilan edilmez bu kurallar çünkü uluslararası, Dünya Ticaret Örgütü anlaşmaları gereği teknik engel oluşturmama şartı vardır. Bütün bunlar dikkate alınarak, iktidar politikası tarafından, ülke şartlarına göre o gün atılması gereken adımlar atılır, bu her ülkenin yaptığı bir şeydir ve biz de bu imkânı korumak mecburiyetindeyiz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Hulusi Bey, teşekkür ediyoruz.

Geneli üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

ÜRÜN GÜVENLİĞİ VE TEKNİK DÜZENLEMELER KANUNU TEKLİFİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı, ürünlerin güvenli ve ilgili teknik düzenlemelere uygun olmasını sağlamak; piyasa gözetimi ve denetiminin esasları ile yetkili kuruluşların görevlerini ve iktisadi işletmeciler ile uygunluk değerlendirme kuruluşlarının yükümlülüklerini belirlemektir.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – 1'inci madde üzerinde önerge yok.

Görüş beyan edecek arkadaşımız yok.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Kanun piyasaya arz edilmesi hedeflenen, arz edilen, piyasada bulundurulan veya hizmete sunulan tüm ürünleri kapsar.

(2) Avrupa Birliği üyesi ülkelere ihraç edilen veya ihraç edilmesi hedeflenen ürünler bu Kanun kapsamında piyasaya arz edilmiş sayılır.

(3) Bir ürüne ilişkin özel bir kanunun bulunması durumunda, bu Kanun hükümleri söz konusu ürüne, özel kanunda hüküm bulunmayan hallerde uygulanır.

(4) Avrupa Birliği üyesi ülkeler dışındaki ülkelere ihraç edilen veya ihraç edilmesi hedeflenen ürünler bu Kanunun kapsamı dışındadır. Ancak bu ürünlerin de güvenli olması, tağşişe konu olmaması ve ürüne ilişkin işaretleme, etiketleme ve belgelendirmenin alıcıyı yanıltmayacak şekilde yapılması zorunludur.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – 2'nci madde üzerinde önerge yok.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Buyurun Tacettin Bey.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Az önce kafamızda soru işareti yaratan “Avrupa Birliği üyesi ülkeler dışındaki ülkelere ihraç edilen veya ihraç edilmesi hedeflenen ürünler bu Kanunun kapsamı dışındadır...” Peki, oraya yaptığımızla ilgili tekrar bir yasa mı çıkaracağız? Yani bu sadece Avrupa Birliğiyle alakalı. Bundan bu anlaşılıyor.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Hayır, hayır.

Tacettin Bey, doğru. Şöyle: Orada, dikkat ederseniz -Hulusi Bey de açıkladı, Haydar Bey de bu konuyu sordu, zaten sorunun içeriği şuydu- AB uyumu çerçevesinde Avrupa Birliğiyle yapacağımız ticarete onların koydukları ürün güvenliği yasasında, biz, hemen hemen, tercüme gibi diyebileceğimiz bir şey yaptık -ki az önce Sibel Hanım da bunu ifade etti- herhangi bir değişiklik onların farklı anlamalarına sebebiyet vereceğinden dolayı dikkat edilmesi gereken unsurlarından biri. AB dışındaki

ülkelere yapacağımız ihracatla ilgili veya ticaretle ilgili ya da oradan gelecek ürünlerle ilgili az önce Hulusi Bey altını çizdi. Bu AB normları çerçevesinde yapılan şeylerin dışında da mallar isteyebilirler ama orada diyor ki: “Fakat bu mallar kalitesiz, tağşiş veya sahte şeyler olamaz.” Olmadığının da altını çizerek orada ifade etmeye çalışıyor. Avrupa Birliğiyle ilgili olan çoğu ülkeler AB normlarına uyum yapmayabilir.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Uymuyor zaten.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Bunu ben de ifade ettim.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Siz de ticaretin içindesiniz, imalatçısınız zaten.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – O zaman bu işin başındaki başlık “Avrupa Birliği Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu” mu olmalı acaba? Yani ona istinaden yaptığınız bir şey.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Hayır, diğerlerinde yapıyor muyuz?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ama şu şöyle söylenildi ya... Söylüyorsunuz, tamam, isteyebilirler ama her türlü şey özel bir spekle istenmiyor ki ülkelerden. Yani ben Uruguay’da yaşıyorum, Uruguay da Türkiye’den bir mal alacak. Spekti hazırlayıp bu spekte göre “Malı yollayın.” diyebilir, bu özel bir taleptir ya da Türkiye’de üretilen bir ürün Avrupa Birliği standartlarına göre oluşturulmuş spekt mi? Aynısını alabilir. Yani şurada şöyle bir şey olabilir: Özel talepler dışında, ülkelerin özel talepleri dışındakiler uyar buna. Şöyle düşünün: Bir ürün üretiyorsunuz, Avrupa Birliği standartları var. Bunu Avrupa Birliğine göre ürettim -o standartlara göre- ama Uruguay’a, Cezayir’e satacağım ürünü de maliyetleri düşürmek, daha çok kazanmak için...

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Yani kelime arasına bir kelime eklenerek...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bakın, özel talep değil...

TACETTİN BAYIR (İzmir) – “Hedeflenen ürünler” “hedeflenen özel ürünler...”

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bir ürünün dünya piyasalarının bir kısmına daha kalitesiz, bir kısmına daha güvenilir... Neyse artık, aklınıza ne geliyorsa...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Hayır, öyle ifade etmeyelim. Şöyle: O anlam çıkıyor mu diye düşünüldüğü takdirde olabilir fakat öyle değil.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Mustafa Bey, ülkeler ürünleri çok nadir, özel spektlerle alırlar yani bir ürün üretiliyor; telefon. Buna benzer bir telefon üretirsiniz, yollarsınız, size üretir, bu gelir; bu özel istektir.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Haydar Bey, bakın, bu şikâyet üzerine AB dışındaki bir ülkeye sevk ettiğimiz malın ürün güvenliğini denetleyen şirketler, uygunluk değerlendirme kuruluşları “AB standartlarına uymuyor bu kardeşim.” diye onların şeyini yapamaz. DIN normuna göre, mesela, Avrupa Birliğinde herhâlde metrik sistem kullanılıyor; öbüründe pus sistemi, inç sistemi kullanıyor. Yani birine metrik gönderip “Ya, sen bunu niye inç gönderiyorsun?” denilebilecek, hassas olan konular var ama o cümlede bakarsanız “malların kalite ve evsafına uygun olduğu...” Kalitesiz gönderilebilir anlamında değil... Onların da altındaki cümlede onu ifade ediyor.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Mustafa Bey, verdiğiniz örnek yanlış. Şunda 23 dile çevrilebiliyor, değil mi ve her dile göre de uygulanıyor. Yani şunu diyemezsiniz: “İngilizce siz bunu başlattınız; Türkiye’ye İngilizce yollayacaksınız, Fransa’ya da İngilizce yollayacaksınız, İngiltere’ye de İngilizce...” Böyle bir şey yok. Ben farklı bir şey anlatmaya çalışıyorum. Bir ürün üretiyorsunuz, bu ürünü ihraç ediyorsunuz. Avrupa Birliği ülkelerine de ihraç ediyorsunuz, Amerika’ya da ihraç ediyorsunuz, Etiyopya’ya da ihraç ediyorsunuz. Etiyopya’ya ihraç ederken “Bunlar teknolojiden çok

anlamaz, bunlar geri kalmış bir ülke, ben burada birtakım şeyler yaparsam maliyetleri düşürürüm, daha çok kazanırım.” deme şansına sahipsiniz bu mantıkla ama ilkeler, standartlar oluşturulursa sen kardeşim, ürünü tek... Ha, bir metrik sistem farkı konuluyormuş, o zaten dünyada bilinen şey. Bunun için sadece “Niye bunu böyle yaptınız?” demez yani böyle bir şey yok.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Haydar Bey, Tacettin Bey çok güzel izah etti o konuyu, dedi ki: “Türk malları kalite standardını yakalamıştır. Dünyada iyi mal olarak tanınmaya başlamıştır.”

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Mesela hangi mallar?

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Tacettin Bey’e sormamız lazım. Mesela onun ürettiği mallar var. Geçen biz beraberdik...

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Gelinlik üretiminde, mermer üretiminde falan bir numarayız.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Geçen Tacettin Bey’le bir fabrika gezisi yaptık.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Makas üretiyorsun, fabrika var değil mi? Makası kimin “specification” a göre yapıyorsun? Ford’un sana verdiği göre yapıyorsun, OEM üretiyorsun.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Haydar Bey, bak, burada sanayici arkadaşlarımız var, Tacettin Bey’le beraber geçen hafta yaptığımız fabrika ziyaretinden, hakikaten, kendisinin de çok güzel ürünler ürettiğini, o ürettiği ürünleri Almanya’ya ihraç ettiğini gururla dinledik kendisinden.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Tabii ki.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Yani, onun için, arada kötülere de vardır muhakkak fakat bizim buradaki esas meselemiz, iyileri teşvik edebilmek, kötülere engel olabilmek.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ben de, tabii, iyi ürün üretebilelim diyorum burada.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Aynen, biz aynı kanaatteyiz. İyileri teşvik edip kötülere engelleyebilmek için zaten bu yasayla ilgili faaliyetlerimiz devam ediyor.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Şuradaki bir endişemi de konuyu açtığımız için söylemek istiyorum. Diyelim ki bir bezelye konservesi ürettik ve bunu da bu Ürün Güvenliği Teknik Düzenlemesi’ne göre Avrupa’ya uygun, ambalaja koyduk ama malı Suriye istiyor, Avrupa Birliğiyle alakası yok ve diyor ki bana “Ya aynı markada, bu ambalajda şu bezelye boyutunun çapı 10 değil de 8 milim olabilir mi?.” Daha minisini, küçüğünü istedi, fiyatı da daha düşük verdim. Suriye kalktı benim sattığımı Avrupa’ya satmaya kalktı. Şimdi, mermerde yaşandı bu mesele. Yani Burdur’daki mermer ocağından Çinli geldi mermeri aldı, İtalya’ya gitti, İtalya’da bizim mermer firmalarının karşısında rekabete girdi, 3 dolar daha düşük sattı; aynı mermer. O kadar nakliyeye rağmen oldu bu iş, nasıl oldu? Aldı Çin’e götürdü, işledi etti.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Şimdi, ona “menşe şaşırtması” diyorlar, zaten ülkeler onu ithal etmeyecekler, Suriye’den ithal etmeyecekler çünkü evsaffarına tutmadığı için ithal etmeyecekler. Burada asıl mesele şu: 8 milimetre ile 10 milimetre arasında bir kalite değil de... Adam “10 milimetre” yazan bir kutuya “8 milimetrelik” bir bezelye koyuyorsa problem orada. Hayır, bakın, üstünde “10 milimetre yazıp” da “8 milimetre” koyuyorsa zaten malı şaşırtıyor, hile yapıyor demektir.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Müşteri öyle talep ediyor.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Ama nasıl talep ederse etsin, 10 milimetreyi yazan bir şeyin... Bu kandırmaktır, sahtekârlıktır; “10 milimetre” kutuya yazacaksınız, içine 8 milimetre koyacaksınız.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – O detaylar yazılmıyor tabii.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – “Müşteri böyle istiyor.” diye olur mu?

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Kutularda o detay yok, “bezelye” yazıyor.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Tamam, peki.

Evet, değerli arkadaşlar...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Haydar Bey, biz tartışalım bunu.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Avrupa’ya gitti, Erikli suyu gördü, “full” dedi, suyu almaya karar verdi Suriyeli, “Ya Türkiye’de üretiliyor, tamam, bu da Müslüman bir ülke. Ben buradan alayım suyu.” dedi. Erikli de dibine kadar dolduruyor bunu, belli bir standarttan geçirerek normlara göre yapıyor, “specification” a göre yapıyor. Ben bunu Avrupa’ya üretirken, ihraç ederken bunun o normlara uyabilmesi için maliyeti –atıyorum- ürün üzerine yüzde 10, yüzde 12... Şimdi, Suriye istedi, “Ben bu maliyeti yüzde 5’e çekersem...” dedi. Nereden kısacak? Biraz suyundan kısacak, biraz üst kapağın ambalajından kısacak.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Tabii, biraz fantezi oldu bu, çalı taşıyoruz da.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Tarhan, buyurun.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Başkanım, toparlama açısından söz aldım, konu başka yere kayıyor.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Doğru.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Bizim tartıştığımız konu, Türk standartları ve Avrupa Birliği, Avrupa Birliğine uyum çalışması yapıyoruz. Gelişmemiş ülkeler var dünyada, bir de gelişmekte olan ülkeler var. Gelişmemiş ülkelerde “standart” diye bir sistem yok, sadece Türk standartlarına uygun bir üretim yapıyorsunuz. İşte Avrupa Birliğinin kriterleri var, buna uymak zorundasınız. Örneğin, biz süspansiyon işi yapıyoruz, vanadyumlu malzeme istiyorlar, Avrupa’ya sadece krom malzeme gönderemiyorsunuz, kromlu malzeme gönderemiyorsunuz ama gelişmemiş ülkeler de daha ucuz olması için “Kromlu malzeme bana gönder.” diyor ama Avrupa standartlarına uygun değildir. Şimdi, biz bu Avrupa’nın içine girmek için uğraşıyoruz, bu standartları konuşuyoruz; onun için bugünkü yapmak istediğimiz kanun da bu.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Tercüman olduğunuz, teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Sayın Tanal, yine bir dakikalık bir katkı mı?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Katkı olacak ama kısa olacak, suistimal etmeyeceğim.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Buyurun Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Şimdi, Sayın Başkan, 2’nci madde, tabii, bu kanunun uygulanacağı alan ile uygulanmayacağı alanı anlatıyor, izah ediyor, yol gösteriyor bize. Burada, 2’nci maddenin (3)’üncü fıkrası âdeta bir bulmaca çözer gibi. Buna ihtiyaç var mı, yok mu? Onu hep birlikte okuyalım: “Bir ürüne ilişkin özel bir kanunun bulunması durumunda, bu Kanun hükümleri söz konusu ürüne, özel kanunda hüküm bulunmayan hallerde uygulanır.” Aslında Kanunlar ve Kararlar -yine onlara teşekkür ediyorum, size güzel bir yol göstermiş- diyor ki: “Ya bu fıkraya gerek var mı, yok mu tartışın.” Güzel, tamam ihtiyaç var yani yok

desem doğru değil; bu fıkraya ihtiyaç var ama bu fıkrayı böyle bulmaca gibi yapacağımıza şöyle yapın: “Özel kanunlarda hüküm bulunmayan hâllerde uygulanır.” deyin bu cümleyle; bu olayı, bu bulmacayı bitirin ya.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – AB herhâlde bunu böyle yanlış yazmış ki arkadaşlar da aynı şekilde devam ediyorlar. Sibel Hanım’a bir sorulum isterseniz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bulmaca gibi bir şey ya...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Sayın Tanal, katılıyorum ama anlam değişmiyor, aynı anlama geliyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Anladım.

Bulmaca gibi ya, vatandaş okuduğu zaman doğru düzgün, net anlayabilmeli.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Aynı şeyi söylüyorsunuz zaten.

Çok teşekkür ediyorum katınızdan dolayı.

Sibel Hanım, buyurun danışmanımız olarak.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Kanunun yazımıyla ilgili de aslında bazı sıkıntılar var yani -kullanılan cümleler- bu maddeye özgü söylemiyorum, bu karışık yazılmış, neticede anlaşılıyor ama bazı cümlelerin yazımıyla ilgili teknik anlamda bazı sıkıntılar gördüm ben. Normal, geçmişte gördüğümüz kanunlarla, tekliflerle karşılaştığımızda böyle bir sıkıntı var. Sanırım, kanunun dediği anlaşılıyor ama daha netleştirilebilir, genel bir görüş bu.

Sayın Tarhan açıkladı, Avrupa Birliğiyle aramızdaki bu Gümrük Birliği Anlaşması’ndan sonra -zaten kanunun gerekçesinde de belirtilmiş- Avrupa Birliğinin özellikle bizim kanunumuzdan sonra çıkartmış olduğu direktifler var, yönetmelikler var, bizim gibi sık kanun çıkarılmıyor tabii. O direktif ve yönetmeliklerdeki taleplere aslında uygulanıyor. O nedenle, üçüncü ülkelerle ilgili ticareti kapsamıyor ama ben ilk konuşmamda da söyledim, bu, bizim üçüncü ülkelerle olan ticaretimize de teknik anlamda Türkiye’ye avantaj sağlayan düzenlemeler oluyor açıkçası.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Katılarınız için çok teşekkür ediyorum. Şimdi, bu konuyla ilgili zaten genel olarak -gerçi siz kanun görüşmeleri yapmıyorsunuz- sadece fikir beyan ediyorsunuz, diğer komisyonlarda varsınız muhakkak. Bir redaksiyon yetkisi alacağız, anlam bozmayacak şekilde düzeltilecek şeyleri de yapmaya ihtiyacımız var.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, bize teşekkür ettiniz, bari yapın, düzeltin böyle.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Ya, o yetkiyi bize verdin sen Sayın Tanal.

Teşekkür ediyoruz.

2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3’ncü maddeyi okutuyorum:

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Akreditasyon: Bir ulusal akreditasyon kurumu tarafından bir uygunluk değerlendirme kuruluşunun, belirli bir uygunluk değerlendirme faaliyetini yerine getirmek üzere ilgili ulusal veya uluslararası standartların belirlediği gerekleri ve uygulanabildiği yerlerde ilgili sektörel düzenlemelerde öngörülen ek gerekleri karşıladığının tespiti ve resmi kabulüne ilişkin kamu faaliyetini,

b) Bakanlık: Ticaret Bakanlığını,

c) Ciddi risk taşıyan ürün: Risk değerlendirmesine dayanması ve ürünün normal ve öngörülebilir kullanımının dikkate alınması kaydıyla, zarara yol açabilecek bir tehlikenin gerçekleşme olasılığı ve zararın ciddiyetinin büyüklüğünün birlikte ele alınması neticesinde, riskin etkisi kısa vadede ortaya çıkmayan vakalar da dahil olmak üzere, yetkili kuruluşların acil müdahalesini gerektiren risk taşıyan ürünü,

ç) Dağıtıcı: Ürünü tedarik zincirinde yer alarak piyasada bulunduran, imalatçı veya ithalatçı dışındaki gerçek veya tüzel kişiyi,

d) Geri çağırma: Nihai kullanıcının elinde bulunan ürünün iktisadi işletmeciye geri getirilmesini amaçlayan her türlü önlemi,

e) Güvenli ürün: Kullanım süresi, hizmete sunulması, kurulumu, kullanımı, bakımı ve gözetimine ilişkin talimatlara uygun ve normal kullanım koşullarında kullanıldığında risk taşımayan veya sadece ürünün kullanımına özgü asgari risk taşıyan ve insan sağlığı ve güvenliği için gerekli düzeyde koruma sağlayan ürünü,

f) İktisadi işletmeci: İmalatçı, yetkili temsilci, ithalatçı, dağıtıcı veya ilgili teknik düzenleme kapsamında ürünlerin imalatına; piyasada bulundurulmasına veya hizmete sunulmasına ilişkin sorumluluğu olan diğer gerçek veya tüzel kişileri,

g) İmalatçı: Ürünü imal ederek veya ürünün tasarımını veya imalatını yaptırarak kendi isim veya ticari markası ile piyasaya arz eden gerçek veya tüzel kişiyi,

ğ) İthalatçı: Ürünü ithal ederek piyasaya arz eden gerçek veya tüzel kişiyi,

h) Nihai kullanıcı: Bir ürünü ticaret, iş, zanaat ve mesleki faaliyetler dışında tüketici olarak elinde bulunduran ya da sanayi veya mesleki faaliyeti için elinde bulunduran Türkiye’de yerleşik veya ikamet eden gerçek ya da tüzel kişiyi,

ı) Piyasa gözetimi ve denetimi: Ürünlerin ilgili teknik düzenlemesi veya genel ürün güvenliği mevzuatında belirtilen gereklerle uygun olmalarını sağlamak ve bu mevzuat kapsamında yer alan kamu yararını korumak amacıyla yetkili kuruluşlar tarafından yürütülen faaliyetleri ve alman tedbirleri,

i) Piyasada bulundurma: Ürünün ticari faaliyet yoluyla, bedelli veya bedelsiz olarak dağıtım, tüketim veya kullanım için piyasaya sağlanmasını,

j) Piyasadan çekme: Tedarik zincirindeki ürünün piyasada bulundurulmasını önlemeyi amaçlayan her türlü tedbiri,

k) Piyasaya arz: Ürünün piyasada ilk kez bulundurulmasını,

l) Risk: Zarara yol açacak bir tehlikenin gerçekleşme olasılığı ile bu zararın ciddiyetinin büyüklüğünün birleşimini,

m) Risk taşıyan ürün: Ürünün kullanım amacı veya kullanım süresi ve uygulanabildiği durumlarda hizmete sunulması, kurulum ve bakım gereklilikleri de dahil olmak üzere, ürünün normal ve öngörülebilir kullanım koşulları çerçevesinde, ilgili teknik düzenleme ya da genel ürün güvenliği mevzuatı kapsamında korunan insan sağlığı ve güvenliğini, işyerinde sağlık ve güvenliği, tüketicilerin korunmasını, çevreyi, kamu güvenliğini ve diğer kamu yararlarını, makul ve kabul edilebilir değerlendirilen ölçünün ötesinde olumsuz etkileme olasılığı bulunan ürünü,

n) Teknik düzenleme: İdari hükümler de dahil olmak üzere, ürünün niteliğini, işleme veya üretim yöntemlerini veya bunlarla ilgili terminoloji, sembol, ambalajlama, işaretleme, etiketleme veya uygunluk değerlendirme işlemlerini tek tek veya birkaçını ele alarak belirleyen uyulması zorunlu mevzuatı,

o) Uygunluk değerlendirme kuruluşu: Kalibrasyon, test, belgelendirme ve muayene dâhil olmak üzere, uygunluk değerlendirme faaliyeti gerçekleştiren kuruluşu,

ö) Uygunluk değerlendirmesi: Ürün, süreç, hizmet, sistem, kişi veya kuruluşa ilişkin belirli şartların yerine getirilip getirilmediğini gösteren süreci,

p) Uygunluk işareti: Ürünün ilgili teknik düzenlemeye uygun olduğunu gösteren işareti,

r) Uygunsuzluk: İlgili teknik düzenlemeye veya genel ürün güvenliği mevzuatına uygun olmama halini,

s) Ürün: Her türlü madde, müstahzar veya eşyayı,

ş) Yetkili kuruluş: Ürünlere ilişkin teknik düzenlemeleri hazırlayan, yürüten veya ürünleri denetleyen kamu kuruluşunu,

t) Yetkili temsilci: İmalatçının bu Kanun ve ilgili diğer mevzuat kapsamındaki bazı yükümlülüklerini onun adına yerine getirmek üzere imalatçı tarafından yazılı bir şekilde görevlendirilen Türkiye’de yerleşik gerçek veya tüzel kişiyi, ifade eder.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – 3’üncü maddeyi okuduk, madde üzerinde 1 adet önerge var, önergeyi okutuyorum.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2537) esas numaralı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanun Teklifi’nin 3’üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bendin eklenmesini ve diğer bentlerin buna göre teselsül ettirilmesini, “(c)” bendinde geçen “dahil olmak üzere” ibaresinden sonra gelmek üzere “çevre güvenliği ve çevre kirliliğine etkileri de dikkate alınarak” ibaresinin gelmesini, “(ı)” bendinde geçen “Piyasa gözetimi ve denetimi” tanımının aşağıdaki gibi değiştirilmesini, “(s)” bendinde geçen “her” ibaresinden önce “Piyasaya arzı hedeflenen, arz edilen veya piyasada bulundurululan” ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

“b) Aracı hizmet sağlayıcı: Başkalarına ait iktisadi ve ticari faaliyetlerin yapılmasına elektronik ticaret ortamını sağlayan gerçek ve tüzel kişileri,”

“Ürünün can ve mal güvenliği, hayvan, bitki sağlığı ve çevre güvenliği, tüketicinin korunması gibi kamu yararı bakımından tehlike oluşturabilecek hallerde önlenmesi, ilgili teknik düzenlemeye veya genel ürün mevzuatına uygunluğunun sağlanması için yetkili kuruluş tarafından yürütülen faaliyetleri ve alınan tedbirleri.”

Tahsin Tarhan

Tacettin Bayır

Haydar Akar

Kocaeli

İzmir

Kocaeli

Ahmet Akın

Müzeyyen Şevkin

Balıkesir

Adana

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Gerekçe...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Önergelerle eklenmesi öngörülen (b) bendi için, teklifin 12'nci maddesinin ikinci fıkrasında da geçen "aracı hizmet sağlayıcı"nın bu kot kanun teklifinde tanımının eksik bırakılmaması gerekmektedir. Önergeyle kadük kanun tasarısında da yer alan fakat yeni teklifte yerine "akreditasyon" tanımının yapıldığı tespit edilen düzenlemede, "aracı hizmet sağlayıcı" ile "akreditasyon" tanımının her ikisinin de yapılmasında yarar vardır.

(c) Bendindeki değişiklik önergesi için, özellikle kimyasal atıklar sonucu doğaya ve çevreye verilen zararın her geçen gün artması nedeniyle doğal yaşam alanı bozulmaktadır. Çevre kirliliği, çevresel ve sağlıkla ilgili diğer başka sorunlara da yol açmaktadır.

Önergeyle yukarıdaki ibare eklenerek ciddi risk taşıyan ürünün, çevre kirliliğine ve çevre güvenliği etkileri de dikkate alınarak işlem yürütülmesi amaçlanmaktadır.

(ı) bendindeki değişiklik önergesi için; "Piyasa gözetimi ve denetimi" tanımının daha net biçimde yapılması amaçlanmaktadır. Teklifin diğer maddelerinde ve gerekçesinde yer alan kamu yararı ölçütünün tanıma açıkça yazılması, muğlak bırakılmaması önerilmiştir.

s) bendindeki değişiklik önergesiyle "ürün" tanımının netleştirilmesi amaçlanmıştır.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Sayın Tanal, bir şey mi söylemek istiyorsunuz?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Evet efendim, izin verirseniz.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Estağfurullah, hukuk danışmanımızsınız siz bizim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Estağfurullah yani hukuk danışmanıysam o zaman beni bu ülkede bir Adalet Bakanı yapın.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – AK PARTİ'ye geçerseniz düşünürüz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani burada söz konusu olan ülkenin yararıysa...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Hayırlı olsun diyeyim mi AK PARTİ'ye geçişiniz için?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – O değil yani söz konusu, ülkenin millî birlik ve beraberliğiyse, ülkenin huzuruysa, refahıysa, mutluluğuysa o zaman benim gibi birisinin Adalet Bakanı...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Samimiyetinize güvendiğimiz için biz sizi danışman olarak kullanıyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bakan olabilmesi için AK PARTİ'ye geçmesi gerekmiyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Gerekmiyor.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Gerekmiyor, doğru ama eleştirdiğiniz sistemde maalesef böyle.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şimdi, Değerli Başkanım, madde 3, çok ayrıntılı düzenlenen madde. Benim biraz önce bahsettiğim yani geneli üzerindeki konuşmalarımdaki eleştirilerimi aynen burada ileri sürüyorum. Yani ciddi risk taşıyan ürün... O zaman yani ciddi riskin tanımı ne? Burada güvenli ürün, bir de risk taşıyan ürün... Bu tanımların arasında olmayan ürünler de var yani güvenli ürün olmayıp bunların arasında olan ürünler de var. Ne yapacağız? Bence bunu mümkünse...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – İsterseniz onu Sibel Hanım'a soralım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Topu taca atmayın Sayın Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Hayır, bakın, Sibel Hanım AB'yle ilgili burada olduğu için...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şimdi, AB'yi o kadar eğer...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Sayın Tanal, burada top tahta değil, top hep ortada, hep beraber orta sahada oynuyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Canım Başkanım, bakın, şu anda benim elimde bu kanun teklifi var. Avrupa Birliği madem öyleyse, iyi bir yasa hazırlama metodu, tali komisyon olarak, bakın, Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ve Çevre Komisyonu...

Şimdi, biraz önce arkadaşlarımız bundan bahsettiler zaten. Bizim İç Tüzük hükümleri açık ve net vaziyette diyor ki: “Yani eğer bir konu tali komisyonu da ilgilendiriyorsa onlardan gelecek rapor...” Şimdi, benim sizden bu kapsamda istirhamım, bu Çevre Komisyonunun ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonunun raporları size geldi mi?

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Geldi efendim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bana bir fotokopisini verir misiniz?

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Gönderelim derhâl.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bir zahmet yani ona göre...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Ne istediniz de vermedik Sayın Tanal?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Peki, toplantıya çağırıldılar mı sizleri Sibel Hanım?

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Hayır.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Peki, kanuna karşı hileyle böyle kanun yapılır mı?

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Lütfen, bakın, bir hukukçu olarak...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Hukukçuyum, kanuna karşı hile...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ - İç Tüzük 35’inci madde “Komisyonlar, kendine havale edilen işleri on gün içinde görüşürler.” der.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Doğru, toplantı yapmamış.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Eğer görüşmezlerse başkanın yetkisi var.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Efendim, başkan yetkiyi kötüye kullanıyorsa...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Efendim, lütfen, “Kötüye kullanıyor.” diye Başkanımızı töhmet altında bırakmayın.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Töhmet altında, ben kötüye kullandı diyorum o başkanımıza.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Sayın Tanal, bakın, bugüne kadar...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bu gelenek hâline geldi Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Aynen öyle.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ama bu gelenek kötü gelenek.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Hayır, İç Tüzük’e uygun bir işlem yapmışlardır.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Değil, İç Tüzük’e uygun değil Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Sayın Tanal, İç Tüzük’ü iyi okursanız...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, İç Tüzük’ü çok iyi biliyorum. Sizden istirham ediyorum ama...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Bak, İç Tüzük’ü okursanız, onun çözüm yolu vardı ama olmamış, sizin arkadaşlar kullanmamışlar o çözüm yolunu.

Teşekkür ediyorum, İç Tüzük’ü tartışmayalım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Devam ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şimdi yani buraya havale olduğu hâlde maalesef, sizin partinizden olan Komisyon Başkanı arkadaşlarımız bu görevlerini kötüye kullanmışlar. Yani netice itibarıyla kaliteli bir yasa çıkarmak lazım, hepimizin buradaki amacı ve gayesi bu. Burada nedir? Yani, evet, çok hızlı çıkarmaya ihtiyaç varsa hemen şimdi çıkaralım ama görüşülsün. Kimse bunu tökezletmek gibi veya erteletmek gibi bir amaç ve düşüncede değil. Ülkemizin ihtiyacı olan yasaların hakikaten bir an önce çıkması lazım.

Şimdi, burada, birinci cümlede “Akreditasyon: Bir ulusal akreditasyon kurumu tarafından bir uygunluk...” Yani oraya gayet rahat “tarafından yapılan” ibaresinin eklenmesinde yarar var. Burada “güvenli ürün” ile “ciddi risk taşıyan ürün” tanımı var, arada kalan ürünlerle ilgili bir tanım yok. Burada 3’üncü maddenin (s) fıkrasında “Her türlü madde”... Burada her türlü madde, hakikaten yani bari hiç olmazsa “bulundurulması veya taşınması yasak olmayan madde” deyin veya ne bileyim “izin alınan maddeler” deyin, “ürünler” deyin; burada “her türlü madde” valla, kusura bakmayın, bunun içine esrar, eroin de girer ya, yani kötü bir şey bu. Yani hakikaten her türlü maddenin tanımı veya bunu tahdidi olarak sayın. Hangi ürünler? Yazın burada tek tek. Yani şu anda bilemiyorum, herhâlde Sayın Bakanlığın bir listesi var yani Türkiye’de veya dünyada üretilen ürünlerin bir listesi var. Ha o ürünler, mevcut olan listeleri yapın “ve benzeri” ibaresini koyun yani burada “her türlü ürün” bana kanun yapmak tekniği açısından doğru bir ibare gibi gelmiyor.

Burada (t) fıkrası orada, “... yazılı bir şekilde görevlendirilen Türkiye’de yerleşik gerçek ve tüzel kişiyi...” Burada “yazılı şekilde” deseniz yetiyor, “bir”i de bence oradan çıkarın.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Redaksiyon yetkisinde bunu dikkate alalım.

Teşekkür ediyorum.

Sibel Hanım, buyurun.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Bir şey ekleyebilir miyim Başkanım?

Çok özür diliyorum, müdahil olmak istemiyorum da Komisyonumuzla ilgili. Bu Avrupa Birliği Uyum Komisyonu da Meclisin önemli komisyonlarından biri ve gerçekten uyum içinde çalışan ve ortak hedefler benimsemiş bir Komisyon. Çok değerli Başkanımızı da burada zan altında bırakmak istemiyoruz ama sanırım İç Tüzük gereği kendisinin bireysel inisiyatifi ki bizim de işte...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ben zan altında bırakıyorum efendim.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Hayır hayır, genel olarak söylüyorum Komisyon tutanaklarında yer aldığı için. Hayır, kötü niyet...

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – İç Tüzük’ün verdiği boşluğu kullanıyor.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – İç Tüzük’te eğer Başkan kendi yetkisiyle...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Yetkiyi kullanıyor.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – İşte, burada aslında başa dönüyoruz, kişisel bir yetkiyle. Aslında bizim de burada...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yetkiyi doğru kullanmıyor, keyfi kullanıyor.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Evet, keyfilik var.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Lütfen sataşmayın Sayın Tanal, Sibel Hanıma sataşıyorsunuz.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Burada bir keyfilik var, Sayın Tanal’a katılıyorum. İç Tüzük’te işte, keyfilik gereği bunu iletmeyerek aslında bence burada Avrupa Birliği Uyum Komisyonuna zorunlu olarak iletilmesi noktasında. Çünkü Avrupa Birliğine uyumu gerektiren önemli bir yasal düzenleme yapılıyor ve en önemli anlaşmamız olan gümrük birliğiyle ilgili ticaret anlaşması konusunda. Hani burada “kötü niyet” kelimesi Sayın Tanal, sadece “kötü niyet” kelimesi... Hani “Başkan, kötü niyetli” gibi, öyle bir kavram kullanmak istemiyorum ama o keyfiligi kullanarak doğal olarak Komisyonumuzu bilgilendirmedi.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ben “kötü niyetli” diyorum, o ibare bana ait efendim, size ait değil.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Hayır, ben Komisyonun geneline geçen “kötü niyet” kelimesi diyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Hayır, ben kullandım, bana ait.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Onu ima etmek istedim hani öyle bir durum olmasın çünkü gerçekten bilgilendirmeye dönük ya da Komisyon üyelerinin talepleri doğrultusunda çalışmaya çalışıyoruz ama bu kanunda bilemiyorum ne şekilde oldu ama Komisyonumuzun gündemine gelmedi, bize de kanun metin olarak dahi gönderilmedi.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Toplantıya da çağırılmadınız.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Toplantıya da çağırılmadık, metin olarak da gönderilmediğini ben Sanayi Komisyonunun bilgisine sunuyorum.

Sayın Tanal’ın terimlerle ilgili değerlendirmeleri oldu. Yine aynı noktaya geliyor yani kelime, cümle ifadeleri sıkıntıları var; (k) bendinde de “Piyasaya arz” diyor değerli üyeler. “Ürünün piyasada ilk kez bulundurulması.” Yani burada anlaşılacak sanki o ürün ilk kez piyasada bulunuyormuş gibi. Piyasaya arz; bir ürünün, herhangi bir ürünün -o ilk kez bulunması şart değil- piyasaya sunulmasıdır, yani üretilip sunulan bir üründür piyasaya. Hani burada “ilk kez” terimi, bilemiyorum, sadece bilgilerinize, takdirlerinize sunuyorum. “İlk kez” kavramı...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Onu dün ben de sordum bana arkadaşlar izah ederken, bana bir izahatta bulundular. Size danıştığımız gibi, Bakanlıktan gelen arkadaşlarımızı biz buraya danışman olarak çağırıyoruz zaten. Az önce Sayın Akar bir şey söylemişti. O arkadaşlarımız bu konuyla ilgili, daha önceki uygulamalarla ilgili, zaten biliyorlar 4703’te.

Piyasaya arz konusunda Bakanlıktan da bilgi alalım.

Buyurun.

TİCARET BAKAN YARDIMCISI SEZAI UÇARMAK – Efendim, piyasaya arzda tabii, biraz önce söylemiş olduğunuz gibi, yani redaksiyon yetkisi çerçevesinde de bunlara bakılabilir ama piyasaya arz... Yani ben de arkadaşlarla bunların hepsini tek tek tartışarak bunlara... Ama arkadaşlarımız orada, metinde tam olarak bunun yazdığını söyledikleri için bunları biz bu şekilde getirdik. Zaman zaman bazı kavramların karşılığı olmayabiliyor, tıpkı işte, bir toplantıda arkadaşımızın birisi “bereket” tabirini kullandı, karşıda hiçbir şey olmadı çünkü “bereket” kavramı bizde var, onlarda yok, Avrupalı dinleyicilerin hiçbirisi anlamadı o kavramı yani bunun gibi, bazen anlayış farklılıkları da olabiliyor.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Evet, onu dün açıklamışlardı.

Hulusi Bey buyurun.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; bunun literatürde yani uygun terim alanında bir karşılığı var. Bir ürün ilk defa bir pazara giriyorsa buna “pazara arz” deniyor Avrupa’da.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Piyasaya arz.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Pazarda zaten var olan bir ürün var olmaya devam ediyorsa buna “pazarda bulunması” diyoruz. Dolayısıyla bir kavram kargaşası yok yani kullanılan literatür bu, bize has değil yani.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Güzel, açıklandı herhâlde Sibel Hanım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bir cümleyle Sayın Başkanım, tek bir cümle...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Buyurun Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakanlık temsilcisi dedi ki: “Bizde ‘bereket’ kavramı var, diğer hiçbir literatürde yok.” Ben Almanca dil kursuna gidiyorum Sayın Başkanım, Almancada var yani “Fruchtbarkeit“ var ayrıca buna benzer şekilde “der Segen” şeklinde var yani diğer dillerde de var “bereket” sadece Türklere has bir şey değil yani.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Katkı sağladığınız için teşekkür ediyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Diğer dillerde de var Sayın Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Evet, biz de bu konuyu, Sayın Tanal, öğrenmiş olduk. “Bereket” tüm dünyada var, bereketli olsun inşallah.

Teşekkür ediyoruz.

Evet önergeyi...

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Önergemizi...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Onu sormuyoruz, biliyorsunuz, katılıp katılmadıklarıyla ilgili.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Önergeyi kabul ettiniz herhâlde, yalnız Sayın Başkanımızın önergesini kabul ettiniz.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Şimdi, değerli arkadaşlar, aslında biz hakikaten önergeye ilk baktığımızda çok şey gibi geliyor fakat bu, bir AB Uyum Yasası. AB Uyum Yasası olduğundan dolayı burada ortaya çıkabilecek herhangi bir anlam farklılığı, denetim farklılığını da ortaya getirdiği takdirde bize büyük sorunları da beraberinde getirebilir.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Uyum Komisyonu üyesi var zaten. Eğer uygun görüyorlarsa hemen yapın.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – AB Uyum Komisyonu üyesi AB’yi temsil etmiyor.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Etmeyorum evet, haklısınız, benim böyle bir yetkim yok, teknik bir konu.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Onun için Sayın Tanal, ben Sibel Hanım’ın katkılarına çok ehemmiyet veriyorum. Siz de katkı sağlıyorsunuz teşekkür ediyorum.

Yani bu anlamda biz baktığımızdan, AB’yle tamamen bire bir, sorunsuz bir şekilde götürebilmemiz için... Bu konuyla ilgili, arkadaşımız Hulusi Bey çok güzel çalışmış. Bakanlık yetkililerinden aldıkları uzmanla da Hulusi Bey orada hakikaten iyi bir değerlendirme yapmış, ben samimiyetle inanıyorum.

Bize kendileri bu konuyla ilgili bilgi verirken iyi çalıştıklarını gördük. Artı yanlarında arkadaşları da vardı. Yani “Niyetleri çok güzel fakat sonuçlarında farklı bir şeyler ortaya çıkabilir mi?” endişesini taşıdığımızdan dolayı ben bu önergeyi şimdi arkadaşlarımızın oyuna sunacağım.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Başka önerge yok.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

4'üncü maddeyi okutuyorum:

İKİNCİ BÖLÜM

Teknik Düzenlemeler, Ürün Güvenliği, Ürün Sorumluluğu Tazminatı, İktisadi İşletmecilerin Yükümlülükleri ve İzlenebilirlik

Teknik düzenlemeler

MADDE 4- (1) Ürünlerin, teknik düzenlemesine uygun olması zorunludur. Bu hüküm, kullanılmış olmakla birlikte değişiklik yapılarak piyasaya tekrar arz edilen veya arz edilmesi hedeflenen ürünler ile Avrupa Birliği üyesi ülkeler dışındaki ülkelerden ithal edilen eski ve kullanılmış ürünlere de uygulanır. Teknik düzenlemesine uygun olmayan ürünler, uygunsuzlukları giderilmeden piyasaya arz edilemez, piyasada bulundurulamaz veya hizmete sunulamaz.

(2) Birinci fıkrada belirtilen hususlarda düzenlemeler yapmaya, sınırlamalar getirmeye ve istisnalar tanımaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.

(3) Ürünlere ilişkin teknik düzenlemeler, yetkili kuruluşça aşağıdaki usul ve esaslar gözetilerek hazırlanır, yürürlüğe konulur veya uygulanır:

a) Yetkili kuruluş, teknik düzenlemeleri insan sağlığının, can ve mal güvenliğinin, çevrenin, hayvan ve bitki sağlığının veya tüketicinin korunması ya da enerji verimliliğinin sağlanması gibi bir kamu yararını gözeterek, rekabeti engellemeyecek şekilde ve gözettiği amacın ötesine geçmeyen, uygun, orantılı, açık ve uygulanabilir olacak şekilde hazırlar ve/veya uygular.

b) Yetkili kuruluş, hazırladığı teknik düzenlemeleri taslak aşamasındayken Bakanlığın ve ilgili tüm tarafların görüşüne açar, mevzuatın ve uluslararası yükümlülüklerin gerektirdiği hallerde ilgili uluslararası taraflara bildirir.

c) Yetkili kuruluş, ilgili teknik düzenlemelerin gerektirdiği hallerde ürünlerde engellilerin erişilebilirliğine yönelik önlemleri alır.

(4) Avrupa Birliği teknik mevzuatına uyum alanında yetkili kuruluşlar arasında koordinasyon Bakanlık tarafından sağlanır.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Madde üzerinde 2 adet önerge var, okutup işleme alacağım.

Buyurun.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2537) esas numaralı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu Teklifi'nin 4'üncü maddesinin (3)'üncü fıkrasının “a)” bendinde geçen “orantılı” ibaresinden sonra gelmek üzere “ölçülü” ibaresinin eklenmesini; “b)” bendinde “görüşüne açar” ibaresinden sonra gelmek üzere “kendi internet sitesinde yayımlar. Taslak halindeki görüşleri kabul etmeyen ya da kısmen kabul eden yetkili kuruluş bunun gerekçesini 15 gün içerisinde yazılı olarak ilgisine bildirir.” biçiminde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“b-) “Yetkili kuruluş, hazırladığı teknik düzenlemeleri taslak aşamasındayken Bakanlığın ve ilgili tüm tarafların görüşüne açar, kuruluşun internet sitesinde yayınlar. Mevzuatın ve uluslararası yükümlülüklerin gerektirdiği hallerde ilgili uluslararası taraflara bildirir.”

Tahsin Tarhan

Tacettin Bayır

Ahmet Akın

Kocaeli

İzmir

Balıkesir

Haydar Akar

Müzeyyen Şevkin

Kocaeli

Adana

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Önergeyi açıklamak üzere, buyurun.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Sayın Başkanım, işte, “orantılı” ibaresinin “ölçülü” diye değiştirilmesini istiyoruz aslında. Bunun değişmesi gerekir.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Hayır, değiştirmiyorsunuz, siz ilave ediyorsunuz.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Evet, ekliyoruz yani ölçü...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – “Ölçülü ve orantılı olsun” diye söylüyorsunuz.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Kanunun gerekçesinde zaten var maddeye yazılmamış. Kanunun gerekçesinde de var, sadece madde de yok.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

a) bendindeki değişiklik önergesiyle; idare ve anayasa hukukundaki temel ayrımlardan biri olan “orantılı” ibaresine “ölçülü” ibaresi eklenmekte, yaptırımların istenen sonuca ulaşmak adına gerekenden daha sert olmaması hüküm altına alınmaktadır.

b) bendindeki değişiklik önergesiyle; teklif gerekçesinde anılan ancak madde metninde bulunmayan hususlara açıklık getirilmektedir. Kamu kurumu olan yetkili kuruluş, açtığı görüşü internet sitesinde yayınlayacak, bu görüş üzerine sunulan önerilerden ret ya da kısmen kabul ettiklerine dair gerekçeli cevabı ilgili kuruluşa on beş iş günü içinde yazılı olarak bildirecektir. Bu sayede, yetkili kuruluşun taslak hâlindeki düzenlemelerine internet ortamında da ulaşılması, hazırlanan taslak düzenlemeye itirazların nedenlerinin açıklanması ve buna belirli bir süre konulması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Evet, Sayın Tanal bu konuda fikrini beyan edecek.

Buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, burada 4’üncü maddede, 4’üncü maddenin (3)’üncü fıkrasının (c) bendinde “yetkili kuruluş” ibaresi geçiyor. Burada “ilgili teknik düzenlemelerin” diyor. Aslında oradaki cümle doğru kurulmuş ama ilgili teknik düzenlemeleri (1)’inci fıkranın birinci cümlesine yani o ürünlerden sonra “ilgili teknik düzenlemeler” şeklinde düzeltmekte yarar var.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Anlamadım. Oradan, şeyden...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Tabii, evet, oraya koymuş ama 1’inci maddede cümle düşüklüğü var. Madem tanımını orada yapmışsınız, oradan itibaren başlayın bence, çok doğru bir şey olur o zaman; birinci tespit bu.

İkinci tespit zaten grubumuzun vermiş olduğu önerge, evet, gerekçe kısmında varsa o gerekçe kısmını aynen olduğu gibi madde metnine yansıtmakta yarar var. Yani, yarın öbür gün tartışma çıktığı zaman zaten uygulamacılar ne yapacak? Gerekçeye bakacak. Kanun koyucunun burada muradı ne?

Şu anda bunu Cumhuriyet Halk Partisi Grubumuz tespit etmiş. O zaman bunu, ilerde bu tartışmayı büyütmeden, hiç olmazsa direktman kanuna baktıkları zaman tatbikatta, uygulamada bu sorun hemen çözülmüş olur.

Üçüncü bir sorun, (2)'nci fıkranın devamı şöyle geçiyor: "Birinci fıkrada belirtilen hususlarda düzenlemeler yapmaya..." Yani hangi düzenlemeler? Düzenlemeleri saymıyor Sayın Başkanım. Yani yönetmelik deseniz anlarım, hangi düzenlemeler; geniş bir yetki. "...sınırlamalar getirmeye..." Hangi sınırlamalar? "...ve istisnalar tanımaya Cumhurbaşkanı yetkilidir." Bizim Anayasa'mızın 11'inci maddesi diyor ki: "Anayasanın bağlayıcılığı ve üstünlüğü, Anayasa hükümleri, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve diğer kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır. Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz." 7'nci maddeye geliyoruz: "Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisindedir. Bu yetki devredilemez." diyoruz. Burada bu 4'üncü maddenin (2)'nci fıkrasıyla yetki Cumhurbaşkanına devrediliyor. Bu yetkinin Cumhurbaşkanına devredilmesi Anayasa'ya aykırı ve bu, Anayasa'nın özüne aykırı daha doğrusu. Benim sizden istirhamım; böyle genel ifadelerle, Parlatmentonun yapması gereken hususları bizim bu şekildeki bir yetki devriyle Cumhurbaşkanına vermemiz doğru değil, Anayasa'nın özüne, sözüne aykırılık teşkil etmektedir.

Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Sayın Tanal, teşekkür ediyorum ama üzülerek katılmadığımı ifade etmek istiyorum. Biraz önce Kanunlar ve Kararların yaptığı şeylerden alıntı yaparak dediniz ki şöyle şöyle ama atf yaptığınız Kanunlar ve Kararlar bu konuyla ilgili Anayasa'ya aykırılık olduğunu ifade etmediler. Ona da dikkatinizi çekiyorum.

Yalnız şunun altını çizeyim: "Nedir?" diye soruyorsunuz. Buradaki "Nedir?" dediğiniz kısımda, bakın, "Birinci fıkrada belirtilen hususlar..." diyor. O hususların ne olduğunu soruyorsunuz siz, oradaki hususlar şu: Kullanılmış malla ilgili yapılacak düzenlemelerin; yaşı, cinsi, evsafi vesaire gibi şeylerle ilgili düzenlemelerin nasıl olacağı. Mesela 1 yaşında araç ithalatında, sıfır kilometre araç ithalatında tır üstü-tır altı diye bir şeyler var biliyorsunuz, zamanında bizim de yaşadığımız, sıfır kilometre araç ithalatı serbest.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Bazen değiştiriyorlar onu.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Birlikte değiştirmeye çalıştığımız şeyler vardı onda da, Tahsin Bey sağ olsun, hatırlattı.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Kısa, çok kısa bir şey söyleyeceğim, ufak bir açıklama Sayın Başkanım, izninizle.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Şimdi, bununla ilgili düzenlemeleri yapmaya daha önce Bakanlar Kurulu yetkiliydi zaten. Şimdi, uyum gereğince Cumhurbaşkanı hükümeti bu konuyla ilgili yetkili pozisyonda. Diğer Avrupa Birliği ülkesi dışında ülkelerden ithal edilen eski ve kullanılmış ürünlerle ilgili nasıl bir uygulamanın yapılacağını Cumhurbaşkanlığı tarafından tespit edilmesiyle ilgili bir düzenleme yapıyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bu, farklı bir açıklama Sayın Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Baş başa tartışma yapmanın...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yok, tartışmayı büyütmeceğim.

Teşekkür ederim.

Şimdi, evet, Kanunlar ve Kararların raporlarını aldım, orada var. Bana “Efendim, Kanunlar ve Kararlar Anayasa’ya aykırılık söylemiyor.” diyorsunuz. Kanunlar ve Kararlar kamu görevlisidir. Kanunlar ve Kararlar bugüne kadar Anayasa Mahkemesi tarafından Anayasa’ya aykırı olduğu ileri sürülüp iptal edilen hangi kanuna Kanunlar ve Kararlar Anayasa’ya aykırıdır raporu verdi. Eğer öyle bir rapor verirlerse ikinci gün ya “FETÖ’cüdür.” diyecekler ya “DHKP-C’lidir.” diyecekler, gayet rahat Parlamentodan atacaksınız, garibim, elleri bağlı.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Sayın Tanal... Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani bakın, Sayın Başkanım, yani Kanunlar ve Kararları siz “Efendim, bak, onlar yazmamış; onlar yazmadığına göre Anayasa’ya uygundur.” diyorsunuz ya, peki, bugüne kadar Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilenlerin hangisini yazdı? Korkarlar, çekiniyorlar yani Allah onlara da yardımcı olsun, bile bile doğruları yazamıyorlar. Yani öyle bir kâbus milletin sırtında ki hakikaten korkuyorlar. Allah bu millete yardımcı olsun. Hakikaten tehlikelisiniz.

Teşekkür ediyorum.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Komisyon Başkanı Mustafa Elitaş'ın, İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın (2/2537) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerinde yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Sayın Tanal, o son cümlelerinizi kabul etmediğimi ifade etmek istiyorum. Üzücü bir kelime, bizi üzmeyeceğinize inanıyorum. Son anda ağzınızdan çıktı diye düşünüyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yok, yok, ben laflarımın arkasındayım.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Tehlikeli değiliz, biz tehlikeli değiliz. Lütfen, bu şekilde, bakın...

MEHMET ERDOĞAN (Gaziantep) – Sabote var. Sayın Başkanım, ayıp ya!

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Bir dakika, Mehmet Bey....

Tehlikeli değiliz, böyle bir şey söylemekten sizi men ederim. Komisyon Başkanı benim. Lütfen, burada iyi niyetle bu şeyi devam ettirmeye çalışıyoruz. Siz de 2'nci parti olarak -eskiden ana muhalefet partisi olarak- Anayasa Mahkemesine iptal davası açabilme yetkisi olan, yirmi yıldır bir siyasi partisiniz. Anayasa Mahkemesine burada Genel Kurulda söylediğiniz, “Bunlar Anayasaya aykırı.” diye ifade ettiğiniz ve Anayasa Mahkemesine gittiğiniz onlarca dava olmuştur, iptal davası olmuştur. Belki Anayasa Mahkemesi bunlardan yüzde 1'ini, yüzde 5'ini, yüzde 10'unu geri göndermiştir. Demişti ki “Doğrudur, iptal edilecektir.” diye. Sizin yüzde 90 ve üzerindeki müracaatlarınız niye Anayasa Mahkemesi tarafından kabul edilmemiş?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yok, sizin görüşünüz o.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – İkincisi, Kanunlar ve Kararlar, kendilerine gönderilen metni öncelikle Anayasa’ya uygun olduğunu denetledikten sonra komisyonlara havale ederler. Başkanlığın görevi budur. Zaten o rapor içerisinde bunlar olmazsa, siz de Genel Kurulda veya burada konuşurken Anayasaya aykırı olduğunu ifade edebilirsiniz. Grubunuz Anayasa’ya aykırılık konusunda bir ifadede, iddiada bulunmadı. Genel Kurulda, bilmiyorum Anayasa’ya aykırılık konusunda iddia, ifade kullanılacak mı? Şu anda Anayasa’ya aykırı bir durumun olmadığı zaten hem Kanunlar ve Kararlar tarafından tespit edilmiş hem de sizin grubunuz tarafından öyle olmadığı dikkate alınmış. O anlamda

ben, bu Anayasa'ya aykırılık ifadesini doğru bulmuyorum. İkincisi de lütfen, dostluğumuza halel gelmeyecek şekilde, bizi itham altında bırakacak, üzecek cümleler kurmamanızı ve kullanmamanızı size tavsiye ediyorum. Katkılarınız için teşekkür ediyorum.

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu Teklifi (2/2537) (Devam)

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Değerli arkadaşlar, bakan, “orantılı” zaten ölçülülüğü kapsıyor, Türk Dil Kurumunun şeyine baktığınız takdirde, aslında amaç çok güzel. Yani ne bileyim, “Bir kişiyi, kaldıramayacağı yükün altına sokmamak için ölçülü ibaresini kullanınız.” diyor, gerekçede onu yazıyor. Aslında orantılı onu da kapsadığı, aynı anlamda olduğundan dolayı sanki... Zaten “orantılı” tam açık. Ben de dün sordum arkadaşlara, bu aradaki uzaklık çok farklı, bu uzaklıkla ilgili kısımlar nedir diye? Hüküm koyucu, işletmenin büyüklüğüne ve piyasaya etkisine olabilecek şekilde orantılı diye söylediklerinde bunu ifade etmeye çalıştılar. Bence, şu metindeki şey uygun diye düşünüyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

2'nci önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna

Görüşülmekte olan 4703 sayılı Kanun Teklifi'ndeki madde 4/(2) bendine ilişkin “Birinci fıkrada belirtilen hususlarda düzenlemeler yapmaya, sınırlamalar getirmeye ve istisnalar tanımaya Cumhurbaşkanlığı yetkilidir.” ibaresinin “Birinci fıkrada belirtilen hususlarda düzenlemeler yapmaya, sınırlamalar getirmeye ve istisnalar tanımaya Ticaret Bakanlığı yetkilidir.” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Ömer Öcalan

Şanlıurfa

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Şimdi, Ömer Bey, gerekçe yazmamışsınız ama neyse sizinkini dikkate alalım. Komisyonumuza ilk defa geliyorsunuz herhâlde siz. Gerekçesiz önergeler işleme alınmaz ama biz dikkate alalım.

Buyurun.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Arkadaşlara gerekçesini açıklayabiliriz. Bence bu işler artık aleni yapılıyor çok da şık bir madde olmamış. Ticaret Bakanlığı var, zaten Ticaret Bakanlığı Cumhurbaşkanlığına bağlı, orada kimi fikir alışverişleri yapılıyor ama burada direkt Cumhurbaşkanlığına ya da Cumhurbaşkanının şahsına bağlanması bence kaba bir şey. Cumhurbaşkanının da bu konularla ilgili belki zamanı yoktur. Ticaret Bakanlığı densesydi çok daha makul olurdu, uygun olurdu. Bu konu üzerinde zaten tüm arkadaşlar fikirlerini dile getirdi, bence o hiç de uygun olmamış. Bu işin tek kişiye, Cumhurbaşkanı şahsında, merkezî de değil merkezin merkezileşmesi noktasına gitmesi de doğru değildir. En azından iktidar partisinin vizyonu için, en azından diyebilir diğer kurumlar da çalışıyor, Ticaret Bakanlığı da kendi görevini yapıyor. Çok masumane bir madde değil bence. Orada artık ithalat ve ihracat noktasında ne düşünülmüş, hangi istisnalar... Geniş bir tanımlamadır, bunun değiştirilmesi noktasında katkı istiyoruz arkadaşlar.

Bu konu dışında da ülke içinde güvenli ürün noktasında her hafta ya da zaman zaman Tarım Bakanlığı da kimi firmaları ifşa ediyor. Geçenlerde de -360 civarında mıydı- 300'ü aşkın firmayı ifşa etti. Bu noktada denetimin sıkıntılı olduğunu biliyoruz. Tarım Bakanlığının 3 bin civarında kendi çalışması vardır, bu denetimleri nasıl yapacak? Boşta da bir çok mühendis vardır, en azından buradan

bir istihdam alanı açılarak, halkımıza, uygun olmayan, güvenli olmayan ürünleri yedirmememiz gerekiyor. Bakanlık kendisi bunları ifşa ediyor; ayda bir, iki ayda bir. 300'ün üzerinde ürünün güvenli olmadığını söylüyoruz. Bakınız, ülke içinde bu kadar ürün üretiliyor ama bunun kontrolü maalesef elimizde değil. Niye elimizde değil? Çünkü her şey merkezleşmiş. İllerde, bölgelerde Tarım Bakanlığı ve diğer bakanlıklar kendi yereldeki temsilcileri üzerinden bunun denetimini yapabilirlerdi. Maalesef, iş merkezleşince burada dışarıdan ithal edilecek ikinci malların yetkisini bile Cumhurbaşkanına vermek, bence, Cumhurbaşkanına da uygun düşmeyen bir durumdur. Biz değiştirilmesinden yanayız. Gerekçelerini bu şekilde açıklayabilirim.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Çok vicdani bir açıklama yaptınız ama hiçbiri teknik değil çünkü 2018 yılında yapılan seçimlerle birlikte biz Cumhurbaşkanlığı sistemine geçtik. Anayasa'ya iyi bakarsanız, Cumhurbaşkanlığı sisteminde Bakanlar Kuruluna yapılan atıfların tamamı... Az önce arkadaşlara 4703 sayılı Kanun'da da bu var zaten dedim. Bakın, bir Ticaret Bakanına bu yetkiyi veremezsiniz, ondan önce de yoktu. Sadece Bütçe Kanunlarında yapılan değişikliklerle ilgili kimin yetkili olacağı konusu orada yazılmıştır. Mesela; "Meclis Başkanlığı bütçenin uygulanmasında yetkilidir." der, "Maliye Bakanlığı bu usul ve esasların uygulanmasında yetkilidir." der, bu konularla ilgili söyler. Usul, bundan önce de böyleydi, şimdi de böyle. Yani sizin Cumhurbaşkanını tek kişi olarak değil, hükümet olarak görmemiz gerekir, o anlamda bakmanız lazım. Bu çerçevede 4703 sayılı Kanun'daki metin, Uyum Yasası'yla birlikte zaten var olan bir düzenlemedir, öbür türlü bir düzenlemeyi yapabilmemiz zaten uygun değildir. Bürokrasi dediğiniz, yönetmeliği kim yapacak? Yönetmeliği yapan birimin doğrudan doğruya o yönetmeliği hayata geçirmesi mümkün müdür? Değildir. Kim yapacak bunu? Yapılacak, Cumhurbaşkanlığına gönderilecek, Cumhurbaşkanı uygun bulduğu takdirde Resmî Gazete'de yayımlanacak. Yani usul, şu elimizdeki Anayasa'ya göre yapılmış bir usul çerçevesinde yapılan bir düzenlemedir. Bakın, dikkat ettiyseniz Cumhuriyet Halk Partisi bu konuyla ilgili hiçbir itirazda da bulunmuyor çünkü Anayasa bu. "Değiştireceğiz." diyorlar, değiştirebilirlerse öbür dediğimiz şeyi yapabilirsiniz. Zaten o zaman da bunu yapamazsınız, o zaman da Bakanlar Kuruluna atıf yaparsınız. Yani öbür söylediğiniz şey suistimalleri beraberinde getirecek bir durumdur diye ifade etmek istiyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 4'üncü madde kabul edilmiştir.

5'inci maddeyi okutuyorum:

Ürün güvenliği

MADDE 5- (1) Ürünün güvenli olması zorunludur.

(2) Teknik düzenlemenin insan sağlığı ve güvenliği ile ilgili hükümlerine uygun ürün, aksi ispatlanana kadar güvenli kabul edilir.

(3) Teknik düzenlemenin bulunmadığı veya insan sağlığı ve güvenliğine ilişkin hükümler içermediği durumlarda, bir ürünün güvenli olup olmadığının değerlendirilmesi genel ürün güvenliği mevzuatına göre yapılır.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Buyurun Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

3'üncü maddenin (e) bendinde güvenli ürün tanımı var. Şimdi, burada da ürün güvenliğini 5'inci maddede düzenlemiştir. Yani aradaki farkı yetkili arkadaşlarımız bize açıklarlar mı acaba?

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Evet, Hulusi Bey, buyurun.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Sayın Başkanım, biri doğrudan doğruya ürünün kendisiyle ilgili bir tanımlama, güvenli ya da güvensiz ürün. İkinci ise bir mevzuat ismi: Ürün güvenliği. Dolayısıyla farklı farklı şeyler. Biri mevzuata atf, diğeri ürünün bizatihi kendisine atf.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yok, ikisi de aynı ürün, atf yok.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Biri güvenli ürün, biri de ürün güvenliği.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – İkisi farklı işte, biri düzenleme, biri bizatihi ürünün kendi sıfatı.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Teşekkür ediyoruz, Yasin Bey de, katkı sağladı. Anlaşıldı sanıyorum.

Teşekkür ediyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

6'ncı maddeyi okutuyorum:

Ürün sorumluluğu tazminatı

MADDE 6- (1) Ürünün, bir kişiye veya bir mala zarar vermesi halinde, bu ürünün imalatçısı veya ithalatçısı zararı gidermekle yükümlüdür.

(2) İmalatçı veya ithalatçının sorumlu tutulabilmesi için, zarar gören tarafın uğradığı zararı ve uygunsuzluk ile zarar arasındaki nedensellik bağıını ispat etmesi zorunludur.

(3) Ürünün sebep olduğu zarardan birden fazla imalatçı veya ithalatçının sorumlu olması halinde, bunlar müteselsilen sorumlu tutulurlar.

(4) İmalatçı veya ithalatçıyı üründen kaynaklanan tazminat sorumluluğundan kurtaran ya da bu sorumluluğu azaltan sözleşmelerin ilgili maddeleri hükümsüzdür.

(5) Ürünün sebep olduğu zarar nedeniyle ödenecek maddi ve manevi tazminat miktarının belirlenmesinde 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu hükümleri uygulanır.

(6) Tazminat talebi için zamanaşımı süresi, zarar görenin zararı ve tazminat yükümlüsünü öğrendiği tarihten itibaren üç yıl ve herhalde zararın doğduğu tarihten itibaren on yıldır.

(7) Diğer kanunlardaki tazminat sorumluluğuna ilişkin hükümler saklıdır.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – 1 adet önergemiz var ama önergeyi kanun, maddenin sonunda zaten koyuyor. “Diğer kanunlardaki hükümler saklıdır.” ibaresini kullanmış, sizin önergeniz de onu ifade ediyor. İsterseniz okutayım veya bence mükerrer bir şey olmuş oluyor.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Tamam, sorun yok.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Okutayım mı, çekiyor musunuz?

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Yok, yok, çekelim.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Tamam, önergeyi çekiyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ufak bir açıklama...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Sayın Tanal, ben sizi teklif edeceğim Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna yazılı olarak; Komisyonumuzun ya fahri üyesi olun ya asli üyesi olun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Efendim, Sayın Başkan, zaten İç Tüzük, milletvekiline her komisyona katılma hakkı veriyor.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Veriyor da burada siyasi parti gruplarının çok büyük katkıları var, terleri var. Sizin de siyasi partiniz var. Arkadaşların emeklerine sanki ehemmiyet vermiyorsunuz gibi geliyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Parti ile bizi karşı karşıya getirmeyin Başkan.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bizce bir sakıncası yok Sayın Başkan.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Peki, Haydar Bey’e de biz teşekkür ediyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim partili Komisyona arkadaşlarımıza.

Şimdi, Sayın Başkanım, burada aradaki taşıyıcının sorumluluğu yok; Yani sanki, imalatçı ve ithalatçı, arada bulunan bir de taşıyıcı var. Sizin bildiğim kadarıyla bir esnaflık yönünüz de var, ticaretle de uğraşıyorsunuz. Yani geçmişini biliyorum, şimdi bilemiyorum da...

ŞAHİN TİN (Denizli) – Ne alakası var ki?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sorunu bilme açısından... “Ne alakası var?” Yani teknik konu açısından söylüyorum. Yani tabii, bir yerme anlamında söylemiyorum.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Nakliyeciyi mi soruyorsunuz? Taşıyıcıyı...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Tabii, tabii yani aradaki o taşıyıcıyı, yani onun da yükleyici veya... Yani o arada bir zincir daha var, orada halkayı koparıyoruz Sayın Başkanım, bence onu da ilave etmekte yarar var.

Bir başka husus, burada siz sadece Türk Borçlar Kanunu’na atıf yapmışsınız. Takdir edersiniz, Türk Ticaret Kanunu’nda da sorumluluk hükmünü getiriyor.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Orada zaten son cümlede yazıyor. Bakın, “Diğer kanundaki tazminat sorumluluğuna ilişkin hükümler saklıdır.” diyor. Zaten siz sınırlıyorsunuz, biz diğer kanunları da getiriyoruz.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Önergemiz vardı, geri çektik, önergemiz de o doğrultuydu.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Önergeyi geri çektiler.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Burada son bir husus var: Yani şimdi mesela bununla ilgili, imalatçının ve ithalatçının bu ürünü sağlıklı bir ürün değilse, burada cezai mesuliyeti doğuran bir hususta, takdir edersiniz, buradaki öngörülen zamanaşımı üç yıl ile on yıl arası diyoruz ya bence onu beş yıl ile yirmi yıl arası yapın. Oradaki zaman aşımı sanki çok düşüktür, onu artırmakta yarar var. Çünkü eğer bu şekilde imalatçı ve ithalatçının sağlıklı olmayan ürünle ilgili en azından mesuliyeti devam eder, korkar, çekinir, önleyici bir supap görevini görmüş olur. Bunu bu şekilde göz önünde bulundurmanızda yarar var.

Teşekkür ediyorum ben.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Sayın Tanal, bir, taşıyıcılarla ilgili kısmı ifade ediyorsunuz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Evet, yani o aracı.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Beyanla olduğundan dolayı, kişi diyor ki: “Ben bunun içine kitap koydum.” Kitabın sayfasını, kaç tane olduğunu yazmıyor. Bunları, o sadece taşımakla mükelleftir ama hukuka uygun bir malı taşımakla mükelleftir. Biz taşıyıcıların sorumluluğunu koyarsak kimseye mal taşıtmaz hâle getiririz. Onun için ben onu ticaret yaptığım için söylüyorum.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yok, olmaz.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Haydar Bey de itiraz ettiğine göre... Şimdi bu olmaz.

İkinci konu, zaten diğer ürünle ilgili, taşıyanla ilgili değil.

Bir de üç yıl, on yıl meselesi. Bakın, her ürünün bir miadı vardır, ömrü vardır. Yani ömrü bittikten sonra bir, öğrendiği tarihten itibaren üç yıl, bana göre çok yani bu belki altı ay olmalı. Üç yıl, o arızalı malı niye kullanıyorsun? Niye elinde tutuyorsun? Yani buna bir şey yapmak lazım. Adam belki üretim bandını değiştirmiştir, üretim hattını değiştirmiştir. O üretim hattında yedek parçayı -ki bazı kanunlarda, Tüketicinin Korunması Kanunu'nda- tutmayla ilgili mükellefiyeti var, onu ortadan kaldırsa bile dahi.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, Anadolu'da insanlar çeyiz hazırlarken bu beyaz eşyaları vesaire... Yani o anlamda...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Doğru.

Şimdi, bakın, “her hâlükârda da on yıl içinde” diyor yani bu da bana göre uzun ama daha önceki şeylerden yapılmış. Arkadaşlar, bakın, her malın bir miadı, ömrü vardır yani insanın da bir ömrü vardır, her şeyin bir ömrü vardır. Onun için buradaki ömürleri zorlamayalım derim.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum...

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Konuyla ilgili sadece katkıda bulunmak maksatlı...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – İsterseniz, oylayayım Yasin Bey, ondan sonra...

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Yok, oylamadan önce, belki oylamaya etki eder konuşmamız.

Galiba Mahmut ağabey şunu da demek istemiş olabilir, öyle anlamış da olabiliriz: “Taşıyıcılar” derken sadece böyle kamyon vesaire gibi düşünmeyelim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Tabii, hepsi.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Kargo şirketleri de bu anlamda mesela ürün kargo şirketi tarafından getirildiğinde içindeki evsafa bakmadan vatandaş alıyor ama gerçekten talep ettiği ürün mü değil mi bilmiyor. Dolayısıyla da teslim aldığı anda da imza atmış oluyor.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – O, satıcıyla alakalı zaten, kargoyla ilişkisi yok o işin. Kargonun o zaman her malı açması lazım.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – En azından, malı açmadan teslim ettiğine dair bir beyan konulabilir.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Beyan var zaten, irsaliye var.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, muradıma erişme anlamında... Özür dilerim.

Şimdi, burada imalatçı ile ithalatçının sorumluluğu var ama yolda taşıyıcıdan kaynaklanan, sağlıklı ürün kapsamından, evsafından çıkarsa onlar sanki sorumlu olmayacak. O zaman yani bizim arada...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Bakın, Sayın Tanal, az önce bana “Ticaret erbabısınız.” dediniz. Siz benden mal istediniz, ben bir imalatçıyım, Mehmet bey taşıyıcı, Mehmet Bey’e verdim. Mehmet Bey bu malı götürürken yolda kaybetti. Sizin bana karşı herhangi bir sorumluluğunuz yok, alıcısınız.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Kaybetme değil, bozuldu, sağlık koşulları...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Müsaade edin.

Mehmet Bey’le muhatap olan benim. Mehmet Bey’i mahkemeye vereceğim, avukat olarak da sizi tutacağım. Diyeceğim ki böyle böyle...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ben sizin avukatlığınızı kabul etmem ki.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Peki, başka iyi bir avukat bulurum ben de o zaman.

Şimdi, onun için buradaki meseleyi öyle algılamamız lazım; taşıyıcının herhangi bir sorumluluğu yok zaten burada. Bakın, ticaretle uğraşan arkadaşlarımıza sorarsanız...

Evet, maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

7'nci maddeyi okutuyorum:

İmalatçının yükümlülükleri

MADDE 7- (1) İmalatçı;

a) Piyasaya ancak teknik düzenlemesine veya 5 inci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen genel ürün güvenliği mevzuatına uygun ürünleri arz eder.

b) Mevzuatın gerektirdiği hallerde teknik dosyayı tanzim eder, uygunluk değerlendirme işlemini yapar veya yaptırır, uygunluk beyanını veya uygunluğu gösteren diğer belgeleri düzenler ve uygunluk işaretini ürüne koyar.

c) Uygunluk değerlendirmesine ilişkin teknik dosyayı ve belgeleri teknik düzenlemede belirtilen süre, süre belirtilmediği hallerde ürünün piyasaya arz edildiği tarihten itibaren en az on yıl boyunca muhafaza eder.

ç) Ürünün ilgili kurallara uygunluğunun seri üretim boyunca da sürdürülmesi için gerekli önlemleri alır, ürünün tasarımı veya niteliğindeki değişiklikler ile uygun olduğunu beyan ettiği kurallardaki değişiklikleri takip eder ve gereğini yapar.

d) Taşındıkları muhtemel risklerle orantılı olarak, piyasada bulundurulmuş ürünlerinden numune alarak test eder, inceleme yapar, şikâyetlerin, uygun olmayan veya geri çağırılan ürünlerin kaydını tutar ve yaptığı izleme faaliyeti hakkında dağıtıcıları bilgilendirir.

e) Ürünün mevzuatın gerektirdiği model, parti ve seri numarası veya ayırt edilmesini sağlayacak diğer bilgileri kolayca görülebilir ve okunabilir şekilde taşınmasını temin eder. Ürünün boyut veya doğasının buna elverişli olmadığı durumlarda ise bu bilgilerin ürünün ambalajında veya ürüne eşlik eden bir belgede yer almasını sağlar.

f) Mevzuatın gerektirdiği hallerde ismini, kayıtlı ticari unvan veya markasını ve kendisine ulaşılabilecek açık adresi ürünün üzerinde, bunun mümkün olmadığı durumlarda ürünün ambalajında veya ürüne eşlik eden bir belgede belirtir.

g) Ürünün taşıyabileceği risklere karşı gereken tedbirleri alır ve bunlardan sakınabilmeleri için nihai kullanıcılara gerekli bilgileri sağlar.

ğ) Ürün veya ambalajının üzerinde veya ürüne eşlik eden belgelerde yer alan (g) bendinde belirtilen bilgilerin ve montaj, kullanım ve bakım talimatları ile güvenlik kurallarının Türkçe olmasını sağlar.

h) Piyasaya arz etmiş olduğu bir ürünün uygun olmadığını öğrendiği veya bilmesinin gerektiği hallerde ürünü uygun duruma getirmek ve gerektiğinde ürünün piyasaya arzını durdurmak, ürünü piyasadan çekmek veya geri çağırma için gerekli düzeltici önlemleri ivedilikle alır. Ürünün risk taşıdığı durumlarda özellikle sağlık ve güvenlik bakımından risk teşkil eden hususlar ile alınan düzeltici önlemler ve sonuçları hakkında ayrıntılı bir şekilde ve ivedilikle yetkili kuruluşu bilgilendirir.

ı) Piyasaya arz ettiği ürünlerin taşıdığı risklerin ortadan kaldırılması amacıyla yapılan faaliyetlerde yetkili kuruluşun talimatlarını yerine getirir ve ürünlerin uygunluğunu gösteren gerekli tüm bilgi ve belgeleri yetkili kuruluşa Türkçe veya yetkili kuruluşun kabul edeceği diğer bir dilde sağlar.

İlgili teknik düzenlemenin gerektirdiği hallerde ve öngördüğü usuller çerçevesinde resmi kayıt işlemlerini yapar veya yaptırır.

(2) Numunenin imalatçı dışındaki gerçek veya tüzel kişiden alınması durumunda numune bedeli, imalatçı tarafından numunenin alındığı gerçek veya tüzel kişiye ödenir.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Madde üzerinde 2 önerge vardır, okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2537) esas numaralı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu Teklifi'nin 7'nci maddesinin birinci fıkrasının “f) bendine “açık adresi” ibaresinden sonra “karekodla birlikte” ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Tahsin Tarhan

Tacettin Bayır

Ahmet Akın

Kocaeli

İzmir

Balıkesir

Haydar Akar

Müzeyyen Şevkin

Kocaeli

Adana

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Başkanım, bunu merak ediyoruz, siz cevap vermeyin de kanunu hazırlayanlar... Yani neden...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Ben vermeyeceğim, ben de soracaktım zaten. Onu kanunu hazırlayanlara değil de isterseniz, uygulamacılara soralım, mesela Odalar Birliği de buna bir şey söyleyebilir aslında, önemli bir iş.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Evet, önemli bir konu aslında, gerçekten önemli; bunu merak ediyoruz, bir açıklık getirsinler. Neden karekod konulmadı?

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Karekodu, Hulusi Bey'den ziyade uygulayıcılara, tatbikatçılara, bu işte yaşayanlara, Bakanlık ve burada Odalar Birliğine sormak gerekir “Karekod nedir?” diye.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Sanayicilere sormak lazım.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Çeklerde var.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Çeklerde var ama o çeke banka koyuyor, bunu esnaf koyacak, karekodu. Yani o karekod, kimler alıyor, ne olacak...

Evet, Odalar Birliği Temsilcisi kısa bir açıklama yapısın.

TOBB HUKUK MÜŞAVİRİ AV. BURKAY ARAZ – Başkanım, değerli üyeler; efendim, karekod konulması ya da barkod konulması işi şöyle kolaylaştırıyor: Üreticiye daha az maliyet çıkıyor yani oraya yapıştırdığı bir karekodla, barkodla bunu herkes görebiliyor. Yalnız karekodun da açık kaynaklı olması gerekiyor hatta Avrupa Birliğinde ISO standartlarında şöyle bir şey var: “Ürüne dair teknik düzenlemeler kapsamında sunulması gereken her türlü bilginin ISO standartlarına uyumlu ve açık kaynak bir sembol, barkod, karekod ve bu koda bağlı ürün veri havuzları üzerinden tüketiciye sağlanması önemli.”

“Açık kaynak” ne demek efendim? Kapalı kaynak karekod da var. “Kapalı kaynak karekod” dediğimiz, mesela özel bir şirket bu karekodu verebilir, sadece kendi çerçevesi içinde bunu gösterebilir, herkese bu durumu kanıtlamayabilir, kanıtlayamayabilir de. Yani bu karekodu sadece o şirketin verdiği ya da o şirketle iletişim hâlinde olan kişiler bunu yapabilir ama “açık kaynaklı” dediğimizde mesela bir tane internet sitesi olabilir, o internet sitesine bu karekodu okuttuğunuzda bunu herkes görebilir. Mesela bizim GS1 barkod sistemimiz var, GS1 barkod sistemi aynen burada söylediğim gibi, açık kaynaklı bir barkod ve karekod üretmektedir. Bu karekod uluslararası standartlara da uygun olduğu için burada...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Şimdi, ne demek istiyorsun, ben onu anlamaya çalışıyorum. Karekodu tarif etme de, koyalım mı koymayalım mı?

TOBB HUKUK MÜŞAVİRİ AV. BURKAY ARAZ – Efendim, karekodun konulması uygundur fakat karekodun açık kaynaklı olduğunun belirtilmesi önemlidir.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Anladım.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Herkese açık mı olmalı?

TOBB HUKUK MÜŞAVİRİ AV. BURKAY ARAZ – Evet, herkese açık olmalıdır efendim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ürün üretildiği anda konur karekod üzerine, son kullanıcıya gidene kadar herkes arada görebilir, taşıyan da görebilir, dağıtıcı da görebilir yani.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Zaten açık şeyini koyuyor orada, “Olmadığı takdirde” diye.

Evet, Bakanlık, uygulamacılar, arkadaşlarımız...

Odalar Birliği tereddütlü biraz.

TOBB HUKUK MÜŞAVİRİ AV. BURKAY ARAZ – Hayır, biz, efendim, ISO standartlarına uyumlu ve açık kaynaklı bir sembol, barkod ve karekod kullanılmasını istiyoruz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Diğer açıklamalar kullanılmasın mı, sadece onun üzerinde mi olsun yani?

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Açıklamalar olsun canım. Ben karekod kullanmayı bilmiyorum.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Önemli değil yani siz, o zaman yazıları okuyacaksınız.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Hayır, diğer şeyler bulunmasın diyorsunuz ya.

Evet, teklif sahibi arkadaşımız bu konuda ne diyor?

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Değerli arkadaşlar, burada üründen bahsediyoruz, bir toplu iğneden devasa bir iş makinesine kadar her şeyin ürün sayıldığı bir yerden, bir karekoddan bahsediyoruz. Karekod sistemi, her şeyden önce, altyapı isteyen bir çalışmadır. Küçük firmalarda bile karekod sistemini zorunlu tutmamız, bunların kaldıramayacakları bir maliyetle karşı karşıya gelmelerine yol açar. Avrupa Birliğinde bile bunun zorunlu tutulmadığı bir ortamda Türkiye’de karekod uygulamasının zorunlu tutulması mümkün değil. Uygulamada nasıl oluyor? Riski yüksek gruplarda teknik düzenlemelerle bu zorunlu hâle getiriliyor ama tüm ürünlere böyle bir maliyeti Avrupa’nın bile yüklediği yerde bizim yüklememiz gerçekçi olamaz.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Aslında bu işi esnaf odalarına sormamız belki daha doğru olabilirdi çünkü Odalar Birliği...

Esnaf odalarından temsilci var mı burada?

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Başkanım, Bakan Yardımcımız “riski yüksek” diye bir şeyden bahsetti.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Burada esnaf odalarından temsilci varsa ona da soralım.

Değerli arkadaşlar, aslında önerge, baktığımızda çok doğru bir şey fakat teklif sahibi arkadaşımızın çekinceleri çok önemli. Yani herkesi karekod koymaya zorladığımız takdirde, olumsuz şeylerle karşılaşabiliriz diye düşünüyorum. O çerçevede, eğer uygun görürseniz, bence konması ile konmaması arasında bir tereddüt yok ama uygulayıcılar açısından, bu işin muhatapları açısından, tarafları açısından esnaf da, küçük esnaf da imalat yapacaklar -biliyorsunuz, sanayici olabilmenin kıstasları farklı- o imalatı yapan insanların da bu karekodlu ürün üretilip üretmeyecekleri konusunda ne olabilir; ona dikkat etmek gerek. O aşamada biz esnaf odalarına da soralım, esnaf sanatkar odalarına da soralım, onların da görüşünü alalım, ona göre değerlendirelim. Yani olup olmamasının bir şeyi yok ama kişilere, kurumlara, şirketlere, şahıslara zorluk getirebilir miyiz endişesini taşıyorum.

Tahsin Bey, önerge sahibi olarak...

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Başkanım, çok kısa...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Buyurun.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Şöyle Başkanım: Özellikle insan sağlığı ve çevresel etkiler konusunda riski yüksek olan ürünlerle ilgili Bakan Yardımcımız da aslında onu kastetmek istedi diye düşünüyorum. Bütün ürünler olmasa bile en azından o kapsamda...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Hepsini değerlendirelim, Genel Kurulda bakalım, arkadaşlar da bu işi yapınlar. Aslında çok samimi, güzel bir şey ama sonradan ne çıkabilir; onu bilmiyoruz, bir bakalım. Esnaf sanatkârlara da soralım, Odalar Birliği yeniden bu işi değerlendirsin.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Avrupa'nın bir adım önüne geçelim, ne olur yani?

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Ama arkadaşlar, bakın Avrupa Birliğinde karekod uygulaması zorunlu değilse karekodsuz mal ithal edemez hâle geliriz.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Başkanım, zorunlu olmasın ama “konabilir” şeklinde yapalım.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Bakın, Sibel Hanım danışmanımız burada oturuyor.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Geniş kapsamlı... Ben danışman olarak değil de bireysel olarak...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Hayır, hayır, şunu diyorum: Avrupa Birliğinde karekod uygulaması zorunlu değilse AB'den karekodsuz mal ithal edemez hâle geliriz diyorum.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Başkanım, bir açıklama yapayım. Ben önergeyi geri çekiyorum, Bakanlığın açıklamasını doğru buluyorum. Gelişmekte olan firmalar açısından gerçekten uygulaması zor, gelişmiş firmalara avantaj sağlar, onun için geri çekiyorum.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Peki, teşekkür ediyorum.

Önerge geri çekilmiştir.

2'nci önergeyi okutuyorum...

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Bir şeyi aydınlatmak lazım.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Buyurun, aydınlatın.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Bu karekod ile barkod meselesinin farkı nedir? Karekod, bilgisayar sistemiyle okunabilen, tanınan, içerik içeren bir şeydir. Aslında bizim de barkod uygulamalarına geçişimizde biz ne yaptık? Oraya bir barkodu tanıtıyorsunuz, bu tanıttığımız barkodu yazıcıdan yapıştırıcılı bir kâğıda çıkarıp ürünün üzerine basabilirsiniz yani yapıştırma ile da yapılabilir bu aslında, öyle büyüteceğimiz bir şey değil. Cep telefonu bile tanımlayabiliyor yani.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Şunda adı soyadı bulunsun kardeşim diyoruz, ister karekodla yap ister barkodla yap ama benim görüşle anlayacağım bir şeyle yap.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – 869 başında olsun, yerli malı olduğunu anlayayım, üzerinde barkodu olsun, olmalı yani.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – O kadar.

Evet, arkadaşlarımıza teşekkür ediyoruz.

2'nci önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna

Görüşülmekte olan 4703 sayılı Kanun Teklifi'ndeki madde 7/(d) bendi ve madde 9/(g) bendine ilişkin bu kanun teklifinde geçen “...şikâyetlerin, uygun olmayan veya geri çağrılan...” kısmının “...şikâyetlerin, uygun olmayan ve geri çağrılan...” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Ömer Öcalan

Şanlıurfa

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Açıklama yapacaksınız, buyurun.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Kavramsal bir değişiklik, aslında “şikâyetlerin, uygun olmayan veya geri çağrılan” bir tercihmiş gibi görünüyor, aslında “şikâyetlerin, uygun olmayan ve geri çağrılan” şeklinde daha kapsayıcı olacağını düşünüyoruz biz.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Önerge İç Tüzük şartlarına uygun olmadığından dolayı yetkilisine iade edilmiştir.

7’nci maddeyi oylarımıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Gerçi, pratik yararı yok ama yine ben söylemiş olayım. Bu 7’nci maddede...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – 8’inci maddeye geçiyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şimdi, Sayın Başkanım, 7. Özür dilerim. Devam ediyorum ya.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – 7 bitti.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Anladım, onunla ilgili, belki ileride, Genel Kurulda düzeltirsiniz, notlarınızın arasına alırsanız mutlu olurum yani önemli bir şey.

Şimdi, burada, 7’nin (e) bendinde “diğer bilgileri kolayca görülebilir ve okunabilir şekilde” yazılması gerekiyor ya, sizden istirhamım, burada karınca yazısıyla yazılmasa, 12 punto yazmakta yarar var.

Yine, aynı şekilde...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Sayın Tanal, Tüketicinin Korunması Kanunu’nda “16 puntoyla” diye yazıyor. “Bu kanunda olmayan hükümler, o kanundaki hükümlere uygulanır.” geçerlidir.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Nerede yazıyor o?

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Bakın, Tüketicinin Korunması Kanunu’nda.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Orada yazıyor, anladım.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Efendim, bakın, bu kanunda olmayan hükümler o kanundaki...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Sayın Tanal, hukukçusunuz, sizi iyi ki avukat tutmuyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ben zaten avukatlığınızı kabul etmiyorum.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Bakın, Tüketicinin Korunması Kanunu’na göre...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, bakın...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Müsaade edin.

14 puntoyla yazdığım takdirde zaten o mal piyasadan çekilecek ve cezalandırılacaktır.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Burada Tüketicinin Korunması Kanunu’na atıf yok.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Sayın Tanal, lütfen, rica ediyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Lütfen, yani burada ben önerimi sunuyorum. Burada aynı maddenin yine (ı) bendinde, yine aynı şekilde, bu puntoyla yazılacak yerler var.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Sayın Tanal, teşekkür ediyorum. Genel Kurulda o konuyu dikkate alalım. Ben hukukçu değilim ama kanunları iyi yorumlarım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yanlış yorumluyorsunuz. Düzeltme imkânı varken yorumlamaya niye ihtiyaç bırakıyoruz ki?

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – 8’nci maddeyi okutuyorum:

Yetkili temsilcinin yükümlülükleri

MADDE 8- (1) İmalatçı, devrettiği yetki ve görevlerin mahiyetini, varsa koşullarını ve sınırlarını yazılı olarak ve açık bir biçimde belirlemek suretiyle yetkili temsilci atayabilir.

(2) Yetkili temsilci, imalatçının birinci fıkrada belirtilen şekilde kendisine verdiği ve mevzuatın sınırlamadığı görevleri yerine getirir. Ancak, görevlendirme belgesinde belirtilmese dahi, yetkili temsilci teknik düzenlemenin gerektirdiği ve ürünün uygunluğunu gösteren belgeleri teknik düzenlemede belirtilen süre, süre belirtilmediği hallerde ürünün piyasaya arz edildiği tarihten itibaren en az on yıl boyunca muhafaza eder ve talebi halinde yetkili kuruluşa Türkçe veya yetkili kuruluşun kabul edeceği diğer bir dilde sağlar. Ürünün taşıdığı risklerin ortadan kaldırılması amacıyla yapılan faaliyetlerde yetkili kuruluşun talimatlarını ivedilikle yerine getirir.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – 8’inci madde üzerinde önerge yok, görüş beyanı yok.

8’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9’uncu maddeyi okutuyorum:

İthalatçının yükümlülükleri

MADDE 9- (1) İthalatçı;

a) Piyasaya ancak teknik düzenlemesine veya 5 inci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen genel ürün güvenliği mevzuatına uygun ürünleri arz eder.

b) Ürünü piyasaya arz etmeden önce, ürünün uygunluk işareti veya işaretlerini taşıdığını, ürüne gerekli belgelerin eşlik ettiğini ve imalatçının 7 nci maddenin birinci fıkrasının (b), (e) ve (f) bentlerinde düzenlenen yükümlülükleri yerine getirdiğini teyit eder.

c) Ürünün uygun olmadığını bildiği veya bilmesinin gerektiği durumlarda, uygun hale getirilmeden ürünü piyasaya arz edemez ve ürünün risk taşıdığı her durumda imalatçıyı ve yetkili kuruluşu bilgilendirir.

ç) Mevzuatın gerektirdiği hallerde ismini, kayıtlı ticari unvan veya markasını ve kendisine ulaşılabilir açık adresini ürünün üzerinde, bunun mümkün olmadığı durumlarda ürünün ambalajında veya ürüne eşlik eden bir belgede belirtir. Bu yükümlülüğü imalatçı tarafından belirtilen zorunlu veya ürün güvenliğine ilişkin bilgilerin görünürlüğünü engellemeden yerine getirir.

d) Ürünün taşıyabileceği risklere karşı gereken tedbirleri alır ve bunlardan sakınabilmeleri için nihai kullanıcılara gerekli bilgileri sağlar.

e) Ürün veya ambalajının üzerinde veya ürüne eşlik eden belgelerde yer alan (d) bendinde belirtilen bilgilerin ve montaj, kullanım ve bakım talimatları ile güvenlik kurallarının Türkçe olmasını sağlar.

f) Ürün kendi sorumluluğu altındayken, depolama ve nakliye şartlarının ürünün teknik düzenlemesine veya 5 inci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen genel ürün güvenliği mevzuatına uygunluğuna hâle gelmemesini sağlar.

g) Taşıdıkları muhtemel risklerle orantılı olarak piyasada bulundurulmuş ürünlerinden numune alarak test eder, inceleme yapar, şikâyetlerin, uygun olmayan veya geri çağırılan ürünlerin kaydını tutar ve yaptığı izleme faaliyetleri hakkında imalatçı ve dağıtıcıları bilgilendirir.

ğ) Piyasaya arz etmiş olduğu bir ürünün uygun olmadığını öğrendiği veya bilmesinin gerektiği hallerde ürünü uygun duruma getirmek ve gerektiğinde ürünün piyasaya arzını durdurmak, ürünü piyasadan çekmek veya geri çağırmak için gerekli düzeltici önlemleri ivedilikle alır. Ürünün risk taşıdığı durumlarda özellikle sağlık ve güvenlik bakımından risk teşkil eden hususlar ile alınan düzeltici önlemler ve sonuçları hakkında ayrıntılı bir şekilde ve ivedilikle yetkili kuruluşu bilgilendirir.

h) Mevzuatın gerektirdiği ve ürünün uygunluğunu gösteren belgelerin bir örneğini teknik düzenlemede belirtilen süre, süre belirtilmemiş ise ürünün ithal edildiği tarihten itibaren en az on yıl boyunca talebi halinde yetkili kuruluşa Türkçe veya yetkili kuruluşun kabul edeceği diğer bir dilde sağlar.

ı) Piyasaya arz ettiği ürünlerin taşıdığı risklerin ortadan kaldırılması amacıyla yapılan faaliyetlerde yetkili kuruluşun talimatlarını yerine getirir.

ı) İlgili teknik düzenlemenin gerektirdiği hallerde ve öngördüğü usuller çerçevesinde resmi kayıt işlemlerini yapar veya yaptırır.

(2) Numunenin ithalatçı dışındaki gerçek veya tüzel kişiden alınması durumunda numune bedeli ithalatçı tarafından numunenin alındığı gerçek veya tüzel kişiye ödenir.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – 9’uncu maddede önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10’uncu maddeyi okutuyorum:

Dağıtıcının yükümlülükleri

MADDE 10- (1) Dağıtıcı;

a) Ürünü piyasada bulundurmada önce, uygunluk işareti veya işaretlerini taşıdığını, uygunluğu gösteren belgelere sahip olduğunu, talimatların ve güvenlik kurallarının ürüne Türkçe olarak eşlik ettiğini ve imalatçının 7 nci maddenin birinci fıkrasının (e) ve (f) bentlerinde, ürün ithal ise ayrıca ithalatçının 9 uncu maddenin birinci fıkrasının (ç) bendinde düzenlenen yükümlülükleri yerine getirdiğini doğrular, ürünün veya ambalajının üzerine koyacağı etiket, fiyat, uyarı ve benzeri bilgilerin imalatçının veya ithalatçının koyduğu zorunlu veya ürün güvenliğine ilişkin bilgilerin görünürlüğünün engellenmesini önler.

b) Ürünün uygun olmadığını bildiği veya bilmesinin gerektiği durumlarda, uygun hale getirilmeden ürünü piyasada bulunduramaz ve ürünün risk taşıdığı her durumda imalatçı veya ithalatçıyı ve yetkili kuruluşu ivedilikle bilgilendirir.

c) Ürün kendi sorumluluğu altındayken, depolama ve nakliye koşullarının ürünün teknik düzenlemesine veya 5 inci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen genel ürün güvenliği mevzuatına uygunluğuna halel gelmemesini sağlar.

ç) Piyasada bulundurduğu ürünün uygun olmadığını öğrendiği veya bilmesinin gerektiği hallerde, ürünü uygun duruma getirmek, piyasadan çekmek veya geri çağırmak için gerekli düzeltici önlemlerin imalatçı veya ithalatçı tarafından alındığını teyit eder ve ürünün risk taşıdığı durumlarda imalatçı veya ithalatçıyı ve özellikle sağlık ve güvenlik bakımından risk teşkil eden hususlar ile alınan düzeltici önlemler ve sonuçları hakkında yetkili kuruluşu ivedilikle bilgilendirir.

d)Piyasada bulundurduğu ürünlerin taşıdığı risklerin ortadan kaldırılması amacıyla yapılan faaliyetlerde ilgili iktisadi işletmecisi ile işbirliği yapar, ürünlerin uygunluğunu gösteren tüm bilgi ve belgeleri yetkili kuruluşa sunar ve yetkili kuruluşun talimatlarını ivedilikle yerine getirir.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – 10’uncu maddede önerge yok.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – (c) bendinde nasıl yazılıyor? “Mevzuatına uygunluğuna halel gelmemesini sağlar.” ne demek?

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Nasıl yazılmış arkadaşlar?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – “Uygun olmadığını sağlar.” de yani “...halel gelmemesini sağlar.” ne demek?

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Halel... Ya, sen bu işleri iyi bilen birisin. Redaksiyon yetkisiyle alalım, o işe bakalım. “Halel”in yerine başka bir kelime gelebilir mi, bakalım ona.

10’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

11’inci maddeyi okutuyorum.

İmalatçının yükümlülüklerinin ve ürün sorumluluğu tazminatının diğer iktisadi işletmecilere uygulandığı durumlar

MADDE 11- (1) Ürünü kendi isim veya ticari markası altında piyasaya arz eden veya piyasada bulundurulan ürünü teknik düzenlemesine veya 5 inci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen genel ürün güvenliği mevzuatına uygunluğunu etkileyecek şekilde değiştiren ithalatçılar ile dağıtıcılar bu Kanun kapsamında imalatçı sayılırlar ve imalatçının 7 nci maddede belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmekle sorumludurlar.

(2) Ürünün imalatçısı, yetkili temsilcisi veya ithalatçısının tespit edilemediği durumlarda, yetkili kuruluşça yapılan bildirim kendisine tebliğ edildiği tarihten itibaren on işgünü içinde imalatçı, yetkili temsilci veya ithalatçısının isim ve irtibat bilgilerini, bu bilgilere sahip değil ise tedarik zincirinde yer alan bir önceki iktisadi işletmecinin isim ve irtibat bilgilerini bildirmeyen dağıtıcı, bu Kanun kapsamında imalatçı olarak kabul edilir.

(3) Üründen kaynaklanan tazminat sorumluluğuna ilişkin olarak ürünün imalatçısı, yetkili temsilcisi veya ithalatçısının belirlenmediği durumlarda, zarara uğrayan kişiye bu iktisadi işletmecilerin isim ve irtibat bilgilerini, bu bilgilere sahip değil ise tedarik zincirinde yer alan bir önceki iktisadi işletmecinin isim ve irtibat bilgilerini bu talebin kendisine tebliğ edildiği tarihten itibaren on işgünü içinde bildirmeyen dağıtıcı, bu Kanun kapsamında imalatçı gibi tazminattan sorumlu tutulur.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Madde üzerinde 1 adet önerge var okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji
Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2537) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 11’inci maddesine aşağıdaki fıkraların eklenmesini arz ve teklif ederiz.

“(4) “Ürünü imal ederek nihai hale getiren ancak bu ürün bir başkasının isim veya ticari markası ile piyasaya arz edildiği için bu Kanun kapsamında imalatçı olarak değerlendirilmeyen gerçek veya tüzel kişilere, basiretli tacirin gözetmesi gereken özeni göstermemesi ve gerekli tedbirleri almaması halinde, uygunsuzluğun durumuna göre 20’nci maddenin birinci fıkrasının (a) veya (b) bentlerinde düzenlenen idari para cezası uygulanır. Bu fıkra, bu Kanun kapsamında imalatçı olarak değerlendirilen iktisadi işletmecilerin sorumluluğunu etkilemez.”

(5) “Piyasada veya kullanımda bulunan ürünü teknik düzenlemesine veya 5’inci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen durumlarda genel ürün güvenliği gereklerine uygunluğunu etkileyecek şekilde işleme tabi tutan veya tekrar kullanılabilir hale getiren gerçek veya tüzel kişiler imalatçı olarak kabul edilir.”

Müzeyyen Şevkin

Tacettin Bayır

Tahsin Tarhan

Adana

İzmir

Kocaeli

Ahmet Akın

Haydar Akar

Balıkesir

Kocaeli

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Başkanım orada bir açıklama yapayım.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Buyurun.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Daha önceki, Komisyondan geçirdiğimiz kanunda bu vardı, kadük kalan kanunda vardı. Neden çıkarıldı? Bir açıklama yapılmasını istiyorum.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – (5) mi (4) mü? Ben (5)'i daha çok ciddiye aldım. (4)'te pek şey yok da 5 çok önemli gibi geldi bana.

Şimdi, arkadaşlar, müsaade ederseniz ben bu önergeyle ilgili bir şey soracağım teknik arkadaşlara, onlar bir bilgi versinler.

Birinci kısım yani ürünü nihai mal hâline getiren fasoncuyu sorumlu hâle getiriyoruz. Bence bu biraz uygun değil gibi geliyor.

Tacettin Bey, siz ne dersiniz bu konuda? Fasoncuyu sorumlu hâle getiriyor. Çünkü fason imalat yapan birisinin piyasaya hiç mal arz etmeyen... Benim markamla size bir profil yaptırıyorum. O profilin kanuna uygun olup olmadığından dolayı siz de müteselsil değil, ayrıca sorumlu hâle geliyorsunuz. Yani o bence biraz iyi değil gibi geliyor.

İkinci: (5)'le ilgili kısım önemli gibi geliyor bana. Ben bir ürün imal ettim arkadaşlar, şu ürünü imal ettim. Tacettin Bey de bu ürünü aldı. Niteliğini, hesabını ve bütün özelliklerini değiştirecek fakat dış görünüşüyle hemen hemen aynı, içinde benim yaptığımdan çok farklı bir yeni ürün imal etti, ürün üretti ve piyasaya arz etti.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Suriye örneğine geldik demin verdiğim.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Piyasaya arz etti. Bununla ilgili Tahsin Bey ve arkadaşları diyor ki: “Bu, piyasaya arz eden kişiyi imalatçı sayalım.” Şimdi bu adam aslında bir sahtekâr. Niye? Bu malı yeniden bir şey yapıyor. Eğer markasını değiştiriyorsa zaten yeni bir imalatçıdır. Ha, ara mal olarak kullanıyorsa bunu, malzeme olarak kullanıyorsa yeni bir imalatçıdır. Ama benim markamla olan, sizin markanızla olan bir malın ben içini değiştirip yine sizin markanız varken yeni bir ürün hâline getirdiysem bu sahtekârlık sınıfına girer diye düşünüyorum. Bunu isterseniz bir daha okuyayım, önemli bu (5).

Piyasadan veya kullanımda bulunan... Siz, ithalatçıyı değiştirirse diye birinci fıkrada güzel bir hüküm yazmışsınız, güzel bir hüküm var.

TİCARET BAKANLIĞI ÜRÜN GÜVENLİĞİ VE DENETİMİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ V. HAKKI KARABÖRKLÜ – Dağıtıcı da var efendim, birinci fıkraya ayınsı.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Hayır, önergenin (5)'ini okuyorum:

“Piyasada veya kullanımda bulunan ürünü teknik düzenlemesine veya 5'inci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen durumlarda genel ürün güvenliği gereklerine uygunluğunu etkileyecek şekilde işleme tabi tutan veya tekrar kullanılabilir hale getiren gerçek veya tüzel kişiler imalatçı olarak kabul edilir.”

Buradaki amacınız birine ceza verelim diye. Ama bu adam sahteci oluyor bana göre.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – İmalatçı üzerinden ceza vermek lazım, imalatçı tanımını üzerinden bir cezalandırma yapmak lazım.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Hayır, adam zaten... Açıklayabilir misiniz? Eski kanunda varmış, niye çıkardınız? AB vaz mı geçti bu işten?

Sayın Genel Müdür, buyurun.

TİCARET BAKANLIĞI ÜRÜN GÜVENLİĞİ VE DENETİMİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ V. HAKKI KARABÖRKLÜ – Sayın Başkanım, o okunan kısımda daha önce şöyle denilmişti: Bir çaycıya mesela bir ürünü zorla üretiriyor, onu kullanarak kendisi kötü ürünler üretiriyor. Bu durumda onu zor durumda bırakıyor diye konulmuştu. Ama efendim kanunda her zaman ürünün üzerinde ismi bulunan firma, kişi üretici olarak kabul edildiği için o kişi sorumlu, fason üretim yapan kişinin ikinci defa sorumlu olmasının doğru olmadığını düşündüğümüz için biz çıkarttık.

İkinci şeyde de 11/1’de dağıtıcılar, aradaki bütün silsileyi takip eden, artık o, sahtekâr denemez ona.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Sayın Genel Müdür, kanunun metnine arkadaşlarımızın bir itirazı yok, sadece (4) ve (5)’inci fıkra ilavesini istiyorlar. Benim kanaatime göre (4)’üncü fıkra biraz çekinceli gibi, fason imalatçıları zor durumda bırakacak gibi. Herhâlde arkadaşlar da aynı kanaattedir diye tahmin ediyorum. Ama (5)’te önemli bir şey var. (5)’te taklit, tağşişe mi giriyor bu iş, kanunun 1’inci maddesinde ki sorduğunuz “Amaç, Kapsam” kısmına mı giriyor? Bakın, tekrar okuyorum (5)’i, siz tam dinlememişsiniz, bir daha okuyorum...

Arkadaşlar “İlk üç fıkraya bir şey demiyoruz.” diyorlar. “(4)’ten vazgeçebiliriz.” diyorlar herhâlde. (5)’te diyorlar ki, (5)’inci fıkrada: “Piyasada veya kullanımda bulunan...”

Ben evime bir çamaşır makinesi aldım. O çamaşır makinesi 800 devir. Bunu 1.200 devir yaptım çamaşır makinesini ama iskeleti 1.200 devire uygun değil çünkü onun sarsıntısı vesaire şunları, bunları... Bu durumda ben yaptım. Kendim kullanırsam problem yok ama dışarıya satarsam o zaman ben imalatçı mı kabul edileceğim yoksa üçkâğıtçı mı kabul edileceğim?

TİCARET BAKANLIĞI ÜRÜN GÜVENLİĞİ VE DENETİMİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ V. HAKKI KARABÖRKLÜ – Efendim, eğer siz kendi adınızı koyarak onu satıyorsanız normal bir tacir gibi düşünülebilir. Bu durumda imalatçı kabul ediliyorsunuz değiştirdiğiniz için. Zaten 11/1 bunu karşılıyor.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Kendi adımlı kullanıyorsam.

TİCARET BAKANLIĞI ÜRÜN GÜVENLİĞİ VE DENETİMİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ V. HAKKI KARABÖRKLÜ – Evet ama kendi adımız değil de yine o esas imalatçının adımlı kullanarak farklı bir ürünü satıyorsanız o zaman hem dediğiniz, buyurduğunuz gibi sahtekârlık yapılıyor demektir hem de yine üretici olarak kabul edilir.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Şimdi, soru şu, ben anladım bu işi, soru şu: 2018 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna inen kanunda bu metin varken şimdi niye vazgeçtiniz? Tercümede mi bir hata yapıldı yoksa AB görüş mü değiştirdi?

TİCARET BAKANLIĞI ÜRÜN GÜVENLİĞİ VE DENETİMİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ V. HAKKI KARABÖRKLÜ – Efendim 11/1 bunu karşılıyor diye biz çıkarttık onu.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Ama bu farklı.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Sayın Başkan, Anayasa Mahkemesi örneğimizdeki cümleyi...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Affedersiniz Tacettin Bey.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Tekrar dışarıya hortum yaptırdığınızı düşünün lütfen. Yani makineyi siz yapıyorsunuz ama kullandığımız su tahliye hortumunu dışarıya yaptırıyorsunuz ve problem oradan çıkıyor. Ama makinenin...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – O zaman makineye bir şey olmaz o iş.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Makinenin imalatçısı sensin ama kullandığın parça, hortum dışarıda yapılıyor.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Efendim ben bu hortumu yapıp satmıyorum ki ben makineden sorumluyum.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Dolayısıyla hortumundan da sorumlusun.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Hortumdan sorumlu olamam ben.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Şimdi, sanki öyle gibi algılanıyor.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Şimdi, bakın, Sayın Genel Müdürüm, birinde “piyasaya arz eden ve bulunduran...” Öbürü de diyor ki (5)’inci fıkrada: “Piyasaya arz edilmiş ve bulundurulmuş ürün üzerinde değişiklik yapan...” (1)’inci fıkra karşılıyor.

Arkadaşlar, bunda anlaşılmadık.

Biz anlaştık sizle de arkadaşlarla anlaşılmadık.

Arkadaşlar bakın, (5)’i iyi anlamamışsınız “bulunan ve kullanımda olan” diyor bakın. “Piyasada arz edilmiş veya kullanımdaki bir ürünü...” diyor. “İkinci el bir ürünü boyayarak, süsleyerek, makyaj yaparak yeni bir ürün gibi piyasaya arz eden, yeniden arz eden...” diyor, yeniden arz var burada.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Değiştiriyor yani.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Veya üzerine yeni bir işlem yapıp...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Ama o yine arza giriyor ya, tekrar arza giriyor zaten o. Tahsin Bey, tekrar arza giriyor ya bence.

Oya mı sunayım, çekiyor musunuz?

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Çekelim.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Çektik, peki, oya sunmadan. Reddetmeyelim o zaman öyleyse.

İstersen oya sunup reddedeyim? Bunu araştıralım.

Evet 11’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

12’nci maddeyi okutuyorum:

İzlenebilirlik

MADDE 12- (1) İktisadi işletmeciler, tedarik zincirinde yer alan bir önceki ve varsa bir sonraki iktisadi işletmecinin ismi, ticari unvanı veya markası ve irtibat bilgileri- ile ürünün takibini kolaylaştıracak diğer bilgilerin kaydını düzenli bir şekilde tutar, ürünü piyasaya arz ettikleri veya piyasada bulundurmaya başladıkları tarihten itibaren en az on yıl boyunca muhafaza eder ve talebi halinde yetkili kuruluşa sunarlar.

(2) Birinci fıkrada belirtilen yükümlülükler; bir ürünü elektronik ortamda piyasaya arz eden veya bulunduranlar, başkalarına ait iktisadi ve ticari faaliyetlerin yapılmasına elektronik ticaret ortamını sağlayan aracı hizmet sağlayıcıları ile radyo ve televizyon gibi medya hizmet sağlayıcıları için de geçerlidir.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Madde üzerinde önerge yok.

12'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

13'üncü maddeyi okutuyorum:

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Uygunluk İşaretleri ve Belgeleri, Uygunluk Değerlendirme İşlemleri ve Kuruluşları

Uygunluk işaretleri ve belgeleri, uygunluk değerlendirme işlemleri

MADDE 13- (1) Ürünün piyasaya arz edilebilmesi, piyasada bulundurulabilmesi veya hizmete sunulabilmesi için teknik düzenlemede bu ürüne ilişkin öngörülen zorunlu uygunluk değerlendirme işlemlerinin tamamlanması ve olumlu sonuçlanması gerekir.

(2) Bir teknik düzenlemenin gerektirdiği ürünlere ilişkin her türlü uygunluk işareti ve belgesinin, test raporlarının ve diğer belgelerin gerçeğe aykırı şekilde düzenlenmesi, kullanılması, tahrif veya taklit edilmesi yasaktır.

(3) Uygunluk işaretleri, sadece teknik düzenlemelerin bu işaretlerin konulmasını öngördüğü ürünlerde kullanılabilir.

(4) Ürünün uygunluğunu gösteren işaret ve belgeler, uygulama mevzuatında veya teknik düzenlemede belirtilen usul ve esaslara uygun olarak düzenlenir ve kullanılır.

(5) Ürüne, uygunluk işaretinin anlamı ve şekli hakkında üçüncü tarafları yanıltacak başka işaretler veya betimlemeler konulamaz. Diğer her türlü işaret ürüne ancak uygunluk işaretinin görünebilirliğini, okunabilirliğini ve anlamını bozmayacak şekilde konulabilir.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – 13'üncü madde üzerinde önerge yok.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

14'üncü maddeyi okutuyorum:

Uygunluk değerlendirme kuruluşları ve onaylanmış kuruluşlar

MADDE 14- (1) Yetkili kuruluş, teknik düzenlemenin gerektirdiği hallerde, uygulama mevzuatında ve teknik düzenlemede belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde onaylanmış kuruluşlar dahil olmak üzere uygunluk değerlendirme kuruluşlarını görevlendirebilir.

(2) Görevlendirme olsun veya olmasın, uygunluk değerlendirme kuruluşları, teknik düzenleme kapsamındaki faaliyetlerinden dolayı bu teknik düzenlemeyi yürüten yetkili kuruluşa karşı sorumludur.

(3) Uygunluk değerlendirme kuruluşları;

a) Uygulama mevzuatında ve teknik düzenlemelerde yer alan usul ve esaslara uyar; bağımsız, tarafsız ve şeffaf bir şekilde hizmet verir.

b) Faaliyetleri ile ilgili her türlü belge ve kaydı, teknik düzenlemede belirtilen süre, süre belirtilmediği durumlarda ise bu belge ve kayıtların düzenlendiği tarihten itibaren en az on yıl boyunca muhafaza eder ve talebi halinde yetkili kuruluşa sunar.

(4) Yetkili kuruluş, yetki alanına giren uygunluk değerlendirme kuruluşlarının uygulama mevzuatında ve teknik düzenlemelerde belirtilen nitelikleri karşılamaya devam edip etmediğini, sorumlulukları yerine getirip getirmediğini ve faaliyetleri öngörülen koşullara uygun olarak sürdürüp sürdürmediğini izler ve denetler.

(5) Yetkili kuruluş, dördüncü fıkrada belirtilen izleme ve denetleme faaliyetinin sonuçlarının olumsuz çıkması halinde, bu uygunsuzlukların düzeltilmesi için uygunluk değerlendirme kuruluşuna acil haller dışında makul bir süre verebilir. Yetkili kuruluş, nihai kararını verene kadar uygunluk değerlendirme kuruluşunun uygunsuzluğa konu faaliyetini askıya alabilir veya kısıtlayabilir. Yetkili kuruluş, verilen sürede uygunsuzluğun giderilmemesi halinde, uygunluk değerlendirme kuruluşunun teknik düzenleme kapsamındaki faaliyetlerini, uygunsuzlukla orantılı olarak süreli veya süresiz kısıtlayabilir veya tamamen durdurabilir; bu uygunluk değerlendirme kuruluşu bir onaylanmış kuruluş ise bu statüsünü geri çekebilir.

(6) Uygunluk değerlendirme kuruluşlarından faaliyeti kısıtlanan, askıya alınan, faaliyetine son verilen veya kendi isteği ile faaliyetine son verenler, uygunluk değerlendirme işlemleri ile ilgili belge ve kayıtları, uygunluk değerlendirme işlemini devam ettirmek üzere başka bir uygunluk değerlendirme kuruluşuna veya yetkili kuruluşa teslim eder veya yetkili kuruluşun talebi halinde sunmak üzere muhafaza eder.

(7) Türkiye’de yerleşik uygunluk değerlendirme kuruluşlarının akreditasyonunu kamu kuruluşu olan ulusal akreditasyon kuruluşu yapar. Uygunluk değerlendirme kuruluşları, ulusal akreditasyon kuruluşunun akreditasyon hizmeti vermediği alanlarda Avrupa Birliği üyesi ülkelerin bu alanda akreditasyon hizmeti veren ulusal akreditasyon kuruluşlarına başvurabilir.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Madde üzerinde 1 adet önerge var, okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2537) esas numaralı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanun Teklifi’nin 14’üncü maddesinin (5)’inci fıkrasında “acil haller dışında” ibaresinden sonra gelmek üzere “30 işgününe kadar makul bir süre verilebilir” ibaresinin gelmesini arz ve teklif ederiz.

Müzeyyen Şevkin

Tacettin Bayır

Tahsin Tarhan

Adana

İzmir

Kocaeli

Ahmet Akın

Haydar Akar

Balıkesir

Kocaeli

Gerekçe:

Teklifte geçen “makul süre” kavramının netleştirilmesi, “süre” unsurunun yasa metninde yer alması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Bir açıklama...

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – “Makul süre” istismara açık, böyle bir şey olmaz, onun için biz “30 gün” diyoruz. Böyle bir kanun olmaz. Onun için...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – AB’de var mı böyle bir şey?

Peki, biz bunu “30 gün” yapsak, nedir bu konu?

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Avrupa’da geçer de Türkiye’de geçmez “makul süre”, orada etik kurallar var Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Hulusi Bey, buyurun.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Sayın Başkanım, AB mevzuatı böyle. Kaldı ki burada uygunluk değerlendirme kuruluşlarından bahsediyoruz, çok spesifik alanlar, çok ileri derecede teknik gereklilik gerektiren -mesela medikalde olduğu gibi- alanlar var. Dolayısıyla her işe ve her işleme, bazı şeylere otuz gün yetmeyebilir, bazı kuruluşların bu eksiklerini giderebilmesi için. Mesela “altmış gün” dedik, bu takdirde basit şeyler için bile altmış gün devreye girer. O da başka bir...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Hayır, burada “kadar” diyor. Mesela “otuz güne kadar” diyorsa “altmış güne kadar” diyebilir. Teknik olarak soruyorum arkadaşlar “makul süre” bir ay mıdır, bir yıl mıdır, altı ay mıdır? Genel kabul görmüş bir şey var mıdır makul süreyle ilgili?

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Hayır yok.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Mesela üç yıl da makul süre midir?

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Öyle bir örnekle kolay kolay karşılaşılmaz.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – “Makul süre bu” diyebilir mi birisi?

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Diyemez ki, nasıl der?

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Neden diyemez?

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Şöyle: Burada bahsettiğiniz uygunluk değerlendirme kuruluşu ya “c” işareti konusunda onaylanmış kuruluştur ya da ürün güvenliği konusunda belgelendirme yapan akredite bir kuruluştur.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Aynı iş kolundaki iki işletmeyi ayrı uygunluk değerlendirme kuruluşu izlerken biri otuz günlük biri üç aylık makul süre verebilir mi?

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Şöyle Sayın Başkanım: Burada söz konusu olan uygunluk değerlendirme kuruluşlarına verdiğimiz süre bizim.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – İşte onu diyorum.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Aynı şeyde veremez, o makul olmaz zaten. Uygunluk değerlendirme kuruluşlarına dönük bir yaptırımdan bahsediyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Hulusi Bey önemli bir şey söylüyor. Biz bunu kurumlara değil, uygunluk değerlendirme kuruluşlarına veriyormuşuz. Ben bunu firma diye anladım.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Şimdi, bakın Sayın Başkanım, bazı alanlarda yetkili kuruluşlarımızın yetkisinin düşmesinin bedelini Türkiye ekonomisi çok ağır ödüyor biliyorsunuz. Dolayısıyla burada bakanlıklarımızın, ülke şartını da dikkate alarak makul süre tanımaları ülke ekonomisi açısından büyük önem arz ediyor.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Teşekkür ediyorum Hulusi Bey.

Şimdi, yetkili kuruluş uygunluk değerlendirme kuruluşlarını akredite ediyor. Onların akredite konusunda herhangi bir eksiklikleri, aksaklıkları olduğu takdirde yetkili kuruluş diyor ki: “Senin durumuna göre...” Zaten bunlar hep birbirlerini biliyorlar, sayısı da pek fazla değil. Diyor ki: “Şu eksikliklerini otuz günde düzelt kardeşim.”

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Tamam iyi niyetle, doğru ama...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Hayır, bu firmalarla ilgili değil, yetkili kuruluşlarla ilgili. Bence bu makul sürenin sınırlandırılması doğru kanaatinde değilim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

14’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, maddeler uzun şekilde devam ediyor. Eğer uygun görürseniz... Bir önerge gelmiştir, önergedeki kanun maddeleri uzun olduğundan dolayı üyelerimize dağıtılan metni okundu kabul edilerek sadece önerge işlemlerine geçilmesi teklifini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bundan sonraki süreçte madde üzerinde önerge varsa onu işleme alacağım, aksi hâlde maddenin oylamasına geçeceğim.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Ürünlerin Denetimi ve Yetkili Kuruluşun Görev, Yetki ve Sorumlulukları

Ürünlerin denetimine ilişkin genel usul ve esaslar

MADDE 15- (1) Yetkili kuruluş, yetki alanına giren ürünlerin teknik düzenlemelere veya 5 inci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen genel ürün güvenliği mevzuatına uygunluğunu doğrulamak amacıyla denetim yapar.

(2) Birinci fıkrada belirtilen denetimin ürünün piyasaya arzından nihai kullanıcıya ulaştığı aşamaya kadar piyasa gözetimi ve denetimi yoluyla yapılması esastır. Ancak, teknik düzenlemelerin gerektirdiği hallerde ve öngördüğü koşullarda denetim; ithalat, ihracat, montaj, hizmete sunum veya bir mal veya hizmet sağlanması sürecinde veya kullanım aşamasında da yapılabilir.

(3) Denetim, yetkili kuruluşun görev ve sorumluluğundadır. Denetim yetkili kuruluş tarafından yapılır veya gerektiğinde bu görev, denetim yapma kapasitesine sahip diğer bir yetkili kuruluşa devredilebilir, Yetki devri, bu Kanunda düzenlenen yaptırımları uygulama ve önlemleri alma yetkisini de içerebilir.

(4) Yetkili kuruluş denetim görevini orantılılık ve tarafsızlık ilkelerine riayet ederek yapar.

(5) Yetkili kuruluş, ürün denetiminin etkin ve hızlı yapılması için gerekli idari ve teknik yapıyı oluşturur, plan ve program hazırlar ve gerektiğinde diğer yetkili kuruluşlarla işbirliği yapar. Yetkili kuruluşlar arasında ortaya çıkabilecek görüş ayrılıklarının giderilmesine ilişkin koordinasyon, Bakanlık tarafından sağlanır.

(6) Bir ürünün teknik düzenlemeye veya 5 inci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen genel ürün güvenliği mevzuatına uygunluğunu gösteren belgelere veya işaretlere sahip olması, yetkili kuruluşun, ürünü bu Kanunun gerektirdiği şekilde denetlemesini, uygun olmayan ürün hakkında bu Kanunda belirtilen önlemleri almasını veya ilgililere yaptırım uygulamasını engellemez.

(7) Denetlenen ürünün test ve/veya muayene sonucunda uygun olmadığının tespiti halinde numune, test veya muayene ve bunlara ilişkin diğer giderler imalatçı veya ithalatçı tarafından karşılanır.

(8) Dış ticarete konu ürünlerin uygunluk denetimlerine ilişkin usul ve esaslar Cumhurbaşkanınca belirlenir.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ - 15'inci madde üzerinde 1 adet önerge vardır, okutuyorum ve işleme alıyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2537) esas numaralı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesinin (4)'üncü fıkrasında "orantılılık" ibaresinden sonra gelmek üzere "ölçülülük" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Müzeyyen Şevkin

Tahsin Tarhan

Ahmet Akın

Adana

Kocaeli

Balıkesir

Haydar Akar

Tacettin Bayır

Kocaeli

İzmir

Gerekçe:

Önergeyle idare ve anayasa hukukundaki temel ayrımlardan biri olan “orantılılık” ibaresinin ardından “ölçülülük” ibaresi eklenmekte, yaptırımların istenen sonuca ulaşmak adına gerekenden daha sert olmaması hüküm altına alınmaktadır.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Neydi? Kanunu hazırlayan...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Ölçülülükle alakalı kısımdı. Zaten birincisinde çekmiştik ölçülülük kısmını, “orantılıyla aynı paralel” demistik.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) - Çekelim o zaman.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Önerge çekilmiştir.

15’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yetkili kuruluşun piyasa gözetimi ve denetiminde görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 16- (1) Yetkili kuruluş piyasaya arz edilmesi hedeflenen, piyasaya arz edilen, piyasada bulundurulmuş veya hizmete sunulan ürünleri; depoda, nakil aracında, işyeri ve üretim tesisi de dahil olmak üzere gerekli görülen yerlerde denetleyebilir ve iktisadi işletmecilerden denetime ilişkin gerek duyduğu belge, bilgi ve kayıtları isteyebilir.

(2) Yetkili kuruluş, ürünleri belirli bir program dahilinde, yeterli ölçekte ve sıklıkta, işaret veya belge kontrolü veya duysal inceleme yaparak ve gerektiğinde numune almak suretiyle veya yerinde muayene ve/veya test yoluyla denetler ve bu işlemleri kayıt altına alır.

(3) Yetkili kuruluş, yaptığı denetimler veya aldığı bilgi, ihbar veya şikayetler neticesinde bir ürünün risk taşıdığına dair yeterli gerekçe bulunduğu kanaat getirirse, risk değerlendirmesi yapar. Ürünün ciddi bir risk taşıyıp taşımadığına ilişkin nihai karar, riskin doğurabileceği tehlikenin niteliği ve gerçekleşme, olasılığı göz önünde bulundurularak yapılan bu risk değerlendirmesine dayanır. Daha yüksek bir güvenlik seviyesinin olasılığı veya piyasada daha düşük riskli ürünlerin varlığı bir ürünün güvenli olmadığı veya ciddi risk taşıdığı anlamına gelmez.

(4) Ürüne ilişkin, uygunluk işareti veya teknik düzenlemenin gerektirdiği teknik dosya, etiket ve talimatların bulunmaması, eksik veya yetersiz olması veya yanlış kullanılması halinde yetkili kuruluş üçüncü fıkrada belirtilen risk değerlendirmesini yapmak için yeterli gerekçenin bulunduğunu varsayabilir. Bu durumda, yapacağı risk değerlendirmesinin sonucundan bağımsız olarak yetkili kuruluş, tespit ettiği bu fıkra kapsamındaki uygunsuzlukların giderilmesini, bunun gerçekleşmemesi halinde iktisadi işletmeciden bu Kanunda öngörülen önlemlerden uygun ve gerekli gördüklerinin alınmasını ister. Bu uygunsuzlukların devam etmesi halinde yetkili kuruluş, ürünün piyasaya arzının yasaklanması veya kısıtlanması için gerekli tüm önlemleri alır veya piyasada bulunan ürünün geri çağırılmasını veya piyasadan çekilmesini sağlar.

(5) Ürünün ciddi risk taşıdığı haller dışında yetkili kuruluş, önlemlere ilişkin nihai kararı almadan önce iktisadi işletmeciye savunma yapabilmesi için on iş gününden az olmamak üzere makul bir süre verir. Yetkili kuruluş bu Kanun kapsamında aldığı önlem ve idari yaptırıma ilişkin kararını iktisadi işletmeciye bildirdiği tebligatta bu kararın dayandığı gerekçeleri, varsa çözüm önerilerini, yasal itiraz yollarını ve süre sınırlarını da belirtir.

(6) İktisadi işletmeci, 7 nci, 8 inci, 9 uncu ve 10 uncu maddelerde düzenlenen yükümlülükleri ölçüsünde aşağıdaki düzeltici önlemlerden uygun ve gerekli olanları orantılılık ilkesine riayet ederek zamanında ve etkili olacak şekilde alır. Aksi takdirde, yetkili kuruluş, gerektiğinde bir süre sınırı da koyarak iktisadi işletmeciden;

a) Ürünün taşıdığı risk ve alınan düzeltici önlemler ve sonuçları hakkında yetkili kuruluşun eksiksiz ve ayrıntılı bir şekilde bilgilendirilmesi,

b) Uygun olmayan bir ürünün uygunluğunu sağlamak için gerekli önlemlerin alınması,

c) Belli durumlarda veya belli kişiler bakımından risk taşıyabilecek ürünlerin; riskler hakkında uygun, açık ve kolayca anlaşılabilir Türkçe uyarılarla işaretlenmesi ve bu risklerin ürüne eşlik eden belgelerde yer alan montaj, kullanım ve bakım talimatları ile güvenlik kurallarında açıkça belirtilmesi veya bu ürünlerin piyasaya arzının uygunluğunu temin edecek ön koşullara tabi tutulması ve risk altındaki kişilerin riskler hakkında ivedilikle ve uygun şekillerde uyarılması,

ç) Hakkında ciddi risk taşıdığına dair belirtilerin bulunduğu ürünlerin piyasaya arzının, piyasada bulundurulmasının, önerilmesi veya teşhir edilmesinin gerekli değerlendirmeler ve kontroller için ihtiyaç duyulacak zaman süresince geçici olarak durdurulması,

d) Ciddi risk taşıyan ürünlerin piyasaya arzının ivedilikle durdurulması, piyasada bulundurulmasının önlenmesi, piyasadaki çekilmesi ve geri çağılması, dağıtıcıların bu kararlardan haberdar olmaları ve kararlara uymalarını sağlamak amacıyla gerekli tedbirlerin alınması ve ürünün taşıdığı riskler hakkında nihai kullanıcıların uyarılması, ürünlerin uygun koşullarda imhası veya işlevsiz hale getirilmesi, öneri ve teşhirinin durdurulması,

e) İktisadi işletmeci tarafından alınan önlemlerin, piyasaya arz ettiği ve önleme konu her bir ürün için etkin bir şekilde ve eksiksiz uygulanmış olduğunun yetkili kuruluşa bildirilmesi, önlemlerinden uygun ve gerekli gördüklerini almasını ister.

(7) Yetkili kuruluş, altıncı fıkrada öngörülen önlemler dışında, gerekli gördüğü veya teknik düzenlemede yer alan diğer önlemlerin alınmasını iktisadi işletmeciden isteyebilir veya bu önlemleri kendisi alabilir.

(8) Yetkili kuruluş, iktisadi işletmecinin aldığı altıncı fıkrada belirtilen düzeltici önlemler ile kendi aldığı bu Kanun kapsamındaki önlemleri 23 üncü madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla kendi İnternet sitesinde veya gerekli gördüğü diğer uygun yöntemlerle ivedilikle ilan eder.

(9) Yetkili kuruluş, gerektiğinde bu Kanun kapsamına giren konulara ilişkin şikayetlerin ulaştırılabileceği veya bilgi alınabilecek ürün güvenliği yardım masası oluşturur ve bu birimin görev alanına giren konular ile irtibat bilgilerini uygun bir şekilde duyurur.

(10) Yetkili kuruluşlar tarafından düzenlenen eğitime katılarak piyasa gözetimi ve denetimi sertifikası almış olan personele, fiilen piyasa gözetimi ve denetimi için görevlendirilmeleri halinde 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanununa göre hak ettikleri gündeliklerin bir buçuk katı tutarında gündelik ödenir. Ancak, 6245 sayılı Kanununun 33 üncü maddesinin (b) fıkrasında sayılanlar hakkında bu madde hükmü uygulanmaz.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – 16'ncı madde üzerinde önerge yok.

16'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yetkili kuruluşun denetime ilişkin diğer yetkileri

MADDE 17- (1) İktisadi işletmecinin gerekli önlemleri almaması, zamanında almaması veya aldığı önlemleri yetkili kuruluşun eksik veya yetersiz bulması veya iktisadi işletmecinin tespit edilememesi halinde, yetkili kuruluş 16 ncı maddenin altıncı fıkrasının (d) bendinde öngörülen önlemleri alır.

(2) Piyasaya arz edilen veya piyasada bulundurulmuş uygun olmayan bir ürünün internet üzerinden satışının yapılması halinde, yetkili kuruluş aracı hizmet sağlayıcıya içeriğin çıkartılması için internet sayfalarındaki iletişim araçları, alan adı, IP adresi ve benzeri kaynaklarla elde edilen bilgiler üzerinden elektronik posta veya diğer iletişim araçları ile bildirimde bulunur. İçeriğin yirmidört saat içerisinde aracı hizmet sağlayıcı tarafından çıkartılmaması halinde yetkili kuruluş uygun olmayan ürüne ilişkin içeriğe erişimin engellenmesine karar verir ve bu kararı uygulanmak üzere Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna bildirir. İnternet sitesinin doğrudan iktisadi işletmeciye ait olması durumunda aynı uygulama yapılır. Bu fıkra kapsamında verilen erişimin engellenmesi kararı içeriğe erişimin engellenmesi (URL vb.) yöntemiyle verilir.

(3) Uygun olmayan bir ürünün televizyon veya radyo üzerinden satışının durdurulması medya hizmet sağlayıcı kuruluştan istenir. Medya hizmet sağlayıcı kuruluş, satışın durdurulması için yetkili kuruluş ile işbirliği yapar. Yetkili kuruluş, satışın durdurulması kararını Radyo ve Televizyon Üst Kuruluna bildirir.

(4) Yetkili kuruluşun görevlendirdiği gerçek veya tüzel kişi tarafından, piyasa gözetimi ve denetimi amacıyla kimliği açıklanmadan ve internet, radyo ve televizyon gibi uzaktan iletişim aracı üzerinden satın alınan ürünler denetimlerde numune olarak esas alınır.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – 17’nci madde üzerinde 1 adet önerge vardır, okutup işleme alıyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2537) esas numaralı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanun Teklifi’nin 17’nci maddesinin (2)’nci fıkrasının ilk cümlesinde bulunan “üzerinden” ibaresinden sonra gelmek üzere “tanıtımı ve” ibaresinin eklenmesini; (3)’üncü fıkranın ilk cümlesindeki “üzerinden” ibaresinden sonra gelmek üzere “tanıtımı ve” ibaresinin eklenmesini ve ikinci cümledeki “sağlayıcı kuruluş” ibaresinden sonra “tanıtımı ve” ibaresinin eklenmesini; maddeye aşağıdaki fıkraların eklenmesini arz ve teklif ederiz.

“(5) Yetkili kuruluş, sorumluluk alanında bulunan ürünlere ilişkin hizmetlerin yerine getirilmesine, sınai ve ticari tesislerin faaliyetlerine ilişkin gerekli kriterler belirleyebilir. Yetkili kuruluş tarafından yürürlüğe konulan düzenlemelere uyulması zorunludur.

(6) Yetkili kuruluş tarafından yürürlüğe konulan düzenlemelere uygunluk sağlanması için zamana ihtiyaç duyulması halinde, bu eksiklikler giderilinceye kadar, ölçülülük ve orantılılık ilkeleri çerçevesinde sınai ve ticari faaliyetin durdurulmasına karar verilebilir.”

Müzeyyen Şevkin

Tacettin Bayır

Tahsin Tarhan

Adana

İzmir

Kocaeli

Ahmet Akın

Haydar Akar

Balıkesir

Kocaeli

Gerekçe:

Piyasaya arz edilen ya da piyasada bulunan, uygun olmayan bir ürünün internet üzerinden satışıyla oluşacak sonuçlar kadar o ürünün tanıtımın yapılması da aynı sonuçları doğurabilecektir. (2)'nci ve (3)'üncü fıkradaki önergeyle bu durumun önüne geçilmesi amaçlanmaktadır. Önergeyle getirilen (5)'inci ve (6)'ncü fıkralar, kamu kurumu olan yetkili kuruluşların denetim faaliyetleri kapsamında ticari ve sınai faaliyetleri durdurabilme yetkisini de düzenlenmektedir.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Şimdi, evet, değerli arkadaşlar, burada (1)'inci, (2)'nci fıkradaki ve (3)'üncü fıkrada gelen “satışımın” ibaresinden önce “tanıtımı” diye söylüyor. Tanıtım ile satış farklı. Yani arkadaşlar, aslında kötü niyetli bir şeyin reklamasyon yapıyor gibi, tanıtımını veya altyapı oluşturmasını engellemek üzere yapılmış önemli bir şey diye düşünüyorum; sanki bir eksiliği giderecek bir unsur gibi geliyor bana.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Sayın Başkanım, son derece gerekli, doğru ancak Elektronik Ticaretin Düzenlenmesiyle İlgili Kanun'da bu yetki bir başka bakanlığa verildiği için bu tanımı buraya koyduğumuzda 2 bakanlık arasında yetki çatışması yaşayacağız.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Hangi bakanlığa vermişiz?

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Ulaştırma Bakanlığında.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Bir dakika, biz ürün yönetim ve denetim temel yasasını yapıyoruz, onu da düzenleyecek olan biziz zaten. Temel esaslarını biz belirleyeceğiz, bu kanun belirleyecek.

Arkadaşlar, satışını engellemek için biz Ulaştırma Bakanlığından istemeyecek miyiz? Tanıtımını engellemek için ise yine Ulaştırma Bakanlığından isteyeceğiz. Açıklamanız burayla örtüşmüyor.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Sayın Vekilim, bu doğru, bizim önerimiz doğru.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Ben aynı kanaatim arkadaşla ama iyi açıklarsanız kanaatimiz değişebilir. Ben gördüğüm birinci şeyle ilgili konuşuyorum, (5) ve (6)'ya bakmadım. Yani tanıtım ve satış Ulaştırma Bakanlığının kanununda varsa burada olmasına bir engel değil.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Bunu talep edebilir Bakanlık zaten, o talep etmek ayrı bir şey.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Ama satışını niye koyuyoruz?

Hulusi Bey, şu anda bu, satışıyla bu kanun olmasa Ulaştırma Bakanlığı bununla ilgili bir şey yapabilir mi?

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Şikâyet üzerine inceler ve durdurma alır.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – O zaman bu kanuna ihtiyaç yok, bizim satışla ilgili bu maddeyi koymamıza ihtiyaç yok.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Ama ürün güvenliği noktasında burada bizi ilgilendirdiği için Sayın Başkanım...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – O zaman tanıtım da ürün güvenliği.

Ama bir dakika, şöyle bir şey var: Arz edilen veya arz etmeye niyetlenen... “Niyet” ne demek? Tanıtım demek. Doğru mu, yanlış mı?

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – O üretilmesi gereken...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Kanunun amacı arz edilen ve arz edilmeye niyetlenen... Tanıtım ne için yapılır? Niyetlenmek için yapılır.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Arzı gerçekleştirmek için.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Bence bu doğru bir şey gibi geliyor. Suya sabuna dokunmaz bu tanıtım, bu şeyler.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Daha önce de varmış.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Daha öncesinde varmış, tercüme hatası mı var arkadaşlar?

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Hayır hayır, Sayın Başkanım, Reklam Kurulunun alanına müdahale olmaması için çektiler.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Arkadaşlar bize Ulaştırma Bakanlığının... Biz her şeye müdahale edebiliriz ya. Kusura bakmayın, reklamı... Yani niyetlenen bir malın... “Piyasada bulundurulma amacıyla...” diyor, “bulundurulmuşu” demiyor. Arz ve şeyin... Adam bir şeyin tanıtımını yaparken simülasyon bir tanıtım yapmayacak herhâlde.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Sayın Başkanım, buna normalde burada olması gereken olarak baktığımızda, bu takdirde böyle bir reklamın durdurulması ve cezai yaptırımıyla ilgili düzenleme de yapmamız lazım.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Efendim o başka kanunun işi. Bence uygun gibi geliyor bu. Yani şeye dokunmuyor.

(5)'inci fıkra ne diyor: “Yetkili kuruluş, sorumluluk alanında bulunanlara ilişkin hizmetlerin yerine getirilmesine ve ticari tesislerin faaliyetine ilişkin gereklilikleri isteyebilirler. Yetkili kuruluş tarafından yürürlüğe konulan düzenlemeye uyulması zorunludur.” Bu ne getiriyor?

TİCARET BAKAN YARDIMCISI SEZAI UÇARMAK – Küçük bir açıklama bir cümlelik...

Tüketici Kanunu'nda bu hüküm var. Reklam Kurulunun konuları arasında efendim bu.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Hangisi (5) mi, önceki mi?

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Tanıtımı diyor.

TİCARET BAKAN YARDIMCISI SEZAI UÇARMAK – Tanıtım kısmı.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – O zaman arkadaşlar biz bu satışı niye koyuyoruz ya?

Sayın Bakan Yardımcım, kanunun “Amaç ve Kapsam” kısmında ne diyor? “Piyasaya arz edilen veya arzına niyetlenen...” diyor. Bu tanıtım neyi gösterir?

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Başkanım biraz çalışsınlar, atlayalım.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Evet, önerge sahibinin teklifi üzerine atlayalım. Bence makul geliyor; (5)'i, (6)'yı bilmiyorum.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Çalışın biraz.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Evet, önergeyi çekelim mi? Oylayıp reddetmeyelim.

Evet, bu maddeyi atlıyoruz. Bir sonraki maddeye geçiyoruz.

İktisadi işletmeciler tarafından alınan önlemlerin duyurulması

MADDE 18- (1) Risk taşıyan ürünlerle ilgili olarak kendiliğinden veya yetkili kuruluşun talebi üzerine bu Kanunun gerektirdiği önlemleri alan iktisadi işletmeci, bu önlemler ve ürünün içerdiği riskler hakkındaki bilgileri etkili olacak şekilde duyurur ve duyurunun kapsamına göre engellilerin erişebilirliğini dikkate alır. Duyuru, asgari aşağıdaki bilgileri içerir:

- Ürünü tanıttacak marka, model veya cins ismi veya diğer ayırt edici özellikler.
- Mümkün ise ürünün fotoğrafı veya resimli tasviri.
- Alınan önlem.
- Önlemi gerektiren sorunun açık ve anlaşılır tanıtımı.

d) Sorumlu iktisadi işletmecinin isim, adres ve diğer iletişim bilgileri.

e) Riskten sakınmak veya sorunu gidermek için önerilen yöntemler.

(2) Yetkili kuruluş, birinci fıkrada belirtilen duyuruyu veya duyuru şeklini uygun bulmaz veya yetersiz görürse, duyurunun daha uygun bir şekilde ve yöntemlerle tekrar edilmesini talep edebilir.

(3) Dağıtıcılar, iktisadi işletmecinin ürüne ilişkin riskler ve önlemler hakkında kendilerine bildirdiği bilgileri, varsa tedarik zincirindeki bir sonraki dağıtıcıya iletmek ve birinci fıkrada belirtilen duyuruyu müşterilerinin kolaylıkla görebileceği veya ulaşabileceği yerlere koymak zorundadır.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – 18’inci madde üzerinde önerge yok.

18’inci madde maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Ürünün geri çağırılması

MADDE 19- (1) Alınan diğer önlemlerin riskin ortadan kaldırılmasında yetersiz kalması durumunda iktisadi işletmeci kendiliğinden veya yetkili kuruluşun talebi üzerine ürünü geri çağırır.

(2) İktisadi işletmeci geri çağırma önlemini, 18 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilenlere ilaveten aşağıdaki bilgileri de ekleyerek duyurur:

a) Ürünün teslim alınacağı veya onarılacağı adres ve irtibat noktaları.

b) Nihai kullanıcıya sunulan teklif ve seçenekler.

(3) İktisadi işletmeci ürünü teslim eden nihai kullanıcıya aşağıdaki seçeneklerden en az birini sunar:

a) Ürünün geri çağırılmasına yol açan sorunun giderilmesi.

b) Ürünün teslim tarihindeki perakende satış değerinin ödenmesi.

c) Ürünün, teknik düzenlemesine uygun, güvenli ve eşdeğer bir ürünle değiştirilmesi.

(4) Ürünün geri çağırılmasıyla ilgili tüm masraflar ürünü geri çağırılan iktisadi işletmeci tarafından üstlenilir. İktisadi işletmeci, nihai kullanıcıya ek bir maliyet yüklemekten ürünü zamanında ve kolaylıkla teslim edebilmesi için gerekli koşulları sağlamak zorundadır.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – 19’uncu madde üzerinde 1 adet önerge var.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2537) esas numaralı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanun Teklifi’nin 19’uncu maddesinin (3)’üncü fıkrasındaki “seçeneklerden ez az birini” ibaresinin “seçenekleri” ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Müzeyyen Şevkin

Tacettin Bayır

Tahsin Tarhan

Adana

İzmir

Kocaeli

Ahmet Akın

Haydar Akar

Balıkesir

Kocaeli

Gerekçe:

İktisadi işletmecinin üç seçenekten en az birini değil, üçünü de nihai kullanıcıya sunması zorunlu hâle getirilmelidir. Bu sayede kullanıcı isterse parasını iade alacak, isterse ürünü değiştirecek, isterse ürünü tamir ettirebilecektir. Bunu işletmeciye değil kullanıcıya tercihen sormak daha yararlı olacaktır.

Önergeyle bu durumun sağlanması amaçlanmaktadır. Bunu işletmeciye değil kullanıcıya tercihen sunmak daha yararlı olacaktır. Zira madde 21/5'te, bu önergeyle uyumlu biçimde dağıtıcının imalatçı-ithalatçı karşısındaki hakları (para iadesi ya da ürün değişimi hakkı) zaten düzenlenmektedir.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Orada “seçeneklerin sunulması” ile “seçeneklerden en az birinin sunulması” anlam olarak fark etmiyor.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Şöyle, hayır hayır: Bakın, şimdi, bütün işletmeler giderilebilecek arızalı mallarla dolup taşar ve o mallar da hep hurda olur, ondan sonra satamaz hâle gelir.

Yerinde arızası düzeltilecek bir şeylerde, diyelim ki hortumu yırtık. Adama sundun seçeneği: “Kardeşim, hortumunu mu değiştireyim?” “Ben hortumu değiştirmeyi garanti kapsamında görüyorum.” diyecek veya “Malımı mı değiştireyim, parasını mı ödeyeyim?” diyecek. Şimdi, bu üçünden birini sunduğumuz takdirde çok büyük sorunlar ortaya çıkar; sen de imalatçısın.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Ne çıkar? Yani birini tercih...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Peki oya sunalım arkadaşlar.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Sayın Başkanım, bir açıklama yapabilir miyim ama bu konuda?

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Buyurun.

Ben bunu imalatçı olarak uygun görmüyorum.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Bakın, mesela, komplike bir araçtan bahsedelim. İşte bir parçasında arıza çıktı. Biz bütün seçenekleri sunarsak o küçücük parçadan dolayı...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Birini tercih etme hakkını ona verirsek...

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Komple değişim talep edebilir. Piyasa böyle bir şeyin altından kalkamaz.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Hayır hayır, siz seçeneklerden birini seçme hakkını veriyorsunuz. Burada müesseseye bir seçenek sunma mecburiyetini ortaya koyuyor.

Evet, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Efendim, biz de anlayalım, anlayamadık. Bakın, soruyoruz. Bir şeyler söylüyorsunuz, tam anlamaya çalışıyoruz. Sayın Vekilim farklı şeyler söylüyor, “Firmaları iflas ettirir.” falan diyor. Böyle bir dünya yok.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Şimdi, şöyle: Bir ürünün hatalı olması durumunda diyoruz ki: “Bu ürünü geri çekebilirsin ya da düzelttebilirsin, tamir ettirebilirsin.” Böyle bir olay gerçekleştiğinde diyoruz üretici ya da ithalatçı bu seçeneklerden bir ya da bir kaçını tüketiciye sunabilir ama öyle şeyler vardır ki eğer alttaki seçeneklerin hepsini birden tüketiciye “Sen tercih et.” diye sunarsak mesela, aldığımız bir arabanın bir dikiz aynasındaki hatadan dolayı bile arabanın değiştirilmesini isteme hakkınız doğar ki böyle bir şeyin uygulanabilirliği yok.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Dünyada yok öyle bir hak ya.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Ama burada bu ifadeyi böyle yazarsak...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Geri çağırıyor araçları ilgili üretici firmalar, bir tane dikiz aynası problemi olduğu için bütün dikiz aynalarını değiştiriyor. Ama üretici firma çözer, tamam. Tüketicinin de bir talebi olursa bir değerlendirme kurulu olması lazım. Bu araç gerçekten değiştirilmesi gereken bir araç mı? Kim karar verecek? Tüketici karar vermiyor. Üretici zaten buna karar vermez hayatta, değiştirilmesi için ürünün. Yanlış mı düşünüyorum? Ya, siz ürün üretiyorsunuz, hatalı ürün, gerçekten de değişmesi gerekiyor; hiç kimseye bu teklifi sunmazsınız.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Hayır, orada zaten tam da burada bu düzenlemeyi Bakanlığa, yetkili kuruluşa bu yetkiyi veriyoruz biz zaten yani firma yapmazsa Bakanlık yaptırıyor bunu “Geri çekeceksin.” diyor.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Arkadaşlar, şimdi, sizin açıkladığınız ile madde farklı. Madde geri çağırmak mecburiyetinde kalmış durumda olan mallarla ilgili yani hortumu kesilmiş malla ilgili değil. Tamir edilmesi zor, risklerin ortadan kaldırılması tamiratla düzeltilemeyecek ancak geri çağırmak zorunda kaldığı hâlde düzeltilebilecek mallarla ilgili bir durum. Bence bunu yeniden bir değerlendirelim. Onu, madde metnine iyi bakarsak...

Arkadaşlar, biz önergeyi kabul edebilirsek sıkıntıya da düşebiliriz. Hem Hulusi Bey hem teknik arkadaşlar, bürokrat arkadaşlar bu konuyla ilgili beni de ikna etmeleri lazım makul bir şekilde.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Sayın Vekilim, 21/5, 19’a uyumlu hâle gelecek o zaman.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Bence bu önergeyi reddedelim isterseniz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Etmeyin bence.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Aşağıda... Ben oya katılmayayım o zaman, öyleyse.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Aşağıya bırakma, burada çöz.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Hayır, burada çözemem. Burada çözemem çünkü sizin anladığınız gibi bunlar da öyle mi anlıyorlar? Ben sizin anladığınız gibi anlıyorum, doğru görüyorum.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Bak, gene sistem çöktü.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Bir dakika ama bak, şimdi allameicihan değiliz milletvekiliyiz diye, biz de birilerine danışıyoruz. Yani jeoloji konusunda Müzeyyen Hanım bizim en büyük müracaat kapımız. AB konusunda şu anda CHP’den Sibel Hanım, AK PARTİ’den gelmediler, gelselerdi onlar da muhakkak olacaktı.

Evet, değerli arkadaşlar, aşağıda değerlendirilmek üzere önergeyi ben tekrar oylarınıza sunacağım: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

19’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bakın, buna AB mevzuatında da iyi bakın, böyle mi? Ama önerge sanki... Bakın, 19/3’ün (a) bendinde problem var gibi.

Arkadaşlar, dinliyor musunuz beni? Geçti ama. 19’uncu maddenin (3)’üncü fıkrasının (a) bendinde problem var gibi. “Ürünün geriye çağırılması münasebetiyle sorunun giderilmesi.” Ama (1)’inci fıkra “Alınan diğer önlemlerin riskin ortadan kaldırılmasında yetersiz kalması durumunda iktisadi işletmeci kendiliğinden veya yetkili kuruluşun talebi üzerine ürünü geri çağırır.” diyor. “Çağırdığım ürünü tamir edip geri mi vereyim?” diyecek? Bak, çağırdığım ürün muhakkak geri çağırıyorum 19/1’e göre. Doğru mu? 19/1’e göre o ürünü muhakkak geri çağırıyorum. 19/2’ye göre “İktisadi işletmeci geri çağırma önlemini, 18’inci maddenin birinci fıkrasında belirtilenlere ilaveten aşağıdaki bilgileri de ekleyerek duyurur. Ürünün teslim alınacağı yerleri...” Geri çağırma şart, girdim o yola. 18’e göre duyuru yapıyorum. Sonra diyorum ki: Gelen ürünü... Ama ben bu ürünün arızasının nerede olduğunu biliyorum. Çünkü vatandaş bunun farkında değil, fabrika bunun farkında. “Riskli bir iş, direksiyon simidinde problem var.” diyor. “Kilitlenebilir.” diyor. Toyota da öyle yapmıştı herhâlde. “Kilitlenebilir, onun için bana bunu getirin.” diyor. Şimdi, buradan bu kişilere ben, ya herkese aynı şeyi yapmayalım tamir edip geri göndereceğim diye ama arkadaşlar, bir oto servisinde arabamda arıza varsa adam diyor ki: “Ben senin arabanı tamir ettiğim zaman arabanı tamir edene kadar kullanmak üzere emanet bir araba

veririm.” Bunlar nasıl araba verecekler? Bakın, AB’yi bir daha kontrol edin, bu metne bakın. 18’inci ve 19’uncu maddenin (1)’inci fıkrasına göre geri çağırılma mecburiyeti olan, tamir edilme kabiliyeti bulunan ise bu doğru.

TİCARET BAKANLIĞI ÜRÜN GÜVENLİĞİ VE DENETİMİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ V. HAKKI KARABÖRKLÜ – Onu da kapsıyor efendim.

Efendim, burada seri üretim...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Peki, herkese mi aynı uygulayacak, başkalarına farklı seçenek mi sunacak?

TİCARET BAKANLIĞI ÜRÜN GÜVENLİĞİ VE DENETİMİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ V. HAKKI KARABÖRKLÜ – Efendim, aslında orada bir seri üretim söz konusu olduğu için burada. Şimdi, bir şekilde, bir iki tane geldiği zaman o sorunu...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Ama Sayın Genel Müdür, gelmiyor bu, çağırıyorum ben.

TİCARET BAKANLIĞI ÜRÜN GÜVENLİĞİ VE DENETİMİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ V. HAKKI KARABÖRKLÜ – Efendim yok, demek istediğim şey şu: Seri üretim söz konusu. İşte 10 bin tane araç çok basit bir...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Sayın Genel Müdürüm, “30 Ocak 2020 tarihindeki 1 no.lu banttın saat 17.00’de çıkan ürünler arızalıdır.” diye bir rapor geldiyse oradan bir tanesi ihmaldendir, öbürü teknik bir arızadır, seri imalattakidir. Bant numarasını dahi yazar, adam “Seri numarası şu olan araçları ben istiyorum.” der. Dediğiniz örnek bununla ilgili değil.

TİCARET BAKANLIĞI ÜRÜN GÜVENLİĞİ VE DENETİMİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ V. HAKKI KARABÖRKLÜ – Efendim, işte burası seri üretimle ilgili bahsettiğiniz o bant hatasından bir şekilde ürünün daha kullanıcının hiç haberi yokken, hiç kimse farkında değilken, hadise tespit ediliyor. Bu durumda ilan vererek bütün araçları veya sattığı kişilere direkt ulaşarak “Ürünleri getirin.” diyor.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – O zaman, bakın, Sayın Genel Müdürüm... Arkadaşlar, bakın...

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Bant hatası bizi ilgilendirmez ya!

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Bant hatasından olan şey zaten de...

Bakın, arkadaşlar, bu tercihleri farklı farklı kullanabilir mi? Üç tercihten birini farklı farklı kullanabilir mi, herkes ayrı mı kullanır?

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Üretici sunacak. İsterse birini sunar.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Herkese mi?

Bant hatasından. Sayın Genel Müdür dedi ki: “Bin tane araç topluyorum.” Bin tane araçtan bana dedi ki: “Ben seninkini tamir edip vereceğim.” Tahsin Bey’e dedi ki: “Ben seninkinin yenisini veriyorum.” Mehmet Bey dedi ki: “Parasını veriyorum.”

TİCARET BAKAN YARDIMCISI SEZAI UÇARMAK – Öyle bir mekanizmayı idare edemez ki.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – İşte o zaman bir şey yapalım.

TİCARET BAKAN YARDIMCISI SEZAI UÇARMAK – Efendim, burada “en az birini sunar” demekle onlardan hangisini sunacağının yetkisini üreticiye veriyoruz biz, imalatçıya veriyoruz.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Ama biz üreticiye vermeyelim diyoruz, tüketiciyi koruyalım.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Kusurlu malı kullanmak istemiyorum, aracı kullanmak istemiyorum. Parasını alacağım, başka bir araç alacağım. Ya, mecbur muyum? Onlardan kaynaklanan bir kusurdan dolayı, benden değil.

TİCARET BAKAN YARDIMCISI SEZAI UÇARMAK – Küçük bir kusur da olabilir, bir şekilde arızalı üretilmiş olabilir küçük bir yeriyile ilgili. O zaman aracın tümünün...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Değiştirsın tümü ya. Hatalı, riskli bir araçsa ve değiştirmek istiyorsa siz niye darlanıyorsunuz geri çağırılmışsa, onu anlamadım yani ben. Siz niye darlandınız o kadar? Beni koruyacaksın beni, tüketiciyi. Ben o arabayı kullanmak istemiyorum arkadaş! 100 bin kişiye 100 bin kişi. Bunun da 50 bini kullanabilir. Ben anlayamadım ya bunu.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Evet, Sanayi Bakanlığı'ndan...

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI SANAYİ ÜRÜNLERİ GÜVENLİĞİ VE DENETİMİ GENEL MÜDÜRÜ MEHMET BOZDEMİR – Sayın Başkanım, burada iki husus var; birisi gönüllü geri çağırma meselesi. Yani üretici bir malı üretiyor ve piyasaya arz ediyor. Arz ettikten sonra bunu fark ediyor. Fark ettikten sonra -AB'de de var bu uygulama- “Ben bunu geri çağıracağım.” diyor ve yetkili otoriteye bunu bildiriyor. Diyor ki: “Benim bu ürünlerle ilgili...” Şu anda Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına özellikle otomobillerde, birtakım seri elektronik ürünlerde bunlar geliyor. Geldikten sonra bu düzeltme işlemiyle ilgili işlem bizim tarafımızdan kontrol edilip onaylanıyor. Ondan sonra bütün yetkili servislerine bunu bildirerek “Ben bunu bu şekilde yapıyorum.” diye ücretsiz bir şekilde bunları tamir etmesi gerekiyorsa tamir ediyor, “Değiştireceğim.” diyorsa değiştiriyor. Yani bu karar yine bir şekilde yetkili otorite tarafından değerlendiriliyor, bu bir.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Siz mi yapıyorsunuz bunu Türkiye’de?

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI SANAYİ ÜRÜNLERİ GÜVENLİĞİ VE DENETİMİ GENEL MÜDÜRÜ MEHMET BOZDEMİR – Evet.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – İyi, çok güzel, bravo!

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI SANAYİ ÜRÜNLERİ GÜVENLİĞİ VE DENETİMİ GENEL MÜDÜRÜ MEHMET BOZDEMİR – İkinci kısım: Bir de mal piyasaya arz edilmiş, piyasa gözetimi, denetimi yapılarak uygunsuzluk tespit ediliyor, güvensizlik tespit ediliyor. Bu güvensizliği, piyasa gözetimi, denetimini otorite tespit ediyor. Böyle bir durumda yine üretici bu alternatiflerden uygun olanı... Öyle ürün vardır ki bertaraf edilmesi gerekir. Yani, otoriteye bildirir. “Hayır, sen bunu düzeltemezsin.” denir. Bunu bertaraf etmen gerekir veya “Düzeltebilirsiniz.” dedi, yine, o uzman otorite onu değerlendirir, düzeltme yetkisini verir ve ilgili bayilerine bildirerek çağırır, bunları düzeltir. Yani, iki husus var burada. Bunların her hâlükârda her ikisi de yetkili otorite tarafından gözden geçilip onaydan geçiyor.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Evet, değerli arkadaşlar, şimdi Bakanlıkta çalışan arkadaşlarımızdan bize bir şey geldi. Bu faydalı olacak diye tahmin ediyorum. Bu konuyla ilgili Avrupa’da ve dünyada yapılmış uygulamalar var. -Firma adını söylesek arkadaşlar yazmaz herhâlde şeye girmesin diye- WAYB Pico araç koltuğu... 4.600 araç koltuğunda problem varmış. Etkilenen tüketici grubu çocuklarmış. Araç koltuğunun alüminyum baş kısmının kırılabilir olması, olası kazalarda riskin artması... Firma tamir edilmesi için plan geliştirdiğini açıklamış, ürüne sahip kişilerin kendileriyle iletişime geçmesini talep etmiş.

İki: Vauxhall marka otomobil Zafira C modeli otomobil tavan sistemi... Zafira C serisi araçlarının tümü, aracın tavan sistemine ilave port bagaj eklendiğinde tavanın araçtan kopması riski... Firma araç sahiplerine satıcıya başvurarak araçlarını test ettirmelerini -risk varmış burada- test sonucuna göre aracın ilgili parçasının değiştirilmesi teklifini sunuyor. Yani, yetki firmaya verilmiş, kendisi tespit ediyor bu işi.

Üç: Honda. 2019 model Honda SR ve SUV otomobil, 134 adet otomobil... Ürünün motor ve yakıt sistemindeki bir sorunun yangına sebebiyet verme riski... Firma geri çağırılmaya konu araç sahiplerine ulaşarak ücretsiz parça değişimi imkânı sunmuştur.

Dört: Volvo. 2014-2019 yılları arasında üretilen S60, S80, S90, V40, V60, V70, V90; 500 bin adet otomobil... Ürünün motor sistemindeki bir sorunun yangına sebebiyet verme riski... Temmuz 2019 tarihli geri çağırma duyurusunun ardından firma henüz tüketiciler için sunduğu seçenekleri belirlememiştir.

Arkadaşlar, bence şu örneklere baktığımızda madde metninin doğru olduğu anlaşılıyor.

Evet, burada daha örnekler var. Mesela Ford: 2017 model Ford Explorer, 311 bin 937 araç. Otomobilin sürücü koltuğunun kenar konsolunun kesici özelliği nedeniyle yaralanma riski oluşturması... Firma otomobilin sorunlu kısmını tamir seçeneğini sunmuştur.

Mesela, yine başka olanlardan biri: General Motor, 3,5 milyon adet pikap aracın 2014-2018 yılları arasında araçların elektrikli fren kontrol modülünün hatalı olması nedeniyle kazaya sebebiyet verme riski bulunması... Firma hatalı modülün yeniden programlayacaklarını duyurmuştur. Yani, 3,5 milyon araç. Bunlar bendeki örnekler. Ben bu örneklere bakınca...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Eğer fren sisteminde ya da çok basit şeylerden dolayı geri çağırılanlarda değiştirme tabii ki söz konusu olmaz yani ama bunun ona göre düzenlenmesi lazım.

Siz -Sanayi Bakanlığı mıydı- Türkiye’de bununla ilgili hiçbir işlem yaptınız mı şimdiye kadar?

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI SANAYİ ÜRÜNLERİ GÜVENLİĞİ VE DENETİMİ GENEL MÜDÜRÜ MEHMET BOZDEMİR – Tabii.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hangi firmayla ilgili yaptınız?

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI SANAYİ ÜRÜNLERİ GÜVENLİĞİ VE DENETİMİ GENEL MÜDÜRÜ MEHMET BOZDEMİR – Yani bugün yabancı otomobil firmalarının birçoğunda, Türkiye’de üretim yapanlar da dâhil...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkanım, tüketici lehine bir şey konulması lazım.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Şimdi, hata belirleniyor yetkili kuruluş tarafından. Kuruluş firmaya belirtiyor. Firma da seçenekleri belirliyor. “Yapmayacağım.” demiyor, diyor ki: “Ben değiştiririm. İade ederim. Arızayı...”

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ama bak, ben kurumun ya da firmanın bana önerdiği şeyi yapmak zorunda kalıyorum. Bu hasar...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Eğer öyle bir şey olmazsa mahkemeye müracaat ediyorsunuz. Firmanın bana sunduğunu kabul etmiyorsun ama mahkemeye müracaat ediyorsunuz.

Bence önerge doğru. Kifayetimizakere diyorum, teşekkür ediyorum.

BEŞİNCİ BÖLÜM

İdari Para Cezaları, Yetki, İtiraz ve Son Hükümler

İdari para cezaları

MADDE 20- (1) Bu Kanunun;

a) 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ile 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde atf yapılan teknik düzenlemelerin veya genel ürün güvenliği mevzuatının ürün güvenliğine ilişkin hükümlerine aykırı hareket edenlere 50 bin Türk Lirasından 500 bin Türk Lirasına kadar,

b) 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ile 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde atf yapılan teknik düzenlemelerin veya genel ürün güvenliği mevzuatının ürün güvenliği dışındaki hükümlerine aykırı hareket edenlere 20 bin Türk Lirasından 200 bin Türk Lirasına kadar,

c) 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi, 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi ile 13 üncü maddesinin ikinci fıkrasına aykırı hareket edenlere 20 bin Türk Lirasından 200 bin Türk Lirasına kadar,

ç) 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (ç), (d), (g), (h) ve (i) bentleri, 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (c), (d), (f) ve (g), (ğ) ve (i) bentleri, 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi, 18 inci maddesinin birinci fıkrası ile 21 inci maddesinin beşinci fıkrasına aykırı hareket edenlere 10 bin Türk Lirasından 100 bin Türk Lirasına kadar,

d) 13 üncü maddesinin üçüncü, dördüncü, beşinci fıkraları, 14 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının (b) bendi ile 14 üncü maddesinin altıncı fıkrasına aykırı hareket edenlere 20 bin Türk Lirasından 100 bin Türk Lirasına kadar,

e) 14 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendine aykırı hareket edenlere 40 bin Türk Lirasından 200 bin Türk Lirasına kadar,

f) 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (c), (e), (f), (ğ) ve (i) bentleri, 8 inci maddesinin ikinci fıkrası, 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (ç), (e), (h) ve (i) bentleri, 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (ç) bentleri, 12 nci maddesi ile 19 uncu maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarına aykırı hareket edenlere 7 bin Türk Lirasından 70 bin Türk Lirasına kadar,

g) 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (d) bentleri ile 18 inci maddesinin üçüncü fıkrasına aykırı hareket edenlere 5 bin Türk Lirasından 50 bin Türk Lirasına kadar,

idari para cezası uygulanır.

(2) Yetkili kuruluşun denetimle görevli çalışanlarının görevlerini yapmalarına engel olanlara 5 bin Türk Lirasından 50 bin Türk Lirasına kadar idari para cezası uygulanır.

(3) İhraç edilmesi hedeflenen ürünlerin 2 nci maddenin dördüncü fıkrasına aykırı olması halinde yetkili kuruluşça ürün güvenliğine ilişkin aykırılıkta 50 bin Türk Lirasından 500 bin Türk Lirasına kadar, diğer aykırılık durumlarında 20 bin Türk Lirasından 200 bin Türk Lirasına kadar idari para cezası uygulanır ve gerekli diğer önlemler alınır.

(4) 2 nci maddenin dördüncü fıkrasına aykırı ürün ihraç edenlere, uygunsuzluğa konu ürünün gerçekleşen FOB bedelinin %5'inden %25'ine kadar tekabül eden miktarda Türk Lirası idari para cezası uygulanır.

(5) 17 nci maddenin ikinci ve üçüncü fıkralarına aykırı hareket edenlere 10 bin Türk Lirasından 50 bin Türk Lirasına kadar idari para cezası uygulanır.

(6) 7 nci maddenin ikinci fıkrasına ve 9 uncu maddenin ikinci fıkrasına aykırı hareket edenlere toplam numune bedelinin beş katına kadar idari para cezası uygulanır.

(7) Birinci fıkranın (c), (ç), (d), (e), (f) ve (g) bentlerinde belirtilen aykırılık hallerinde, aym fiil nedeniyle birinci fıkranın (a) ve (b) bentleri uygulanmaz.

(8) Birinci, ikinci, üçüncü ve beşinci fıkralarda belirtilen idari para cezaları, bu cezalara konu uygunsuzluğun iki yıl içinde tekrarı halinde, her tekrar için bir önce verilen idari para cezasının iki katı olarak uygulanır.

(9) Bu Kanuna göre verilen idari para cezaları, idari önlemlerin uygulanmasına engel teşkil etmez.

(10) Bu Kanuna göre verilen idari para cezaları tebliğ tarihinden itibaren bir ay içerisinde ödenir.

(11) Bu Kanuna göre verilen idari para cezaları uygulanırken, cezaya konu aykırılığın büyüklüğü ve yaptırım uygulanacak gerçek veya tüzel kişinin ekonomik durumu dikkate alınır.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – 20’nci madde üzerinden önerge yok.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İktisadi işletmeciyi sorumluluktan kurtaran haller

MADDE 21- (1) Piyasaya arz ettikleri, piyasada bulundurdıkları veya hizmete sundukları ürünün uygun olmadığını tespit edip yetkili kuruluşun talebi ve uyarısı olmadan uygunsuzluğun giderilmesi ve riskin ortadan kaldırılması için ürünün geri çağırılması da dâhil olmak üzere gerekli tedbirleri kendiliğinden alan ve uygunsuzluğu tamamen gideren iktisadi işletmeciler için bu Kanunda düzenlenen idari yaptırımlar uygulanmaz.

(2) İmalatçı veya ithalatçı;

a) Ürünü piyasaya kendisinin arz etmediğini,

b) Uygunsuzluğun dağıtıcının veya üçüncü bir tarafın ürüne müdahalesinden veya kullanıcıdan kaynaklandığını,

c) Üründeki uygunsuzluğun, teknik düzenlemelere veya diğer zorunlu teknik kurallara uygun olarak üretilmesinden kaynaklandığını,

ispatladığı takdirde bu Kanunda düzenlenen idari yaptırımlar uygulanmaz.

(3) İmalatçı veya ithalatçı, ikinci fıkrada belirtilen şartlardan birini ispatladığı takdirde, 6 ncı maddede belirtilen tazminat sorumluluğu kalkar. Zararın, üründeki uygunsuzluğun yanısıra üçüncü bir kişinin fiili veya ihmalden kaynaklanmış olması imalatçı veya ithalatçının 6 ncı maddede düzenlenen tazminat sorumluluğunu azaltmaz. Ancak imalatçı veya ithalatçının üçüncü kişiye rücu hakkı saklıdır.

(4) Zararın, üründeki uygunsuzluğun yanısıra zarar görenin veya zarar görenin sorumluluğundaki bir kişinin kusurundan kaynaklanmış olması halinde, imalatçı veya ithalatçının 6 ncı maddede düzenlenen tazminat sorumluluğu, hal ve şartlara göre azaltılabileceği gibi tamamen de kaldırılabilir.

(5) Bu Kanunda belirtilen sorumluluklarını yerine getirip piyasadandan çekilen ürünü teslim eden dağıtıcı, ürünün piyasadandan çekilmesine yol açan sorunun giderilmesini imalatçı veya ithalatçıdan ister. İmalatçı veya ithalatçı, mümkün olması halinde ürünü uygun duruma getirir ve dağıtıcıya teslim eder. Ürünün işlevsiz hale getirilmesi veya imha edilmesinin gerektiği hallerde, imalatçı veya ithalatçı, dağıtıcıya imalatçı veya ithalatçının piyasaya arz ettiği satış değerinin ödenmesi veya ürünün teknik düzenlemesine uygun, güvenli ve eşdeğer bir ürünle değiştirilmesi seçeneklerinden birini sunar.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – 21’inci madde üzerinde önerge yok.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Masrafların rücu edilmesi ve idari yaptırımlarda yetki ve itiraz

MADDE 22- (1) Bu Kanunda belirlenen idari yaptırımlar yetkili kuruluş tarafından uygulanır. İdari yaptırımların hangi makam veya kamu görevlilerince uygulanacağı yetkili kuruluş tarafından çıkarılan yönetmelik ile belirlenir. 15 inci maddenin yedinci fıkrası, 16 ncı maddenin dördüncü ve yedinci fıkraları ile 17 nci maddenin birinci fıkrasında belirtilen masrafların yetkili kuruluş tarafından karşılanması halinde, masraflar masrafı yapan yetkili kuruluşça ilgili iktisadi işletmeciyeye genel hükümlere göre rücu edilir.

(2) Bu Kanun hükümlerine göre verilen idari yaptırım kararlarına karşı 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu hükümlerine göre idari yargı yoluna başvurulabilir.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – 22’nci madde üzerinde önerge yok.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gizlilik, ticari sırlar ve şeffaflık

MADDE 23- (1) Yetkili kuruluş, bu Kanunu uygularken kişisel verilere dair, ticari sır niteliğindeki veya fikri ve sınai mülkiyet hakkına ilişkin edindiği bilgilerin gizliliğini korumakla yükümlüdür. Ancak insan sağlığı ve güvenliğinin gerektirdiği hallerde bu bilgilerin açıklanması bu kapsamda sayılmaz.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – 23’üncü madde üzerinde önerge yok.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Uygulama mevzuatı

MADDE 24- (1) Teknik düzenlemelerin hazırlanmasına ilişkin usul ve esaslar ile Avrupa Birliği teknik mevzuatını uyumlaştırmak ve piyasa gözetimi ve denetimi yapmakla yetkili kuruluşların belirlenmesine ilişkin usul ve esaslar Cumhurbaşkanınca belirlenir.

(2) Bu Kanun kapsamında yer alan;

a) Piyasa gözetimi ve denetimi, “CE” işareti, uygunluk değerlendirme kuruluşları ve onaylanmış kuruluşlar ile bildirimlere ilişkin usul ve esaslar Cumhurbaşkanınca yürürlüğe konulan yönetmeliklerle,

b) Uygunluk değerlendirme yöntemleri, ticarete teknik engellerin önlenmesi, teknik mevzuat uyumu, elektronik ticarete piyasa gözetimi ve denetimi, genel ürün güvenliği ve bu Kanunun uygulanmasını ilgilendiren diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından,

belirlenir.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – 24’üncü madde üzerinde önerge yok.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yürürlükten kaldırılan Kanun

MADDE 25- (1) 29/6/2001 tarihli ve 4703 sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) Mevzuatta 4703 sayılı Kanuna yapılan atıflar bu Kanuna yapılmış kabul edilir.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – 25’inci madde üzerinde önerge yok.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yürürlük

MADDE 26- (1) Bu Kanun yayımı tarihinden bir yıl sonra yürürlüğe girer.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – 26’ncı madde üzerinde 1 adet önerge vardır, okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan teklifin 26’ncı maddesinde geçen “bir yıl” ibaresinin “altı ay” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Müzeyyen Şevkin

Tacettin Bayır

Tahsin Tarhan

Adana

İzmir

Kocaeli

Ahmet Akın

Haydar Akar

Balıkesir

Kocaeli

Gerekçe:

2013 yılında görüşe açılan, 2015 ve 2018 yıllarında kadük kalan, hatta 2018 yılında bir günde hızla görüşülüp Genel Kurula indirileceği belirtilen tasarı, yeterli süre olmasına karşın görüştürülmemiştir. İlgili yasa tasarısı iki yılın ardından son derece sınırlı sözcük ve fıkra değişiklikleriyle yeniden Meclise sunulmuştur. Geçen süre zarfında rahatlıkla yasalaştırılabilecek bu düzenleme yürürlük maddesine göre 2021 yılında uygulanabilecektir. Toplamda sekiz yılı bulan yasama ve yürütme süreci son derece uzun ve verimsizdir. Önergeyle ilgili kurumsal yapının ve alt düzenlemelerin hızlandırılması, kanunun altı ay içinde ve 2020 yılında yürürlüğe girmesi önerilmektedir.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Söz alabilir miyim?

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Şimdi, son önerge olduğu için bir şeylerde söylemek istiyorum ama 20'nci maddeyi de çok hızlı geçtik burada sizinle tartışırken, bu cezai konular.

Arkadaşlar, ben şunu anlayamıyorum: Bütün kanunlarda da bu ceza...

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Biz de aslında açıklama isteyecektik zaten.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Açıklama isteyelim, tamam. Tekririmüzakere yaparız bir şey varsa, ayıp ediyorsun.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – 26'ncı maddeye açıklama isteyelim.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – İsteyelim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Madem söz aldım, bir fikrimi söyleyeyim, sonra siz söyleyin

Baktığımız zaman bir önceki yasa teklifindeki rakamlara ve şimdiki rakamlara, ciddi bir artırıma gidilmiş ama benim asıl söylemek istediğim şu: Biz genelde bunu yapıyoruz bütün kanunlarda, para cezaları işlerinde. Diyoruz ki işte burada da söylemişiz: “20 bin liradan 200 bin liraya, 50 bin liradan 500 bin liraya...” Türkiye müthiş bir enflasyon yaşıyor ve dünyada 5'inci ülke şu anda enflasyon olarak. Hani böyle çok siyasallaştırmadan konuşmaya çalışıyorum, bunu hepimiz kabul ediyoruz. Hatta TÜİK'in açıkladığı rakamlara göre de piyasadaki enflasyon çok farklı. Onlar yüzde 11 açıklarken piyasa yüzde 50 enflasyon var, gıdada yüzde 20 derken yüzde 200 enflasyon var bütün kalemlerde neredeyse. Böyle bir ortamda bu cezai yaptırımların birkaç sene sonra bir karşılığı olmuyor burada rakam yazılanların. Yani niye bütün kanunlarda bunu yapıp da daha sonra iki yıl, üç yıl sonra tekrar getirip bu cezaları artırma cihetine gidiyoruz, her seferinde komisyonları ve Meclisi meşgul ediyoruz? Niye bir oran konmuyor? Örneğin tamam, alt-üst limit belirlenmiş. Bundan sonraki süreçte her yıl yeniden değerlendirme oranında artırılabilir ya da enflasyon oranında artırılabilir.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Zaten var öyle bir imkân.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Cumhurbaşkanına mı yetki veriyor artırılmasıyla ilgili?

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Hayır, bakın, orada 39.307 lira gözüküyor ya.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Nerede? Okuyamadım onu, bulamadım.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Dün size bir tane rapor dağıttık, 2019 yılında 4700 sayılı Kanun'da “39.307 lira.” diyor ya, o 39.307 liranın orijinali belki 3 bin liradır. Yıllar itibarıyla eskale ede ede bu küsurat öyle gelmiştir. Şimdi 50 bin lira diyoruz ya biz buna, yıllar itibarıyla enflasyon veya yeniden değerlendirme oranıyla yeniden değerlendirilecek, bu fiyatlar, oradaki 50 bin lira düz çıkmayacak. Genel kanunda var zaten, Kabahatler Kanunu'nda da var, yeniden değerlendirme oranınca değerlendirme.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Başka bir şey daha söyleyeyim: Arkadaşlar konuya biraz hâkimler ama tam da bizim anlamak istediklerimize veya bizim öğrenmek istediklerimize, bizim sorduklarımızın tam karşılığında cevap veremedi. Çok da kanunu çalıştıklarını yani eskisinden yeniye çekerken çalıştıklarını düşünmüyorum. Biraz kopyalamışlar. Niçin söylüyorum? Bakın, örneğin 9’uncu maddede “gereklerine” yerine “mevzuatına” koymuşlar, bir kelime değiştirmişler; “teşkil ettiği” yerine “taşıdığı” koymuşlar, “bilgiler” yerine “yükümlülük” koymuşlar, “muhafaza etmek” yerine “halel gelmemesini” koymuşlar, “arz ettiği” yerine “arz etmiş olduğunu...” Bu bize çalıştığınızı göstermek için mi yapılan bir düzenleme, onu anlamak istiyorum. Gerçekten, tercümede bir sıkıntı yaşamışsanız, o müktesebatı Türkçeye dönüştürürken yaşadysanız çağırırız yeminli tercüme bürolarını, yaptırırız bu işi. Siz de burada kelime oyunlarıyla biz sanki çalıştık gibi bir ifadeyi... Yani bu Komisyonu bu kadar meşgul etmezsiniz. Yani, ben sadece 9’uncu maddeden örnek veriyorum. Aşağı yukarı bütün maddelerde bu var. Geçen Komisyonunda da bir maddede bir kelimenin izah edilmesini... Sadece bir kelimeyi çıkartıp yerine farklı bir kelime koymuşlar. Orada oturan bakan yardımcısı arkadaş, eski bakan, genel müdür niye yaptıklarını söyleyemedi. Hatırlıyorsunuz değil mi? Bize gelirken böyle gelmeyin lütfen, anlayacağımız bir dille gelin.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Onların burada bir yetkisi yok ki onlar geliyorlar bize danışmanlık yapıyorlar.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yok, yapmıyorlar, kanunu onlar hazırlıyor. Ben de tam buna karşıyım işte.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Bak, şimdi Hulusi Bey’e haksızlık yapıyorsun. Hulusi Bey TSE Genel Müdürlüğü yapmış arkadaş, konuyu iyi bilen bir arkadaş.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Başında söyledim zaten, bu bir avantaj.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Dinledim ben Hulusi Bey’i, kanun teklifini. Dedim ki: “Tebrik ediyorum, çok güzel çalışmışsın, çok güzel hazırlamışsın.” Yani, Hulusi Bey’e haksızlık yapmış oluruz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Genel olarak söyledim yani bunu size özel söylemiyorum.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Şöyle: Buradaki bu kanunla ilgili söylüyorsun ama şimdi, arkadaşlar, bizim zihnimizi, ilahi bir kudret kafamızı açıp bir şeyi doğru olarak koymuyor. Niye bu Komisyon var? Tartışalım diye yapıyoruz. Dikkat ediyorsanız sizin önergelerinizle ilgili konuları ben sizden daha keskin savunuyorum. Farkındasınız herhâlde.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Farkındayım ama oylama yaparken de hemen öyle dediğinin de farkındayım yani, sadece o tarafını sorma bana.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Arkadaşlar, bakın, şimdi, önce anlatılan şey güzel geliyor. Arkadaşlara bakıyoruz. Sonra getirdiler bana bu raporları. O raporların doğru olduğu... Ki herhâlde aynı kanaatteyiz. Şimdi, zaten açılan şey de oradan geldi. Ben bunu Genel Kurula bırakmayı niyetlenmişim. Şimdi, Genel Kurul aşamasında da getirirsiniz önümüze, yine orada reddederiz.

Aslında usul Avrupa Birliğiyle alakalı bir usul. Genellikle, mesela Avrupa’da imal edilmiş varsa eğer Toyota marka araç, Türkiye’ye geldiğinde “Sen bunlardan birini tercih et kardeşim.” diyemeyiz. Tüketici olarak ben Toyota marka -Chevrolet, General Motors muymdu- 3.5 milyon araç almışım, diyorum ki: “Benim kanunum böyle.” Bu da Almanya’da imal ediliyor, onu da herhâlde Opel aldı veya birbirinin tersi oldu. Almanya’da imal ediliyor General Motor. Diyorum ki: “Kardeşim, benim kanunumda bu var, sen bunu tamir edemezsin, aracı bana gönder.” Bu, AB yasalarına aykırı bir hâle gelir. Yani onun için, bu AB’yle uyumlu hâle geleceğinden dolayı arkadaşlar, buradaki hassasiyet çok önemli.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – AB Komisyonunun haberi olsaydı en azından bu maddeleri inceledi orada...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Hayır, bu başvuruyu sağlıyor zaten. Sibel Hanım da bana hak veriyor. Sen sırtın dönük olduğu için farkında değilsin.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Şunu eklemek istiyorum: Şimdi, Avrupa Birliğine -zaten gerekçede de belirtilmiş- bir uyum çerçevesinde düzenlemeler var ancak burada Avrupa Birliğinde yerleşmiş, yerleşik teamüller var ve bir zihniyetle yerleşmiş. Bizde ise bu kanunları bizim kanunlarımızla eşleştirdiğimiz zaman suiistimale açık hâle gelen bazı sorunlar olabiliyor. O yüzden burada daha net, daha açık olması gerekiyor bizim yasalarımızda. İşte Avrupalı firmaların ürün güvenliği noktasındaki hassasiyetleriyle ilgili Sayın Başkan da bazı örnekler verdi, biz de karşılaştık zaten. Belki tüketici olarak da karşılaşmışızdır. Türkiye’de ise bu konular biraz suiistimale açık oluyor. Bizim kendi, bırakın kendi uluslararası firmaları yerel firmalarda dahi bu tür sorunlar olabiliyor. Burada kanunun amacı zaten bir uyumlaştırma, teknik bir düzenleme ve zaten de büyük bir mutabakatla geçiyor. Ama burada tabii, kaygıların da dile getirilmesi gerekiyor. Bizim tüketicimizi koruyacak noktada da bir hassasiyetimiz var elbette.

Ucu açık noktalar var mesela yazım konusunda, ima etmek istediğim o; “Yetkili kuruluşları görevlendirebilir, denetleyebilir, isteyebilir” gibi. Bunlar evet, Avrupa Birliği yasal çerçevesinden bir çeviri yapılmış ama bizde de bunlara biraz dikkat edilmesi gerekiyor. Bizim ulusal yapımız açısından da bunlara dikkat edilmesi gerektiğini ben vurgulamak istiyorum. Yoksa, zaten bizim, özellikle çok hassas olduğumuz gümrük birliğinde ticaret noktasındaki teknik düzenlemeler çok önemli, değerli. Zaten değerli bürokratlar da bu konuda açıklama yapıyor. Bizim de muhalefet ve AB konusunda da ortak bir hedefimiz olduğu için bu noktada da değerlendirmelerimiz önemli elbette.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Evet, Abdurrahman Bey, buyurun.

ABDURRAHMAN BAŞKAN (Antalya) – Sayın Başkanım, konuşmamın başında söylemiştim. Bu, rakamlar arasındaki cezalar 50 bin liradan 500 bin liraya, 20 binden 200 bin gibi rakamlar var. Bu bir tebliğle düzenlenecek değil mi Sayın Bakanım? Yani çünkü o memur inisiyatifinde mi bu cezalar, atıyorum, 50 bin de mi, 500 bin de mi yazabilir? Atıyorum, en az yazacak da işte 500 bin verilebilmesi için bir kuruldan bir karar mı çıkacak? Bu, eğer memurun inisiyatifine bırakılacaksa burada sorun yaşanabilir; işte birisine 50 bin değerlendirirken birisine 500 bin değerlendirebilir.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – 11’inci maddede sanırım buna benzer bir şey var, 20’ye 11’de.

ABDURRAHMAN BAŞKAN (Antalya) – Yani bununla ilgili bir tebliğle düzenlenecek diye düşünüyorum.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Abdurrahman Bey, şöyle: Haydar Bey’in sorduğu ve arkadaşlarımızın şey yaptığı...

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – “Ekonomik durumu dikkate alınır.” diyor.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Müsaade ederseniz, şöyle yapalım Yasin Bey: 17’nci maddeyi bırakmıştık. 17’nci maddede bitirelim. Arkadaşlar çalıştınız mı 17’nci maddeyle ilgili kısmı? Bir açıklama yapın, izah edin bize. Çalışmadınız mı yoksa? Bir açıklamasını yapalım 17’nci madde neydi?

Önergeyi bir daha okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2537) esas numaralı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesinin 2'nci fıkrasının ilk cümlesinde bulunan "üzerinden" ibaresinden sonra gelmek üzere "tanıtımı ve" ibaresinin eklenmesini; 3'üncü fıkranın ilk cümlesindeki "üzerinden"...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Tamam.

Arkadaşlar, tanıtım kısmı, tanıtım ve satışıyla ilgili, reklamlarla ilgili ne düşünüyorsunuz?

TİCARET BAKAN YARDIMCISI SEZAI UÇARMAK – Tüketici Kanunu'nun 63'üncü maddesinde Reklam Kurulunun görevleri arasında bu husus düzenleniyor efendim.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Satışla ilgili kısım var mı orada?

TİCARET BAKAN YARDIMCISI SEZAI UÇARMAK – "Ticari reklam, ticaret, iş, zanaat veya meslekle bağlantılı olarak bir mal veya hizmetin satışını ya da kiralınmasını sağlamak, hedef kitleyi oluşturanları bilgilendirmek veya ikna etmek amacıyla reklam verenler tarafından herhangi bir mecrada yazılı, görsel, işitsel ve benzeri yollarla gerçekleştirilen pazarlama iletişimi niteliğindeki duyurulardır." diyor yani Reklam Kurulunun görevini belirler.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Peki, o böyle malların reklamını yapanlara Tüketici Kanunu'nda cezası var mı?

TİCARET BAKAN YARDIMCISI SEZAI UÇARMAK – Var tabii efendim.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Biz buraya niye koyduk o zaman?

TİCARET BAKAN YARDIMCISI SEZAI UÇARMAK – Tanıtımı onun için koymuyoruz efendim.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Hayır, satış var, orada satış da var.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) - Satış amaçlı reklam.

TİCARET BAKAN YARDIMCISI SEZAI UÇARMAK – Satış amaçlı reklam efendim bu.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Arkadaşlar, bakın, kanunun amacı, piyasaya arz edilen veya arz edilmesi hedeflenen, niyetlenen diye ifade ettiğim... Hedeflemek ne demek? Reklamla, tanıtmakla bu işler olabilecek demek. Tüketici Kanunu'ndaki var olan şeyleri biz niye bu kanuna koyuyoruz o zaman?

TİCARET BAKAN YARDIMCISI SEZAI UÇARMAK – Efendim, burada reklam kısmı düzenleniyor.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Satış da var orada.

TİCARET BAKAN YARDIMCISI SEZAI UÇARMAK – Satış amaçlı reklam var.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – İşte, niyetlenmek değil mi o da zaten?

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) - Sayın Başkanım, buradaki "pazara arz edilmiş sayılır" niyetten kasıt, adam ürünü üretti, normalde PGD kapsamında pazara çıkmamış ürünü biz denetleyemiyoruz. Ama her şeyi bitmiş, başka hiçbir işlem yok, sadece satacak. "Yok kardeşim." diyebiliyor artık yetkili kuruluş. Sen bunu pazara sunmak için...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – AB müktesebatında nedir? Avrupa Birliğinde tanıtım var mı?

TİCARET BAKANLIĞI ÜRÜN GÜVENLİĞİ VE DENETİMİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ V. HAKKI KARABÖRKLÜ – Efendim, AB müktesebatında tanıtım var. Bir önceki şeyde taslak öyleydi. Fakat Reklam Kurulu Yönetmeliği'nde, Tüketicinin Korunması Kanunu kapsamında...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Avrupa Kanunu'nda var mı?

TİCARET BAKANLIĞI ÜRÜN GÜVENLİĞİ VE DENETİMİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ V. HAKKI KARABÖRKLÜ – Var efendim.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – O zaman koyalım bunu arkadaşlar, yapmayın ya.

TİCARET BAKANLIĞI ÜRÜN GÜVENLİĞİ VE DENETİMİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ V. HAKKI KARABÖRKLÜ – Orada tanıtım olduğu için çakışma olur diyerek...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Ya, Avrupa Birliği bunu “çakışma” diye düşünmüyor da biz niye düşünüyoruz? Zaten var olan, öbür tarafta da var olan şeyleri getirip buraya koyuyoruz.

Şimdi, 17’de tekririmüzakere yapalım.

Evet, 17’nci madde üzerine verilmiş önergeyi yeniden okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2537) esas numaralı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanun Teklifi’nin 17’nci maddesinin 2’nci fıkrasının ilk cümlesinde bulunan “üzerinden” ibaresinden sonra gelmek üzere “tanıtımı ve” ibaresinin eklenmesini; 3’üncü fıkranın ilk cümlesindeki “üzerinden” ibaresinden sonra gelmek üzere “tanıtımı ve” ibaresinin eklenmesini ve ikinci cümledeki “sağlayıcı kuruluş” ibaresinden sonra “tanıtımı ve” ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Evet, bu redaksiyon yetkisiyle bu önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

17’nci maddeyi redaksiyon yetkisiyle kabul ettiğimiz önerge doğrultusunda oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

26’ncı maddedeki bir yıllık süreyi altı aya düşüren arkadaşların önergesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

26’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1- (1) 24 üncü maddede belirtilen düzenlemeler yürürlüğe konuluncaya kadar, 4703 sayılı Kanununun 14 üncü maddesinde belirtilen uygulama mevzuatı ile 4703 sayılı Kanuna dayanılarak yürürlüğe konulan teknik düzenlemelerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.

(2) Cumhurbaşkanınca yeni bir Karar yürürlüğe konuluncaya kadar, dış ticarete konu ürünlerin uygunluk denetimlerine ilişkin 28/1/2013 tarihli ve 2013/4284 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Teknik Düzenlemeler Rejimi Kararı hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ - Geçici 1’inci maddede önerge yok.

Geçici 1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Arkadaşlar, 20’nci madde hakkında bilgi vereceksiniz.

Yürütme

MADDE 27- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ - 27’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel Kurulda yapacağımız şeylere altyapı oluşturacak şekilde bilgi verin. İtirazı olan arkadaşlar var, belki AK PARTİ Grubundan da itirazı olan arkadaşlar çıkabilir, onun için bunları değerlendirmek üzere arkadaşlar bilgi verecek.

Kanunun maddeleri tamamlanmıştır.

Tümünü oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Muhalefet şerhi olacak arkadaşlarımızın pazartesi günü saat 12.00'ye kadar muhalefet şerhlerini vermelerini rica ediyorum.

Bu kanunun özel sözcülerini... Zaten sözcümüz burada. Ya, rahmetli Kamer Genç uydur kaydır bir şey yapmıştı. Ona da maalesef Meclis Başkan Vekilleri "Tamam." dediler. Orada "sözcüler" kelimesi yazıyor diye... Bak, bir kelime ne kadar önemli. Aşağıda "sözcü" yazıyor, diyor ki: "Bu Komisyonu Başkan, Başkan Vekili, Sözcü yönetir." Ama Genel Kurulda "o kanunun özel sözcüleri" diyor. "Sözcüler" çoğul olduğu için "Nerede bunun sözcüsü?" dedi, sözcüyü oturtturmamıştı rahmetli. Ben itiraz ettim ama Meclis Başkan Vekili maalesef öyle söylediğinden dolayı o gitti, neyse biz gene yazalım. O İç Tüzük'ü de değiştirdik diye hatırlıyorum, değiştirmedik mi? "Sözcü" yapmadık mı?

Evet, Ahmet Bey, İffet Hanım, Mehmet Bey, Hacı Özkan, Mehmet Erdoğan'ı da yazalım sözcülere, tamam. Özel sözcü olarak seçilmelerini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Arkadaşlar, teşekkür ediyorum.

Tahsin Bey'in bir açıklaması olacak.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, katkı sunan bütün milletvekillerine teşekkür ettiğine, sistemin yürümediğine ve Komisyonların daha güçlü olması gerektiğine ilişkin açıklaması

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) - Sayın Başkan, çok teşekkür ederim.

Aslında konuşmama ilk başladığımda tümü üzerine yaptığım konuşmayı bugünkü yaptığımız çalışmalarda gördük.

Sayın Başkanım, gerçekten iyi bir çalışma oldu. Ben katkı sunan bütün Komisyon üyesi arkadaşlarıma teşekkür ediyorum. Özellikle Sevgili Mahmut Tanal'a, Ömer Fethi Gürer'e, milletvekili arkadaşım Sibel Özdemir'e katkılarından dolayı teşekkür ederim.

Şu gösteriyor ki -bunu kabul etmemiz gerekiyor muhalefet milletvekilleri, iktidar milletvekilleri- bu sistem yürümüyor. Gerçekten bu sistemin tekrar gözden geçirilmesi gerekiyor. Çünkü biz, Büyük Millet Meclisine seçilen halkın temsilcileri, milletvekilleri yetki anlamında daha güçlü olmamız gerekiyor, aynı zamanda Komisyonun da güçlü olması gerekiyor. Milletvekillerimiz iyi niyetle bu kanunu Meclise sunuyorlar ama altyapı çalışmasına geldiğimiz zaman, -bakanlıkların yaptığı çalışma sonuçta- bunu aslında bizim kanuna dönüştürmemiz gerekiyor; nasıl yapılması gerekiyorsa tartışmamız gerekiyor. Çünkü yoksa kendimizi kandırırız, böyle bir yere varamayız. O anlamda, ben, Büyük Millet Meclisinde komisyonların daha güçlü olması gerektiğini, işte alt komisyonlara göndererek o komisyonlarda kanunların çalışılıp ana komisyonlara gelmesi gerektiğini, ana komisyonların gerekirse iki gün, üç gün çalışma yapması gerektiğini düşünüyorum.

Ben katkı sunan bütün milletvekili arkadaşlarıma teşekkür ediyorum. Türkiye Büyük Millet Meclisinde Grup Başkan Vekilliğinde sert imajıyla, duruşuyla tanıdığımız Sayın Başkanımızın burada hoşgörülü tavırla, hoşgörülü davranışlarıyla iyi bir çalışma yaptığını düşünüyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Ben teşekkür ediyorum, iltifatınıza da teşekkür ediyorum.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARINI (Devam)

3.- Komisyon Başkanı Mustafa Elitaş'ın, Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine ve (2/2537) esas numaralı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde yaptığı konuşmasındaki terim santrallere baca filtresi takılmasıyla ilgili yasa teklifine yönelik ifadelerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ - Değerli arkadaşlar, bakan, 2018 yılında Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçtik. Bu sistem dünyada hiç olmayan bir sistem değil; dünyada çeşitli şekillerde uygulanan sistemler var, en başarılısı diye tarif ettiğimiz Amerika Birleşik Devletleri'ndeki. Orada da Parlamento ziyaretimiz sırasında, İç Tüzük çalışmaları çerçevesinde Cumhuriyet Halk Partisinden 2 arkadaşımız vardı; 4 siyasi parti grubundan ikişer milletvekilinden oluşan 8 milletvekiliyle yaptığımız ziyaretler vardı. Gezdiğimiz yerler, bir: Parlamenter sistem; İngiltere. İki: Yarı başkanlık sistemi; Fransa. Üç: Tam başkanlık sistemi; Amerika Birleşik Devletleri. İngiltere, Fransa ve Amerika Birleşik Devletleri'nde Parlatonun çalışma usul ve esaslarında esas itibarıyla komisyona çok ehemmiyet vermişler. "Komite" diyorlar her tarafta, Kıbrıs'ta da aynı şekilde "komite" diyorlar. Komisyonlarda büyük bir gayret var. Bürokrasi, komisyonun danışmanı gibi. Ama bakan, bir milletvekilinin veya bir senatörün, Temsilciler Meclisi üyesinin 1 milyon 250 bin dolarlık yıllık ödeneği var. Biz şurada yemek ikram edecek kadar Komisyonumuzun ödeneği yok.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Verilsin, karşı değiliz.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Bakan, bir milletvekilinin 1 milyon 250 bin dolar, 2013 yılındaki rakamlara göre... Bu, eleman, uzman çalıştırabiliyor. Ne oluyor? Vatandaş müracaat ediyor, kamuoyundan topladığı bilgileri alıyor, diyor ki: "Ben bir kanun teklifi hazırlıyorum." Bu kanun teklifine önce Temsilciler Meclisinden veya Senatodan taraftar topluyor, arkasından hükümetle paylaşıyor ya da tersine gidiyoruz, bir konu hakkında kanun çıkarılması gerekiyor; hükümet, Başkan veya ilgili bakan bu kanunu önce kamuoyuyla paylaşıyor, kamuoyunda paylaştıktan sonra sahiplenen bir senatör veya Temsilciler Meclisi üyesi istiyor. O üye bununla ilgili çalışmaları ilgili bakanlıkla yapıyor. Çünkü biz, kanun yapma tekniğine sahip birileri değiliz; bunun tecrübesini de almadık, okumadık; okumayla da olmuyor, tecrübeyle oluyor bu işler. Yani bunu, gelen şeyi alıyoruz, bakanlık diyor ki: "Benim böyle böyle bir ihtiyacım var, bunu sahiplenen milletvekili var mı?" diye soruyor. Önce o milletvekili -kendi partisinden veya başka partiden- ya vatandaşın gelen bilgiyi hükümetle paylaşarak bu işi yapıyor ya da hükümetten gelen bir isteği Parlatonla paylaşarak bu işi yapıyor. Yoksa biz bunu yapabilecek -hiç kimse bu kabiliyette değildir- tek başına bir kanunu ortaya çıkarabilecek kabiliyette olabileceğimizi tahmin etmiyorum, yazabilecek şeyde de değiliz. Çünkü her bir kanunun yazım... Bakan, siz ne güzel tavsiyelerde bulundunuz, Sayın Tanal çok güzel önermeler getirdi, eleştiriler koydu. Bizim arkadaşlar, sizler güzel şeyler söylediniz yani sonuçta ortaya çıkıyor.

Şimdi, burada esas olan, değerli arkadaşlar, bu usulün oturması için zihnimizin değişmesi gerekiyor. Bir: Hulusi Bey dün "tasarı" diye söyledi. "Ya, teklif hâline döndük." dedik. Onun dili alışmamış daha. Biraz önce Tahsin Bey konuşurken dedi ki: "Siz iktidar partisisiniz, biz ana muhalefet partisiyiz." Arkadaşlar, şu Anayasa'da iktidar ve ana muhalefet partisi yok, alışamadık. Biz 1'inci partisiz, siz 2'nci partisiniz. Eskiden iktidar ve ana muhalefet partisinin Anayasa Mahkemesine iptal müracaatı yetkisi varken, şimdi 1'inci parti ve 2'nci partiye bu yetki verilmiş. Ama hâlâ alışamadık. Niye? Hulusi Bey "tasarı" diyor, ben dün uyarmama rağmen, bize sunarken uyarmama rağmen, tutanaklara baksın, yine "tasarı" diye söyledi. Tahsin Bey bizim bu şeyimizi eleştirirken hâlâ farklı şeyde diyor, "iktidar ve ana muhalefet partisi" diyor. Bunun geçmesi için, böyle yani dilimizi alıştıramadığımız şeyleri, sistemin oluşmadığı yönünde kanaat hâline dönüştürmemiz doğru değil. Ben şuna inanıyorum: Bu Anayasa değiştirilirken -ki Komisyonla teklif sahibi olanlardan biri bendim- siz de orada bununla ilgili

eleştirilerinizi dile getiren arkadaşımız olarak, çok ciddiye aldığım, değer verdiğim, dikkatle izlediğim ama katılmadığım önermelerinizde, konuşmalarınızda da dinledim. Fakat samimiyetle söylüyorum, bu Anayasayı değiştirirken ben sistemin daha iyi olacağı kanaatindeyim. Eğer zihinlerimizi değiştirirsek, dilimizin alışkanlıklarını düzeltirsek bu sistemin çok iyi şekilde gideceğine inancım tamdır. “Bizim dilimizdeki tasarı” diye kalkıp da söylersek biz, “Ya, sen buna hâlâ ‘tasarı’ diyorsun kardeşim, Anayasa’nın farkında değilsin.” dersen, veya “Sen ‘iktidar ve muhalefet’ diyorsun.” dersen, böyle basit şeylerle birbirimizi eleştirip bu sistemin olumsuzluğunu anlatmaya çalıştığımız takdirde, doğru yolda gitmediğimizi ifade etmek istiyorum.

İkinci konu, söylemek istemiyorum ama Tahsin Bey, şu bacalarla ilgili kısım üzdü beni, açıklamanız hakikaten çok üzdü. Çünkü bakın, o bacalarla ilgili konuda ne anlaştık biz şubat ayında? Dedik ki: “Kasım ayında bunu yapalım.” Doğru mu?

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Bir de şey dedik: “Biz Sanayi Komisyonu olarak sorumluluğu almayalım.”

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Müsaade edin, hayır.

Şubat ayında dedik ki: “Arkadaşlar, bu şeyle ilgili biz bir yıllık, bir buçuk yıllık öteleme yapıyorduk.”

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Evet.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Niye bir buçuk yıllık öteleme yapıyorduk? Çünkü gelen bilgilerde kimi bir ay sonra 2020’nin Ocak ayında, kimisi 2020’nin Haziran ayında, kimi 2021’in Mart ayında bitecek şekilde gelmişti bize. Çok doğru bir teklifle, samimiyetle dediler ki Tahsin Bey ve arkadaşları: “Ya Başkan, bizim aralık ayının sonuna kadar yani 31/12’ye kadar hemen hemen on aylık bir zaman var, bu on aylık zamanı da biz uzatırsak yapmak isteyecek adamların da önünü kesmiş oluruz. Biz bunu çekelim, bir ders verelim, bir mesaj verelim ama kasımda bunu yapalım.” dediler. Doğru mu?

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Doğrudur.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Abdurrahman Başkan şahit, Ahmet Akın orada, gitti, sizin yerinizde oturuyordu. Manisa Milletvekilimiz Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu’yla telefonla görüştük, o da şahit ama bu konuya değil, teyit etmek için. Manisa’daki madenlerle ilgili problem var, maden işçilerinin tazminatıyla ilgili. O tazminat sürecini -Ahmet Akın hemen yanımda, bakan da yanımda, TKİ Genel Müdürü yanımda- ifade ettik, dedik ki: “6 kişilik heyet gelsin, konuşuyoruz ve şubat ayında inşallah çözülecek bu iş.” Ahmet Akın Bey derhâl Genel Başkanı aradı, dedi ki: “Böyle böyle.” Vehbi Bey aradı. Sağ olsun Vehbi Bey, o gösterileri yapsınlar ama kamuoyunu rahatsız edici, taşkınlığa gidici bir şey olmasın diye bir çözüm yaptık. Oradaki aldığımız karar şuydu, işte şahidi: Biz bunu getirelim, filtre bacalarla ilgili kısmı unuttuk mu? Bakan Bey’le de konuştuk, Bakan Bey’den isteyen bizdik zaten. Komisyon olarak ben, Ahmet Bey, sizinle de paylaştık bu işi. Doğru mu?

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Doğrudur.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Paylaştık, “Getirelim.” dedik. Fakat şöyle bir iş oldu: O gün biz “Tek madde hâlinde getirelim.” dedik. Arkadaşlar İç Tüzük’te tek madde 3 madde hâlinde geliyor. Eğer gruplar bir anda bizim gösterdiğimiz ilgiyi, itibarı, sevgiyi, muhabbeti aşağıda herhangi bir şekilde kaybettikleri an, bizim buradaki bütün anlaşmalarımız güme gidiyor. Ben yaşayan biri olarak söylüyorum. Kulakları çınlasın, İdris Baluken ne kadar kavga edersek edelim hiç dönmezdi sözünden.

Şimdi, bakın, değerli arkadaşlar, sonra denildi ki iyi niyetle: “Ya, Plan ve Bütçe Komisyonunda bir yasa var, torba yasa geliyor. Onun içine ilave edelim mi?” “Siz bilirsiniz.” dedik. İlave edildi. Engin Özkoç Bey aşağıda, Genel Kurulda, konuşuluyor. Engin Bey ve bir kısım arkadaşlar, Zonguldak

Milletvekili arkadaşımız Deniz Yavuzylmaz, o arkadaşımız şiddetle itiraz ediyor; şöyledir, böyledir diye. Bize de geliyor, diyorlar ki: “Bu maddeyi çekmezseniz bu iş olmaz.” Dedim ki: “Engin Bey, bak, -bir şey konuşuluyor o zaman, çok da hararetle bir şey var- bu maddeyle ilgili biz Komisyon olarak anlaştık, biz bunu çıkaracaktık, bir arkadaşlarla konuş, bu durumla ilgili direnme.” dedim. O da aradı ilgili kişileri, kimi aradığını bilmiyorum. “Tamam.” dedi. 48 veya 49’uncu maddesiydi o kanunun, hafızam iyi elhamdülillah, maşallah. O kanunun 49’uncu maddesiydi, kanun zaten 52 madde. Son maddeler, oraya geldik, o süreçte Engin Bey direncini de çekti ve bu kanun çıktı. Bu böyle oldu gitti. Onun için bu açıklamadan...

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Başkanım, bir laf attınız, söz hakkı doğdu.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ - Başkanım, Sevgili Tahsin Tarhan, bak, gazeteciler yok diye konuşuyorum ha.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Özgür Bey’e yapmayacaktın bunu Başkanım ya!

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Başkanım, mikrofonu açarsan...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ - Bak, ben hep -açıklık getireceğim- çok samimi olarak konuşuyorum ve burada hiçbir arkadaşım hakkında da aleyhte bir yerde de bir şey söylemem. Ama basın önünde bunu söyleyince biraz üzüldüm, hatta seninle özel mi konuşayım diye düşündüm. Ya, Tahsin Bey benim dostum, meslektaşım, sanayici adam ama siyaset kanına girmiş.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Söz hakkı istiyorum.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Olmadı mı?

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Evet, Sayın Başkan, açıklamalarınızın belli bir bölümü doğru yani şöyle söyleyeyim size, benim orada kullandığım cümle şuydu, bütün Sanayi Komisyonu üyelerimiz de burada: “Çevreyi kirletecek bir yapının içerisine biz Komisyon üyeleri olarak neden girelim? Aynı zamanda zamanımız da var.” dedim.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ - Doğru.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Ciddi bir zaman var, onlara da sanki kolaylık sağlamış oluruz. Biz bu sorumluluğu almalıyım, bunu uzatalım, ileriki tarihte zaten bu kanun gelir.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ - Doğru.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Ama bize geleceğini veya başka yere gideceğini biz sizinle konuşmadık. Sonra bu, torbaya girdi, torbadan Büyük Millet Meclisine geldi, geçti de. Ama demek ki Sanayi Komisyonunun -ben onu anlatmaya çalışıyorum- yaptığı iş doğruymuş. Ve hep eleştirdiğimiz Cumhurbaşkanını da takdir ediyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ - Gazeteci yok değil mi arkadaşlar burada?

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Yok, doğruyu söylüyoruz, yazınsınlar.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ - Hayır, yazılmamak üzere bir şey söyleyeceğim de onun için, üzülürüm çünkü arkadaşlarımızın...

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Yazılınsın.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ - Sizinkiler yazılınsın da benimkiler yazılınsın.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – İlk sefer yani bizim Sanayi Komisyonu üyeleri olarak yaptığımız iş, yani doğru bir iş, torbadan geçerek Büyük Millet Meclisinden geçtiği hâlde Cumhurbaşkanı tarafından reddedildi, Cumhurbaşkanı doğru bir iş yaptı. Ben Sanayi Komisyonu üyelerini tebrik ettim

bu olaya imza atmadıkları için çünkü gelecekte, bu olayın sorumluları ne olursa olsun zan altında kalacaklardı, o anlamda bizim doğru bir iş yaptığımızı düşünüyorum. Sanayi Komisyonu üyelerine de teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ - Müzeyyen Hanım'la biz bir yemekteyiz; Ahmet Bey, Müzeyyen Hanım; siz mazeretinizi beyan ettiniz, gelmediniz. "Ya, niye buna böyle itiraz ediyorsunuz? Bakın, şöyle şöyle şöyle..." deyince, "Bizim Komisyona gelseydi tıkr tıkr geçerdi." denildi. Bak, ben şeyi söylemiyorum, hayalî konuşmuyorum.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – O geçmezdi Başkanım, o geçmezdi.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ - Onun için gazeteci arkadaşlar duymasınlar bu işi diyorum.

KOMİSYON GÖREVLİSİ – Ses kayıt cihazı önünüzde Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ - Efendim?

KOMİSYON GÖREVLİSİ – Ses kayıt cihazı önünüzde yalnız.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ - Yapma ya, hangisi? Kimin senin mi? Bunu rica edeyim, görme iyi mi? Biz samimi şeyiz, onlar siyaset yapabilir ama ben bütün samimiyetimi her zaman...

ABDURRAHMAN BAŞKAN (Antalya) – Stenograflar var.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Bizim şahitliğimiz var.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ - Arkadaşlar, kayıt dışı diye söylemedim mi? Neyse, okumaz kimse zaten.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Başkanım, İdris Baluken sözünün eri olduğu için bu hâlde...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ - Bırak onun şeyini, bırak. Bak, İdris Baluken'in aşağıda, Genel Kuruldaki sözü ile yaptıkları icraatları ben burada tartışmıyorum. Yaptıkları icraatlar, burada yaptıkları söylemler başka. Bak, o söylemlerden dolayı milletvekilleri birbirini sakatlayacak derecede kavga etmiştir.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Doğrudur.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ - Yani Kandil'den aldığı talimatları burada ifade etmeye çalışırken...

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Onunla alakası yok, Kandil'le alakası yok.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ - Ama ne diyorum, ben bir şeyi söylüyorum: İdris Baluken, verilen bir sözle ilgili, arka odadaki yaptığımız konuşmaların tamamında sözüne sadık durmuştur ama alınan talimatlar doğrultusunda yaparken kan gövdeyi götürmüştür burada.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Alakası yok.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ - Bırak onu şimdi, ben burada samimiyetle bir şey söylüyorum, sen kalkıyorsun bana başka bir şey söylüyorsun.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Şimdi, siz, İdris Baluken'den bahsettiniz, tabii ki bize de bir söz söylemek düşer yani. Bizim partimizin geçen dönemki milletvekilidir. Sözünün eri olduğu için şu an yaşadığı zorlukları herkes biliyor, on iki yılın üzerinde ceza aldı.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ - Kardeşim, kendi yetkisi içinde olan şeyleri kullanabiliyordu ama ipotek ettiği konularda kullanamıyordu maalesef.

Evet, değerli arkadaşlar, 20'nci maddeyle ilgili...

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Alakası yok.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ - Bak, bırak o işi, doğru bir şey yap.

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu Teklifi (2/2537) (Devam)

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ - 20'nci maddeyle ilgili açıklamayı rica ediyoruz arkadaşlar.

Buyurun.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; 20'nci madde daha önce olmayan cezaları da içeriyor, yeni cezalar da ilave edildi tabii. Burada önceki uygulamayı önemli oranda baz almaya çalıştık fakat burada birkaç husus vardı, bir tanesi: Taban ile tavanın arasını açtık. Bunun sebebi şu, demin örnekleri de okuduk: Yani çok devasa hacimlere ulaşan ticaret konusu olabilir ya da çok küçük bir miktar olarak ticaret konusu da oluyor. Dolayısıyla, kalkıp da ufak bir esnafa ürününden dolayı 10 bin lira ceza keserken piyasaya onlarca milyon mal süren devasa sıkıntıya yol açan bir firmaya onun 3-4 katı ceza kesmek cezalandırma olmaktan çıkıyor. Burada asloan ciro üzerinden ceza kesebilmek ama Türkiye'deki kayıt sisteminden kaynaklı sorunlarda bu ürünlerin doğrudan doğruya pazar büyüklüğünü tespit etme imkânına sahip değiliz çoğu zaman. Tamam, bir otorite, bu yok belki, her şey, girdi-çıkıktı belli ama Türkiye'de merdiven altı üretimin de çok yoğun olduğu göz önüne alındığında, bizim ne yazık ki ciro üzerinden bir ceza kesme imkânımız yok. Mesela, dış ticarete konu mallarda FOB değeri üzerinden bunu getirdik ama içeride bu imkânımız olmadığı için biz de büyük firmalara ve verdiği zarar büyük olan firmalara daha büyük ceza kesilebilmesi, küçüklere daha küçük ceza kesilebilmesi için verilen zararın, piyasaya sürülen ürünün büyüklüğü de dikkate alınarak, muhatabın ekonomik gücü de dikkate alınarak cezanın buna göre belirlenmesi ilkesini getirdik. Burada memurun elinde değil bu. Yani bir memur kendi kafasına göre bunu yazamaz çünkü bu tür cezalar üst amirin onayından geçmek mecburiyetinde, değerlendirilmeye alınıyor. Gene de sıkıntılara yol açabilir mi? Olabilir ama diğer sıkıntıya nispeten yani küçük bir firmaya... Şöyle söyleyeyim: Anadolu'da çok vardır, küçük yerel meşrubat üreten firmalar vardır, özellikle belediyeler üretiyor mesela bilmem ne gazozu diye, yılda 10 bin şişe bir şey üretiyor. Onunla Coca Cola'ya yani birine olumsuzluktan dolayı 10 bin lira ceza verirken Coca Cola'ya 30 bin lira ceza vereceksek bu, ceza olmaktan çıkar ama maksat bu burada.

İkinci husus: Biz bazı tavan ve tabanları aşağıya düşündüğümüz de oldu çünkü bize göre daha evvel bu cezalar belirlenirken gerekli hassasiyet o noktada gözden kaçmış diye düşünüyoruz. Örneğin, bir üründe CE işareti olması gerekirken CE işareti yoksa bu, ciddi bir suçtur. Ama bir ürünün CE işareti taşınması gerekmiyor yani o teknik düzenlemeye tabi değil. Ama adam yanıltıcı reklam amaçlı CE işareti koymuş üzerine, bu da suç. Ama takdir ederseniz ki birincisi yani CE işareti olması gereken bir ürünün CE işareti olmaması ve teknik özelliği karşılamaması daha büyük bir sıkıntı.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – CE işaretli ürün ile CE normuna uygun olmasına rağmen CE işareti olmadığını mı?

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Şimdi, bakın, bir üründe CE işareti olması gerekiyor ama bunların hiçbiri yok o üründe.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – CE'ye uygun değil.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Değil. Şimdi, buradaki bir cezalandırma ile CE gerekmediği hâlde, adam sırf reklam olsun diye üzerine CE koymuş, tamam bu da suç, yanıltıcı ama ikisine aynı cezayı vermek çok adil değil. Yine buna benzer olarak, bir üründe...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – CE’si olmadığı hâlde CE işareti koyanlara ne ceza veriyoruz?

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Taban aynı, 20 bin lira; tavanı değişiyor.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Şimdi, bir de şu var, şöyle diyelim: CE işareti zorunlu olan bir ürün üretiliyor. CE’ye uygun olmayan bir ürün yapmama rağmen CE yazıyorum, onun cezası; bir. İkincisi; CE işareti de yok, bunun cezası? Üçüncüsü; hiç gereği olmadığı hâlde, vatandaşı yanıltmak için, “Ya, malı daha iyiymiş.” dedirtmek için CE zorunlu olmayan bir ürüne CE şeyini koyuyorum, onun cezaları ne?

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Şimdi, Sayın Başkanım, eğer bir ürün CE’ye uygun olmadığı hâlde üzerine CE işareti konulmuşsa taban 20 ama tavan 200 bin liraya kadar çıkıyor demin saydığımız hususlara göre. Ama bu üründe CE işareti gerekmediği hâlde, yanıltıcı reklam amaçlı CE işareti koymuşsa taban gene 20 bin ama tavanı 100 bine çekiyoruz çünkü tüketiciye verdiğiniz zararı dikkate aldığımızda...

Üçüncüsü: CE işareti yok ama ürün...

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Ürün CE’ye zorunlu, adam CE işareti yazıyor fakat ürün CE’li değil.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Tamam işte, onu demin söyledim, asgari 20 ama tavanı 200 bine kadar yukarıya çekiliyor. Diğerindeyse 100 bin limit, yarıya indi. Önceden eşitti bunlar.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – CE’siz mal üreten, piyasaya süren kişi?

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – O, güvensiz ürünü üretip piyasaya sunuyorsa bunun 50 bin liradan başlıyor, en ağır ceza zaten bu.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Kapatmadık mı biz bu oturumu? Kapatmayalım mı? Kayıt dışı konuşuyoruz, bitirdik ya.

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Kayıtlara girsin.

BAŞKAN MUSTAFA ELİTAŞ – Girsin mi? Peki. Ama ben sizin soracağınız soruları soruyorum. Yani bir vatandaş olarak soruyorum.

Evet arkadaşlar, oturumu kapatıyorum.

Teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 16.30

